

Peter Cuijpers

Psalm 119

**LIEFDE VOOR GODS
WOORD**

INHOUD

Woord Vooraf	4
PSALM 119	6
Liefde voor Gods Woord.....	6
De schrijver	6
Een alfabet	7
Waar liggen onze waarden?.....	8
ALEPH	9
Het Woord als bron van geluk	9
BETH	17
De reinigende kracht van het Woord	17
GIMEL.....	27
Gods Woord geeft onderscheidingsvermogen en raad	27
DALETH.....	34
Het Woord maakt levend en richt ons op.....	34
HE	39
De macht van het Woord.....	39
VAU.....	46
Overwinning door het Woord.....	46
ZAIN.....	52
Troost door het Woord.....	52
CHETH.....	60
Volharding door het Woord.....	60
TETH.....	69
De onschatbare waarde van het Woord	69
JOD	74
Inzicht door het Woord van God.....	74
CAPH	81
Troost en ondersteuning door het Woord.....	81
LAMED.....	86
Gods Woord houdt eeuwig stand	86
MEM.....	91
Wijsheid door het Woord	91

NUN	96
Het Woord als bron van licht en kracht.....	96
AIN	111
Recht en gerechtigheid door het Woord.....	111
PE	117
Het Woord verspreidt licht en maakt verstandig	117
TSADE	125
IJver voor het Woord	125
KOPH.....	137
Ervaring door het Woord	137
RESCH	145
Liefde voor Gods Woord.....	145
SCHIN.....	150
Vrede door Gods Woord.....	150
THAU	157
Hulp door het Woord	157
Noten	165

WOORD VOORAF

Met niet minder dan 176 verzen is Psalm 119 de langste van alle Psalmen. Voor sommigen is hij het toppunt van saaiheid. Iemand heeft hierover het volgende gezegd: 'Deze Psalm is het meest inhoudsloze product dat ooit het papier zwart heeft gemaakt. Met deze Psalm was een ketter beter te vermurwen geweest dan met zeven boetepsalmen. Had de schrijver toch iets meegedeeld van die veel genoemde eigenschappen van zijn torah-studie...'

Ieder mag natuurlijk zijn eigen oordeel over deze Psalm hebben. Oppervlakkige lezers vinden deze Psalm eentonig en saai, maar het moge duidelijk zijn dat degene die de bovengenoemde opmerking heeft gemaakt niets van deze Psalm heeft geleerd.

In de Joodse Tsennerenne (Vrouwenbijbel) wordt de volgende vraag gesteld: Waarom begint de Torah met de letter B en niet met een A (Aleph א)? Het antwoord is duidelijk:

De letter B is in het Hebreeuws (Beth ב), en Beth betekent huis. De letter Beth heeft drie zijden en is aan de vierde zijde open, net zoals een huis, waarvan de deur openstaat. De Torah is een huis, waar iedereen naar binnen kan.

Psalm 119 is te vergelijken met de tabernakel – de tent waarin God woonde gedurende de reis van het volk Israël door de woestijn. Iemand die tegen de buitenkant van de tabernakel aankeek vond het maar saaie en troosteloze aanblik. Wat men [boven de witte omheining] zag was een dekkleed van tachasvellen dat over de gehele tent was gespannen. Veel uitleggers menen dat we aan zeekoeienhuid moeten denken. Een grauw kleed dat bescherming moest bieden tegen de [weers]invloeden van buiten. Iets waar je niet echt van onder de indruk komt! Als men echter een kijkje nam binnen in de tabernakel veranderd de zaak. Onder dit grauwe kleed gingen

drie andere dekkleden schuil. Van buiten naar binnen: Roodgeverfde ramsvellen, een klee van geitenhaar en het onderste klee was een klee van getweerd fijn linnen, blauwpurper, roodpurper en scharlaken, met kunstig geweven cherubs (Ex.26:1vv). Een priester die de tabernakel binnenstapte zag dit prachtige klee dat verlicht werd door de gouden kandelaar. Alles wat zijn oog aanschouwde was een en al pracht en heerlijkheid. Alle voorwerpen in het heilige waren van zuiver goud, ook de planken waren overtrokken met goud. In combinatie met de prachtige kleuren van het voorhangsel en het onderste dekklee moet dit alles een geweldige indruk hebben gemaakt.

Ik kende Psalm 119 van de 'buitenkant'. Door omstandigheden, vergelijkbaar met de ervaring van de dichter, heb ik me de moeite genomen om Psalm 119 binnen te stappen. Hoewel ik er eerst tegenop zag werd ik gegrepen door de schoonheid en pracht van deze Psalm. Wat ik hierover geschreven heb, is mijn persoonlijke ervaring en beleving. Ik neem u enkel mee op de wandeling die ikzelf door deze Psalm heb gemaakt. Misschien dat de meditaties wat licht kunnen geven. Ze bevatten de indruk die de tekst en het Bijbelgedeelte op me maakte. Zo is het ook geschreven. Vaak heb ik gebruik gemaakt van de persoonlijke vorm "ik" in plaats van "u" of het generaliserende "wij". Mocht iemand voelen dat het "ik" toch een "wij" kan worden, dan zou dat een fijne winst zijn.

Venlo, zomer 2006

Peter Cuijpers

PSALM 119

Liefde voor Gods Woord

In Psalm 119 is iemand aan het woord die 'vol' is van het Woord van God. Gods Woord is het thema van deze Psalm. Op vijf verzen na nl. vs. 84, 90, 121, 122, 132 wordt er op een of andere manier gesproken over het Woord.

De psalmdichter maakt gebruik van verschillende uitdrukkingen.¹ Hij spreekt over de wet des HEREN (vs. 1), Zijn getuigenissen (vs. 2), Zijn wegen (vs. 3), Uw bevelen (vs. 4), enzovoort.

De schrijver

We weten niet wie deze Psalm geschreven heeft. Het kan David, Asaf of één van de Korachieten zijn geweest. Matthew Henry en Spurgeon schrijven deze Psalm toe aan David. Dit is echter gissen. De naam van de psalmdichter is niet vermeld. De schrijver is onbekend. We kunnen echter opmaken dat hij een grote liefde had voor Gods Woord. Het was zijn streven om dit Woord in alle facetten van zijn leven te gehoorzamen.

Wie de schrijver ook is geweest; achter hem stond de Heilige Geest. Hij behoort tot de heilige mensen die van Godswege hebben gesproken, door de Heilige Geest gedreven (2 Petr.1:21). De ik-figuur heeft veel overeenkomsten met de Heer Jezus. De Heer Jezus is het vlees geworden Woord (Joh. 1:1vv.). Van Hem staat – profetisch - geschreven dat Gods wet in Zijn binnenste is (Ps. 40:9b). Jezus zei: *'Ik doe altijd wat Hem welbehaaglijk is'* (Joh.8:29). Bij de psalmdichter vinden we hetzelfde verlangen om Gods Woord te gehoorzamen - om 'altijd' te doen wat God welbehaaglijk is. Hij kon echter 'dwalen' (vs. 67; 176). Dit kan nóóit van de Heer Jezus worden gezegd.

Hij heeft geen zonde gedaan (1 Petr. 2:22), noch gekend (2 Kor. 5:21). In Hem is geen zonde (1 Joh. 3:5b). Alléén Hij kon zeggen: *'Wie van u overtuigd Mij van zonde?'* (Joh. 8:46). De Psalmdichter 'dwaalde'. God liet verdrukking toe in zijn leven opdat hij het Woord – weer - zou gehoorzamen.

Op verheven wijze wordt in deze psalm de liefde voor het Woord van God tot uitdrukking gebracht zoals onze Heiland die als Mens bezat, tijdens zijn leven hier op aarde. Bellet wijst er bovendien op, dat deze Psalm in zijn volle profetische karakter de taal is van het ware Israël, wanneer het zich tot God zal bekeren en zijn lang genegeerde uitspraken ter harte zal nemen.²

Een alfabet

Deze Psalm telt tweeëntwintig perikopen van ieder acht regels. De regels in elke perikoop afzonderlijk beginnen met één letter van het Hebreeuwse alfabet. De eerste acht regels beginnen met *Aleph*, de volgende acht met *Beth* en zo verder tot *Thau* (vs. 169-176). Luther sprak van het 'gouden ABC der christenen' en Spurgeon heeft deze Psalm 'het gouden alfabet' genoemd.

Met 176 verzen is deze Psalm de langste uit de vijf boeken van de Psalmen. Een onuitputtelijke mijn. De liefde van de psalmdichter voor het Woord van God is zo aanstekelijk dat je maar één verlangen hebt: je door hem laten meenemen. Wij hebben het 'gehele' Woord van God tot onze beschikking. Paulus schrijft dat hij het Woord van God 'voleindigd' heeft. Dat betekent: hij heeft het tot volheid gebracht - volledig gemaakt (Kol. 1:25); er hoeft niets meer aan toegevoegd te worden. De dichter moest het - alleen - met de Torah³ doen. Ons is zoveel méér gegeven. Maar de dichter maakt ons beschaamd door zijn liefde voor het weinige dat hij tot zijn beschikking had.

Waar liggen onze waarden?

De liefde voor Gods Woord zien we ook in de prioriteiten die de dichter stelde: voedsel (vs. 103), slaap (vs. 55, 62) of rijkdom (vs. 14, 72, 127, 162), het was allemaal ondergeschikt aan het Woord van God. Hoever wil ik gaan als het gaat om de Bijbel? Voedsel, slaap en geld. Dit rijtje kunnen we uitbreiden met tal van andere zaken die op zichzelf niet verkeerd zijn. Er zijn tijden in mijn leven dat ik moet kiezen. Misschien kan ik carrière maken. Ik krijg een functie aangeboden waarvan ik weet dat er dingen van mij worden gevraagd die in strijd zijn met de Bijbel. Waar kies ik voor? Of ik heb de hele nacht hard gewerkt. Ik ben bek af. Ik wil niets liever dan zo snel mogelijk mijn bed inkruipen. Opeens hoor ik de stem van de Heer. Hij vraagt of ik iets voor Hem wil doen (vgl. Luk. 5:1vv). Wat weegt op dat moment zwaarder - de stem van de Heer of mijn bed? In ons leven hebben we te maken met grote en kleine kruispunten. Telkens opnieuw moeten we beslissingen nemen. Uit de keuzes die we maken zal blijken waar onze waarden liggen.

ALEPH

(vs. 1- 8)

Het Woord als bron van geluk

‘Welzilig zij, die onberispelijk van wandel zijn, die in de wet des HEREN gaan. Welzilig zij, die zijn getuigenissen bewaren, die Hem van ganser harte zoeken’ (vs. 1-2)

De psalmdichter noemt mensen die zich in hun wandel laten leiden door het Woord van God ‘welzilig’.⁴ Daar begint hij mee. Hij heeft in zijn eigen leven ervaren dat je pas écht gelukkig – welzilig – bent, als je het Woord van God gehoorzaamt. Welzilig ben je als je zijn getuigenissen bewaart, en God met je hele hart zoekt (vs. 2). Kennis hebben van het Woord is één ding, het Woord van God ‘bewaren’ is een ander ding. Kennis gaat vooraf aan bewaren. Als ik het Woord van God niet ken, weet ik ook niet wat God van mij vraagt. Hoe zou ik de wil van God leren kennen als ik mijn Bijbel niet ken! Om onberispelijk te kunnen wandelen (vs. 1), zal ik eerst moeten weten wat Gods gedachten zijn. Paulus en Timotheüs baden voor de Kolossers dat ze vervuld mochten worden met de kennis van Gods wil (Kol. 1:9). Er wordt voor veel dingen gebeden. Maar zelden of nooit horen we dat op een bidstond voor een gemeente – of gelovigen – wordt gebeden dat ze vervuld mogen worden met de kennis van zijn wil. Om onberispelijk van wandel te kunnen zijn, of zoals Paulus het uitdrukt: *‘om de Heer waardig te kunnen wandelen’* (Kol. 1:10), hebben we wijsheid en geestelijk inzicht nodig. In Hebreeën 5 worden we opgeroepen om door de gewoonte onze zinnen te oefenen, om zowel het goede als het kwade te (kunnen) onderscheiden (vers 14). Hoe kom ik aan wijsheid en geestelijk inzicht? Hoe kan ik mijn zinnen oefenen? Door het lezen en

bestuderen van het Woord van God! God *'van ganser harte'* zoeken, gaat samen met de Bijbel onderzoeken. De dichter zegt echter dat kennis alleen niet gelukkig maakt. Je bent pas gelukkig als kennis samengaat met 'bewaren'. De Heer Jezus zegt: 'Wie mijn geboden heeft (kennis), en ze *bewaart* (gehoorzaamd), die is het die Mij liefheeft; en wie Mij liefheeft, zal door mijn Vader worden geliefd; en Ik zal hem liefhebben en Mijzelf aan hem openbaren' (Joh. 14:21). Mijn liefde 'voor' de Heer Jezus hangt dus samen met mijn gehoorzaamheid 'aan' de Heer Jezus!

'Die ook geen onrecht plegen, maar wandelen in zijn wegen' (vs. 3a)

'Wandelen in zijn wegen' betekent hier weer: het Woord van God gehoorzamen. Het *'plegen van onrecht'* maakt mij alleen maar ongelukkig. Als ik het Woord van God ken, en ik zondig, krijg ik een slecht geweten. Het kan zijn dat daardoor de verhouding tussen mij en andere mensen wordt verstoord. Zonde - onrecht - verstoort in ieder geval mijn geluk en mijn verhouding met God. Zonde is de 'stoorzender' die tussen ons en God instaat. Pas als we onze zonden belijden kan de 'verbinding' weer worden hersteld. Als we berouw hebben over onze zonden, en God zeggen wat voor 'onrecht' we gedaan hebben, zal Hij ons de zonden vergeven en ons reinigen van alle ongerechtigheid (1 Joh. 1:9). God gaat er vanuit dat we in zijn wegen wandelen en niet zondigen. Maar áls we zondigen, wij hebben een voorspraak – iemand die de zaak van een ander op zich neemt en hem te hulp komt - bij de Vader. Jezus Christus de Rechtvaardige. Hij is het zoenoffer voor onze zonden; en niet voor onze zonden alleen, maar ook voor de hele wereld (1 Joh. 2:1-2).

‘Gij hebt uw bevelen geboden, ‘opdat’ men die ijverig onderhoude’ (vs. 4)

God heeft ons zijn Woord gegeven. Door dit Woord te lezen en te onderzoeken, verstaan we wat de wil van de Heer is (Ef. 5:17). Het woordje ‘opdat’ is doelbepalend. God heeft ons de Bijbel niet gegeven om als ‘pronkstuk’ weg te zetten in onze boekenkast. Nee, daarvoor is het Woord van God te kostbaar. Het is Gods bedoeling wat we de Bijbel lezen en eraan gehoorzamen. Dit doen is mooi. Maar dit ‘ijverig’ doen, zou helemaal mooi zijn!

‘Och, dat mijn wegen vast waren om uw inzettingen te onderhouden. Dan zou ik niet beschaamd staan, als ik op al uw geboden zie’ (vs. 5-6)

Deze verzuchting van de dichter klinkt ons niet vreemd in de oren. Hoe onstandvastig kunnen we zijn in onze wegen. Hoe vaak merken we niet op dat we (weer) ongehoorzaam zijn geweest aan het Woord van God. We staan ‘beschaamd’! We schamen ons omdat we iets wel of niet hebben gedaan waarvan we wisten dat dit niet naar Gods gedachten was. We herkennen dit allemaal wel. Geef de moed niet op! Neem een voorbeeld aan de dichter. In zijn verzuchting klinkt het voornemen door om Gods ‘inzettingen’ (opnieuw) te onderhouden. Let op het kleine woordje ‘al’. Hoe vlug lezen we hier overheen! De dichter wilde zien op ‘al’ Gods geboden. Hij zei niet bij zichzelf: ‘ik zal wel eens bekijken wat wel of niet in mijn straatje past.’ Nee, hij wilde héél het Woord gehoorzamen.

Wij geloven dat de hele Bijbel, van de eerste bladzijde van Genesis, tot de laatste bladzijde van Openbaring, het onfeilbare en geïnspireerde Woord van God is. ‘Alle’ Schrift is door God ingegeven’ (2 Tim. 3:16). Is het ook ons voornemen om op ‘al’ Gods geboden te zien? Anders gezegd: ‘Zijn wij bereid om héél het Woord van God te gehoorzamen - ook de Schriftplaatsen die zwaar op de maag liggen?’

'Ik zal U loven in oprechtheid des harten, wanneer ik uw rechtvaardige verordeningen leer' (vs. 7)

Na de verzuchting van vers 5, en het voornemen om zich weer opnieuw aan het Woord van God toe te wijden (vers 6), krijgt de dichter het verlangen om God te loven: *'Ik zal u loven...'* Hoe meer ik mij verdiep in de Bijbel - en bereid ben om eruit te leren - hoe groter het verlangen wordt om God te loven. Het één gaat samen met het ander! In Johannes 4 komt het thema 'aanbidding' ter sprake. Als je nog maar net 'zoekende' bent, vraag ik je, om in alle rust en stilte, het Johannes Evangelie te gaan lezen. Je zult onder de indruk komen van de liefde van God. Als we de Heer Jezus aannemen, mogen we ons een kind van God noemen (Joh. 1:12). We worden uit God geboren (Joh.1:13). Hoe dit in zijn werk gaat maakt de Heer Jezus duidelijk aan Nicodémus, de leraar van Israël (Joh. 3:1-8).

God wil ons eeuwig leven geven. Om dit mogelijk te maken moest de Heer Jezus, aan het kruis sterven. Van nature zijn wij kinderen van de dood - gebeten door de slang (de duivel). Het dodelijke slangengif doet zijn werk in ons. Er is maar één manier om in leven te blijven: Geloof in de Heer Jezus die Zelf onze zonden in zijn lichaam heeft gedragen op het hout (1 Petr. 2:24). Mozes had een de slang van koper gemaakt en die op een paal verhoogd. Iedere Israëliet die in de woestijn door een slang werd gebeten, was ten dode opgeschreven. Maar hij/zij kon toch in leven blijven. Hoe? Door zijn/haar blik op die koperen slang te richten.

Lees Johannes 3:14-16 en Numeri 21:4-9. God heeft de wereld zo lief gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat 'ieder' – ook u/jij – die in Hem gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft (Joh. 3:16). Richt de blik op Hem, geloof in Hem, en u/jij zult behouden worden.

In Johannes 4 zien we dat God 'ieder' mens op het oog heeft - ook al hebben we het nog zo bont gemaakt in ons leven! De Heer Jezus 'moest' door Samaria gaan. Waarom? Omdat

God een Samaritaanse vrouw op het oog had die door alle mensen met de nek werd aangekeken. Door de Joden, omdat ze een gruwelijke hekel aan Samaritanen hadden (vs. 9b). Door haar stadsgenoten, omdat ze met een man samenwoonde die niet haar wettige man was (vs. 16-18). De Heer Jezus kent ons door en door. Voor Hem hebben we niets te verbergen! Maar voor dit soort mensen is Hij gekomen. Hén biedt Hij het water aan dat springt tot in het eeuwige leven (vs. 14). In vers 21-24 geeft Hij haar – en ons – onderwijs over aanbidding. Gerizim of Jeruzalem? Dit is niet meer belangrijk! Jezus zegt: *'Er komt een uur, en het is er, dat de ware aanbidbers de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid; immers de Vader zoekt zulke aanbidbers.'* Aanbidding moet 'in geest en waarheid' zijn, of zoals de psalmdichter het zegt: *'met een oprecht hart'*. Eerlijk en in overeenstemming met de waarheid. Hoe méér we in de Bijbel gaan lezen, hoe beter we God leren kennen. De Vader 'zoekt' aanbidbers... Als we een kind van God zijn, mogen we God aanspreken als Vader. Hij is naar ons op zoek, en verlangt ernaar dat wij Hem gaan danken en aanbidden. We hoeven daarvoor niet naar Jeruzalem, of welke plaats dan ook, te reizen. Thuis in onze (binnen)kamer mogen we de Vader loven en aanbidden voor de gave van zijn Zoon. Een hart dat 'oprecht' is, is als de 'onvervalste' kostbare nardus waarmee Maria de voeten van de Heer Jezus zalfde (Joh. 12:3). Daarmee is niet gezegd dat we dan maar thuis moeten blijven zitten. Er zijn veel gelovigen die, om wat voor reden dan ook, niet naar een gemeente gaan. Als excuus wordt dan vaak aangevoerd: 'je kunt God 'overal' aanbidden.' Dat is waar! Maar de eredienst in de (plaatselijke) gemeente is bij uitstek de plaats van aanbidding. Als 'een Maria' de kostbare onvervalste nardus laat stromen, wordt het huis met de geur van de balsem vervuld (Joh. 12:3). Zo is het ook in de eredienst. Gelovigen zijn vergaderd rondom de tekenen van brood en wijn. Ze zijn op uitnodiging van de Heer Jezus gekomen om Hem te gedenken. Daar mogen we als het ware door de knieën gaan, en de voeten van de Heer Jezus zalven. Alle aanwezigen kunnen dan meegenieten van de kostbare geur die het huis vervuld.

‘Uw inzettingen zal ik onderhouden’ (vs. 8a)

In vers 4 heeft de dichter uitgelegd dat God zijn bevelen heeft geboden, opdat ‘men’ die ijverig onderhoude. Daar spreekt hij nog in algemene zin. Het Woord van God is aan de mensen gegeven om het te onderhouden. In vers 5 spreekt hij zichzelf verzuchtend toe: *‘Och, dat mijn wegen vast waren om uw inzettingen te onderhouden.’* Maar hier is hij heel vastberaden: *‘Uw inzettingen zal ik onderhouden.’* Hier vinden we de vastberadenheid die ook zo kenmerkend was voor Daniël. Van Daniël staat geschreven: *‘Daniël nu nam zich voor, zich niet te verontreinigen met de koninklijke spijs of de wijn die de koning placht te drinken’* (Dan. 1:8). Daniël hield vast aan de spijswetten, ⁵ zoals de HEERE die in de Torah had laten optekenen. Hij had zich ‘voorgenomen’ om zich niet te verontreinigen door voedsel of wijn. Hij richtte zich niet naar de wet(ten) van de Babyloniërs, maar naar de wet van God. In de wereld gelden heel andere wetten en regels dan in het koninkrijk van God. Vasthouden aan het Woord van God, betekent wel eens ‘nee’ zeggen. Zijn wij ja knikkers, of durven we ook – wel eens - ‘nee’ te zeggen omdat we willen vasthouden aan de Bijbel?

‘verlaat mij niet geheel en al’ (vs. 8b)

Als wij net zo vastberaden zijn als de psalmdichter kan het voorkomen dat we er helemaal alleen voor komen te staan. Uit het vervolg van deze Psalm kunnen we opmaken dat hij van alle kanten werd belaagd omdat hij trouw aan de Torah wilde vasthouden. Even een opsomming waar we zoal mee te maken kunnen krijgen:

- Smaad en verachting (vs. 22a, 42, 141a).
- Bespotting (vs. 51a).
- Men zal ons proberen ‘te vangen’ in strikken (vs. 61a, 110)

- We zullen voor leugenaar worden uitgemaakt (vs. 69)
- Verdrukking en vervolging (vs. 78, 86b, 87, 95a, 107a, 121b, 122, 134a, 143a, 157a, 161a) Men zal kuilen voor ons graven (vs. 85)
- Ons leven kan gevaar lopen (vs. 109a)
- We kunnen in de ellende geraken (vs. 153a)

Vastberadenheid heeft een prijs. Velen schrikken terug als ze het 'prijkaartje' zien dat hangt aan vastberadenheid. Laten we het bovengenoemde nog eens goed op ons inwerken. Zeggen we nog steeds: *'uw inzetten zal ik onderhouden?'* Dit soort voornemens klinken prachtig, totdat we voor de keuze worden gesteld: 'of knielen voor het gouden beeld, of in de vuuroven geworpen worden' (Dan. 3). Of het bevel van een Darius opvolgen, of in de leeuwenkuil geworpen worden (Dan. 6). Lees eens wat de 'geloofshelden' allemaal is overkomen (Hebr. 11:32-38). In geloof hebben zij vastgehouden aan God en zijn Woord. De prijs die ze daarvoor hebben betaald was hoog. Zij hebben echter allen door hun geloof getuigenis verkregen. Dat wil zeggen: ze kregen van God een goed getuigenis. En als de gemeente wordt opgenomen zullen hun lichamen uit de graven opstaan. Dán is voor hen het moment aangebroken dat ze de beloofde zegeningen ontvangen (Hebr. 11:39-40).

Bedenk wel: de tegenstand waarmee wij te maken krijgen is niet alleen van de wereld. Het zijn voornamelijk medechristenen die ons het vuur aan de schenen leggen. Het waren de 'volksgegoten' van de psalmdichter die hem het leven zuur maakten. Als we van kaft tot kaft willen vasthouden aan de Schrift, worden we uitgemaakt voor extreem. We moeten niet vreemd opkijken als men ons meewarig 'biblicist' ⁶ noemt.

De dichter klampt zich in zijn nood vast aan de HERE: *'verlaat mij niet geheel en al'*. Dat de mensen hem hadden verlaten, daar kon hij nog mee leven; maar de gedachte dat de HERE hem zou verlaten is voor hem ondragelijk. Moet iemand

die God van ganser harte zoekt vrezen dat God hem verlaat? Nee! God heeft immers gezegd: *'Ik zal u geenszins begeven en u geenszins verlaten, zodat wij vrijmoedig zeggen: De Heer is mij een helper en ik zal niet vrezen; wat zal een mens mij doen'* (Hebr. 13:5-6). In noodsituaties is het echter mogelijk dat dit soort gedachten bij ons opkomen. Daarom is het goed om elkaar telkens weer te bemoedigen om deze gedachte los te laten. Jakob werd door de HERE Zelf bemoedigd toen hij op de vlucht was voor Ezau. Hij dacht dat hij er helemaal alleen voor stond. Doch de HERE zei: *'Ik ben met u, en Ik zal u behoeden overal waarheen gij trekken zult'* (Gen. 28:15). Mozes bemoedigde het volk met deze woorden toen ze op het punt stonden om het land Kanaän in bezit te gaan nemen (Deut. 31:6). Toen Mozes gestorven was, herhaalde de HERE deze belofte aan Jozua (Joz. 1:5). Gelovigen die 'nauwgezet' aan het Woord van God willen vasthouden (vgl. Jozua 1:7), hoeven niet te vrezen dat ze door God worden verlaten.

'De Heer is 'nabij'. Weest in niets bezorgd, maar laat in alles, door gebed en smeking met dankzegging, uw verlangens bekend worden bij God. En de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten bewaren in Christus Jezus' (Fil. 3:5-7).

De Heer is 'nabij'. Hij is 'nabij' de gebrokenen van hart (Ps. 34:19). Laat de gedachte varen dat de Heer je ooit zou verlaten als je trouw aan zijn Woord wilt vasthouden. Als de eindstreep van Psalm 119 in zicht is heeft de psalmdichter weer vaste voet onder de grond: *'nabij zijt Gij, o HERE, en al uw geboden zijn waarheid'* (Ps. 119:151).

1

BETH

(vs. 9-16)

De reinigende kracht van het Woord

‘Waarmee zal de jongeling zijn pad rein bewaren? Als hij dat houdt naar uw woord’ (vs. 9)

In vers 9 geeft de psalmdichter onderwijs aan de jongeling. Hoe kunnen jonge mensen op het reine pad blijven? Als zij gehoorzamen aan Gods Woord! Hoeveel jonge mensen zijn in dit opzicht al niet de mist ingegaan! Met het ‘rein bewaren’ zouden we opnieuw aan Daniël kunnen denken, die zich had voorgenomen om zich niet te ‘verontreinigen’ door voedsel of wijn. Maar ik denk dat de psalmdichter hier een ander soort ‘verontreiniging’ op het oog heeft. Hier gaat het over de verontreiniging op seksueel gebied. Het gevaar van de ‘jeugd’ is dat ze vrij gemakkelijk de fout ingaan op het terrein van de seksualiteit. De ‘jongeling’ Timotheüs werd door Paulus gewaarschuwd om ‘de begeerten van de jeugd’ te *ontvluchten* (2 Tim. 2:22). Bij de ‘begeerten van de jeugd’ kunnen we denken aan zelfoverschatting of hoogmoed (vgl. Tit. 2:6); een aanmatiging van jeugdige overmoed. Zeker horen dit soort zaken bij de ‘begeerten van de jeugd’, maar het gaat hier in de eerste plaats om seksuele reinheid (vgl. 1 Tim. 4:12, 5:2). Er staat nergens in de Schrift dat we voor overmoed of iets degelijks moeten vluchten. We worden wel opgeroepen om ‘de hoererij’ te ontvluchten (1 Kor. 6:18).

Seksuele verlangens zijn een van de sterkste begeerten in een mens. Paulus zegt dat het een ‘genadegave van God’ is om ongetrouwd te blijven (1 Kor. 7:7). In de context van 1 Korinthe 7 is daarmee bedoeld: het zich kunnen onthouden van seksuele gemeenschap. Iemand die deze genadegave van God

niet heeft ontvangen - die zich niet kan 'onthouden', kan beter 'trouwen' dan van begeerte 'te branden' (1 Kor. 7:9). Daarmee geeft Paulus aan hoe stérk deze begeerte wel niet is. Maar daarmee is ook meteen duidelijk dat elke vorm van seksualiteit buiten het huwelijksverband ⁷ zondig is. Seks buiten het huwelijk valt onder de noemer 'hoererij'.

Als we hierbij stilstaan, kunnen we niet om Jozef heen! Hij is hét schoolvoorbeeld van een jongeman die zijn pad rein bewaard heeft. Als we hier spreken over een jongeman, geldt dit natuurlijk ook voor een jonge vrouw. Maar dat moge duidelijk zijn! Maar voordat we verder gaan:

Lees eerst Genesis 39 aandachtig door.

Jozef was door zijn broers als slaaf verkocht aan de Ismaëlieten. Potifar, de Egyptenaar, had hem vervolgens weer van de Ismaëlieten gekocht. Na verloop van tijd werd Jozef door Potifar over heel diens huis en bezittingen gesteld. Jozef was een knappe verschijning - hij was schoon van gestalte en schoon van uiterlijk. Dit was ook niet onopgemerkt aan de vrouw van Potifar voorbijgegaan; keer op keer probeerde ze Jozef te verleiden. En als hier staat 'verleiden' - wordt daar ook 'verleiden' mee bedoeld! Dat wil zeggen: ze liep niet in een wollen trui rond! Maar Jozef ging niet in op haar avances. Hij weigerde, en zei ook tegen haar wáárom: Potifar, haar man, had hem het vertrouwen geschonken om hem 'alles' wat hij bezat toe te vertrouwen. Behalve zijn vrouw! Jozef wilde dit vertrouwen niet beschamen. Hij wist dat hij zou zondigen als hij met haar het bed zou delen. Dit was kwaad. Wat hij zei, is opmerkelijk: *'hoe zou ik dan dit grote kwaad doen en zondigen tegen God?'* (Gen. 39:9). Hij zei niet: 'zondigen tegen Potifar' – maar 'zondigen tegen Gód.'

Door overspel te plegen met andermans vrouw - of man – zondig ik tegen Gód. Dit moeten we goed voor ogen houden. In de wereld weet men ook dat overspel 'kwaad' is. De 'rem' om geen overspel te plegen is echter niet dat men rekening houdt

met God. Men vreest God niet! Men is bang voor de gevolgen hier op áárde. Hoe zullen de 'bedrogen' partijen reageren? Je vrouw of man vraagt de echtscheiding aan. Hoe moet het met de kinderen? Hoeveel alimentatie moet er betaald worden? Enzovoort. In 1 Thessalonicenzen 4:5 is sprake van '*begerige hartstocht*'. God waarschuwt ons ernstig om niet het seksuele gedrag van de wereld – de volken die God niet kennen - over te nemen. Als we God niet steeds voor ogen houden, kunnen we zélf s een broeder – of zuster – onrecht aandoen, en hem - of haar - in deze zaak bedriegen. Weet dan wel: '*de Heer is een wreker van dit alles (...). Want God heeft ons niet geroepen tot 'onreinheid', maar in heiliging*' (1 Thess. 4:6-7). De 'rem' die er bij ons opzit, is niet zozeer dat we de gevolgen vrezen op 'aarde'. Natuurlijk speelt dit ook mee! Maar we vrezen voor de gevolgen in de 'hemel'. Wij hebben God lief. Tegen Hém willen wij niet zondigen.

De Heer Jezus zegt: *U zult de Heer, uw God liefhebben met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. Dit nu is het eerste gebod. Het tweede nu, daaraan gelijk: 'U zult uw naaste liefhebben als uzelf'. Aan deze twee geboden hangt de hele wet en de profeten* (Matth. 23:37-40). Jozef had de Heer, zijn God lief met heel zijn hart en met heel zijn ziel en met heel zijn verstand. God kwam voor hem op de eerste plaats. Op de tweede plaats kwam Potifar. Hij had Potifar, zijn naaste, lief als zichzelf. Dit was de 'rem'. Dit voorkwam dat hij zich bezondigde door de lakens te delen met de vrouw van Potifar.

Op zekere dag, toen ze alleen thuis waren, maakte de vrouw van Potifar het zo bont dat ze Jozef bij zijn kleed greep en zei: 'Kom bij mij liggen.' Ze brandde van begeerte! Dit kan. Dat hoeft niet verkeerd te zijn. Wat hier verkeerd aan was, is dat haar 'begeerte' niet uitging naar haar man, maar naar Jozef (vgl. Gen. 3:16 en het tiende gebod in Ex. 20:17). Maar Jozef trok zich los. Hij liet zijn kleed in haar hand achter, vluchtte en liep naar buiten.

Er kunnen zich in het leven situaties voordoen dat ik maar één ding kan – en moet – doen: vluchten! Denk nu niet: ‘Ik ben sterk’ - ‘ik kan de verleiding wel aan.’ Niet voor niets worden we opgeroepen om de hoereriej te ontvluchten (1 Kor. 6:18). De drang naar seks kan zó sterk zijn, dat ik hier niet tegen opgewassen ben. Als ik verstandig ben, en ‘rein’ wil blijven, moet ik vluchten. In dat geval ben ik geen lafaard, maar een held! Jozef is dus een goed voorbeeld hoe wij ons pad kunnen rein bewaren.

Lees Spreuken 7

In Spreuken 7 zien we een ander voorbeeld. ‘Voorbeeld’ is hier niet de juiste uitdrukking. Zo ‘voorbeeldig’ is hij niet! Daar is sprake van een jongeman die zijn pad niét rein bewaarde. Hij wordt een ‘verstandeloze knaap’ genoemd. Hij meende de ‘gladde woorden’ van de vreemde vrouw wel te kunnen weerstaan. Als een rund dat naar de slachtbank gaat, stapte hij af op het huis van deze vrouw. Dit soort ‘uitstapjes’ spelen zich meestal af in de schemering - in de duisternis! Deze vrouw, die als een hoer was gekleed, greep hem aan – net zoals met Jozef gebeurde – Ze kuste hem, en wist hem met haar gladde woorden binnen de kortste keren te verleiden: *‘Kom laat ons zwelgen in minne tot de morgen toe, en genieten van de liefde.’* Manlief was niet thuis, en het bedje was gespreid....! Hij liep haar argeloos achterna. Met recht een rund! Waarin zit hem het verschil met Jozef? Jozef wilde zijn pad rein bewaren; zijn hart was op God gericht. Het hart van deze knaap was niet op God gericht. Zijn hart was ‘afgeweken’ naar haar wegen (vs. 25a). In plaats te vluchten, was hij ‘afgedwaald’ op haar paden (vs. 25b). Dit ‘afdwalen’ kan ook heel gemakkelijk gebeuren als we op het ‘world wide web’ aan het surfen zijn. Ook dan kunnen we op plaatsen terecht komen die ons pad verontreinigen. Blijf daar niet (rond)hangen, maar ‘vlucht’.

Simson sloeg duizend man met een ezelskaak (Richt. 15:16), maar het was één vrouw, Delila, die hem met haar ‘gladde’ woorden wist te vellen. Denken wij dat we sterker zijn

dan Simson? Menen wij de 'vreemde' vrouw te kunnen weerstaan? Lees dan het eind van het verhaal: *'Velen zijn de verslagenen die zij heeft gevelde, talrijk zijn degenen die zij altemaal heeft gedood. Haar huis zijn wegen naar het dodenrijk, die afdalen naar de binnenkamers van de dood (Spr. 7:26-27).* Ga niet de sterke jongen uithangen!

'Ik zoek U met mijn ganse hart, laat mij niet van uw geboden afdwalen' (vs. 10)

Opnieuw gaat de dichter over naar de 'ik' vorm: *'Ik zoek U met mijn ganse hart.'* Wat anderen doen moeten ze zelf weten. Als zij hun pad niet willen rein bewaren, en niet willen gehoorzamen aan Gods Woord, is dat heel spijtig. Maar wat doe jij? (zie 2 Tim. 2:1; 3:10, 14; 4:5). Laten we onze blik niet op andere richten. We kunnen ons zo gemakkelijk op anderen focussen. Petrus had zijn blik ook op iemand anders laten vallen: *'Heer wat zal er met deze gebeuren? Jezus zei tot Hem: Als Ik wil dat hij blijft totdat Ik kom, wat gaat het jou aan? Volg jij Mij'* (Joh. 21:21-22). Wat hij – of zij – doet, is iets tussen hem – of haar – en de Heer. Waar het om gaat: 'wat doe jij?'

De dichter zocht God met zijn ganse hart. Het belangrijkste Joodse gebed: het 'Shma Israël', wordt door Joodse mannen, die aan Torah willen vasthouden, twee keer per dag uitgesproken. Het 'Shma' begint met: *'Hoor Israël: de HERE is onze God; de HERE is één! Gij zult de HERE uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw kracht'* (Deut. 6:4-5). God vraagt ons 'ganse' hart: *'Mijn zoon – Mijn dochter – geef Mij je hart'* (Spr. 23:26a). Kunnen wij de dichter nazeggen: *'Ik zoek U met mijn ganse hart?'* Of is er ergens nog een plek(je) in ons hart waarvan we zeggen: 'dit is van mij - dit sta ik niet af; hier mag niemand aan- of binnenkomen. Dit wil ik voor mijzelf houden!'

De dichter bidt: *'laat mij niet van uw geboden afdwalen.'* Hij vraagt of God hem voor afdwaling van zijn geboden wil behoeden. Hij vertrouwt niet op zijn eigen hart: *'arglistig is het*

hart boven alles, ja, verderfelijk is het' (Jer.17:9). Wie kan het kennen? *Ik, de HERE, doorgrond het hart en toets de nieren.'* (Jer. 17:10). Er wordt wel eens gezegd: 'het kerkhof ligt vol met goede voornemens.' Het is een goed voornemen als we God met ons ganse hart willen zoeken. Wat wij ons vandaag hebben voorgenomen, kan morgen weer op het kerkhof liggen! Wees op de hoede voor het hart. Vertrouw daar niet al te veel op! De HERE kent en doorgrond ons hart. Laten we niet op onszelf vertrouwen, maar vragen of Hij ons voor afdwaling wil bewaren.

'Ik berg uw woord in mijn hart, opdat ik tegen U niet zondige' (vs. 11)

Het Woord van God heeft in plaats in zijn hart. Dat is de plaats waar we het Woord moeten 'bergen'. Het hart is de zetel van onze gevoelens en genegenheden. De plaats waar ook onze wil zetelt. In het hart worden de plannen gesmeed en wellen de neigingen op. Het is de plaats waar beslissingen worden genomen. Daarom is het goed om voor een 'wijs' hart te bidden. (1 Kon. 3:9, 12; Ps. 90:12). De vader in Spreuken 4 geeft aan zijn zonen het volgende advies: *'Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de oorsprongen des levens'* (Spr, 4:23). Het hart bepaald de levensrichting. Het hart is de bron van waaruit al onze daden voortvloeien. Is de bron helder en rein, dan zal ook de stroom die eruit voortvloeit helder en rein zijn. We kunnen het Woord van God met ons 'verstand' kennen. Maar 'verstandelijke' kennis zal mij niet bewaren om te zondigen. Het Woord moet een plaats in mijn 'hart' krijgen. Alleen als ik het dáár (op)berg, zal Het zijn reinigende kracht in mijn leven kunnen uitwerken.

Het doen van het Woord is veel meer dan ons uiterlijk gedrag er op afstemmen. Het is allereerst een innerlijke houding van het hart, van waaruit niet de zonde, maar de vrucht van de Geest zich in het dagelijkse leven uitwerkt. Het is een inwendig kenmerk van de ziel, met uiterlijke gevolgen. (Jef de Vriese)

Spreuken 3:1-4. 'Mijn zoon, vergeet mijn onderwijzing [Torah] niet en uw hart beware mijn geboden, want lengte van dagen, en jaren van leven, en vrede zullen u vermeerderen. Dat liefde en trouw u niet verlaten! Bind ze om uw hals, schrijf ze op de tafel van uw hart, ⁸ dan zult gij genegenheid en goedkeuring verwerven in de ogen van God en Mensen.'

'Geprezen zijt Gij, HERE; leer mij uw inzettingen' (vs. 12)

De dichter onderbreekt zijn gebed om de HERE te prijzen. In vers 7 was het nog: 'Ik 'zal' U loven'. Hier is het zover: 'Geprezen zijt Gij, HERE.' Hij kan zich niet langer inhouden. Hij prijst de HERE. Hoe vaak is ons dit niet overkomen. We zijn de Bijbel aan het bestuderen, en spontaan komt er een lofprijzing uit onze mond. Dit is het heerlijke gevolg van het lezen en bestuderen van Gods Woord. Het is dan ook niet vreemd dat de dichter 'hongerig' is naar meer: *'leer mij uw inzettingen.'* Hebben wij ook zo'n honger naar het Woord van God? Beseffen we wel hoeveel we missen als we de Bijbel dicht laten? Dit soort spontane lofprijzingen zijn kostelijk en onvergetelijk.

'Met mijn lippen verkondig ik alle verordeningen van uw mond' (vs. 13)

Wij leven in een consumptiemaatschappij. Ieder probeert voor zichzelf zo veel mogelijk te consumeren zonder het met anderen te – willen – delen. Zo is het niet gesteld met de dichter. Wat hijzelf heeft ontvangen uit het Woord, wil hij graag met anderen delen: *'met mijn lippen verkondig ik alle verordeningen van uw mond.'* Zijn wij ook van die 'verkondigers' van Gods Woord - of houden we onze lippen stijf op elkaar? Hoe staat het met óns getuigenis? Prediken wij nog het evangelie – de blijde boodschap? We hebben gezien dat de dichter het Woord in zijn hart had geborgen (vs. 11). *'Uit de overvloed van het hart spreekt de mond'* (Matth. 12:34b). Waar het hart van vol is...Als we Gods Woord in ons hart bergen, kan het niet anders of we spreken er ook met anderen over. *'Want*

de liefde van Christus 'dringt' ons, daar wij tot dit oordeel zijn gekomen, dat Eén voor allen gestorven is, opdat zij die leven, niet meer voor zichzelf leven, maar voor Hem die voor hen is gestorven en opgewekt' (2 Kor. 5:14-15).

'In de weg uwer getuigenissen verblijd ik mij als over allerlei rijkdom' (vs. 14)

We hebben overdacht dat de dichter het bepaald niet gemakkelijk had. Te midden van smaad en verdrukking kon hij zich toch verblijden. De blijdschap over de Torah kon niemand hem afpakken. Iets dergelijks vinden we bij Paulus: Toen Paulus zijn brief aan de Filippiërs schreef, zat hij in gevangenschap in Rome. Bepaald geen pretje! Deze zware en deprimerende omstandigheden konden hem echter niet van zijn blijdschap beroven. In geen andere brief wordt zoveel over blijdschap gesproken als in deze. Het is een studie apart om hierbij stil te staan. Wie dit voor zichzelf wil onderzoeken; een kleine aanzet: De eerste keer dat het woordje 'blijdschap' in deze brief voorkomt, is in Filippiërs 1:3. Paulus (be)klaagde zich niet bij God over zijn gevangenschap. Nee, hij had wel andere dingen aan zijn hoofd! In plaats te klagen dankte hij God: *'Ik dank mijn God, telkens als ik u gedenk.'* Met 'blijdschap' bad hij voor de Filippiërs. Hun gemeenschap met het evangelie maakte dat zijn hart vervuld werd met blijdschap. Paulus wilde dat ze wisten, dat de omstandigheden waarin hij verkeerde niets konden afdoen aan de voortgang van het evangelie. Het had veeleer tot bevordering van het evangelie gediend (vs. 12). Gods getuigenissen – het evangelie – kan niet door een gevangenis tot stoppen worden gebracht. Het gaat door. Wat God in gang heeft gebracht, kan door niets of niemand worden tegengehouden. *'In de weg uwer getuigenissen verblijd ik mij.'* Ja, meer als over allerlei rijkdom. Alle rijkdom van deze wereld weegt niet op tegen de blijdschap die we in de Bijbel hebben gevonden, én dat het Woord van God niet te keren is.

***'Uw bevelen zal ik overdenken en op uw paden zal ik letten'
(vs. 15)***

Opnieuw neemt de dichter zich twee dingen voor. Ten eerste: *hij wilde Gods bevelen overdenken.*

Maak ik tijd vrij om in alle rust na te denken over wat God tot mij te zeggen heeft in de Bijbel? Is er in mijn drukke bestaan nog zoiets als 'stille tijd'? Van Izaäk lezen we dat hij tegen het vallen van de avond uitging om te 'peinzen' in het veld (Gen. 24:63). In het voorafgaande vers staat: En Izaäk kwam uit de richting van de put (of bron) Lachai-Roï (vs. 62). De betekenis van deze naam is: De bron van de Levende die Zich openbaart, en ook: de bron van de Levende die mij heeft gezien. Deze bron spreekt van het verkwikkende en reinigende water van Gods Woord (Ef. 5:26b). Als ik 'geput' en 'gedronken' heb uit de bron van de Levende die mij ziet - die zich aan mij openbaart - is het goed om vervolgens een 'stille' plek op te zoeken. Laat rustig op je inwerken wat je in de Bijbel hebt gelezen. - *'Uw bevelen zal ik overdenken'* - Neem de tijd om te 'peinzen'. Overdenk wat je hebt geput uit Gods Woord.

Ten tweede: *hij wilde op Gods paden letten.*

Hij wilde niet alleen Gods bevelen overdenken, maar ook op Gods paden letten. Hij wilde de Torah gehoorzamen, en de weg bewandelen die de HERE voor hem had uitgestippeld. God maakt in de Bijbel duidelijk wat zijn 'paden' zijn. Laten we dan ook daarop letten!

Nadenkertje. Gemiddeld besteedt een christen per dag veertig minuten aan telefoongesprekken, drie uur aan televisie en internet en hooguit tien minuten aan stille tijd met God.

'In uw inzetten zal ik mij verlustigen, uw woord zal ik niet vergeten' (vs. 16)

Ook hier weer twee voornemens:

1. *'Hij wilde zich in Gods inzetten verlustigen.'*

Er zijn tal van zaken waarin we ons kunnen 'verlustigen' - waarin we genoeg kunnen scheppen. De één kan zich intens bezig houden met zijn hobby en de ander gaat helemaal op in het lezen van boeken. Ieder van ons heeft wel iets waar we ons in kunnen 'verlustigen'. Daarmee is helemaal niet gezegd dat dit verkeerd is. Integendeel, er is niets mis mee om een goed boek te lezen of te genieten van een goede CD. Maar tot onze spijt en beschaming moet gezegd worden: de meeste van ons 'verlustigen' zich meer in dit soort zaken dan in de Bijbel.

2. *'Hij wilde Gods Woord niet vergeten'*

'Vergeten' wil hier zeggen: 'niet in gedachte houden – er geen rekening mee houden.' Het komt vaak genoeg voor dat we 's morgens een gedeelte uit de Bijbel hebben gelezen en dat we het 's middags al weer zijn vergeten. We zijn zo druk in de weer - geweest - dat we ons afvragen: 'Wat heb ik vanmorgen ook al weer gelezen?' Dit bedoelt de dichter niet! Het vergeten waar hij op doelt, heeft te maken met het 'negeren' van Gods Woord. Laten we de verstandeloze knaap uit Spreuken 7 nog een keer als voorbeeld nemen: Toen hij in de schemering op het huis van de vreemde vrouw afstapte, wist hij dat hij een weg insloeg waarop God een bord had geplaatst: 'verboden toegang' – 'doodlopende weg'. Hij negeerde echter dit waarschuwbord en stapte vrolijk verder. Dit is wat de psalmdichter hier bedoeld! Het Woord van God 'vergeten', betekent hier: je niets aantrekken van Gods Woord. Net doen 'alsof' we vergeten zijn hoe de Bijbel hierover denkt.

GIMEL

(vs. 17-24)

Gods Woord geeft onderscheidingsvermogen en raad

‘Doe wel aan uw knecht, dan zal ik leven en uw woord onderhouden’ (vs. 17)

Voor het eerst wordt in deze Psalm de dreiging van buitenaf voelbaar: de dichter spreekt over ‘vervloekte overmoedigen die van Gods geboden afdwalen’ (vs. 21). Smaad en verachting (vs. 22a). Vorsten, machthebbers, die over zijn lot beraadslaagden (vs. 23a)

Als we willen vasthouden aan de Bijbel, krijgen we te maken met vijandschap. We kunnen te maken krijgen met smaad. Met verachting zal er – achter onze rug – over ons worden gesproken. Het beste kunnen we dan onze toevlucht tot God nemen: *‘Doe wel aan uw knecht’*.

De dichter bidt de HERE om ‘weldoening’ - hij vraagt om zegen en bescherming. Dit zou hem – nieuwe - levenskracht geven. De belofte die hij daaraan vastknoopt: *‘dan zal ik uw woord onderhouden.’*

‘Ontdek mijn ogen, opdat ik aanschouw de wonderen uit uw wet’ (vs. 18)

‘Ontdek mijn ogen.’ Een meesterlijk stukje poëzie. In gewone taal staat hier: ‘open mijn ogen’. Aanschouwen – zien - betekent hier ‘begrijpen’. De Bijbel staat vol met wonderen, maar de meeste mensen ‘zien’ ze niet! Je kunt ze alleen maar zien met ‘ontdekte’ ogen. Hoe neemt God de schellen voor onze ogen weg - hoe ‘ontdekt’ Hij onze ogen? Door de Geest! In de bovenzaal heeft de Heer Jezus met zijn discipelen

gesproken over zijn (kruis)lijden en (weg)gaan naar de Vader. Hij zei tegen hen: 'Nog veel heb Ik u te zeggen, maar u kunt het nu niet dragen' (Joh. 16:12). Op dat moment konden ze het niet 'dragen'. Dat wil zeggen: ze konden het niet verstaan/begrijpen. Wanneer zouden ze het dan wel begrijpen? Wie zou hun ogen 'ontdekken'? De Heilige Geest. Hij zou hen in de hele waarheid leiden (Joh. 16:13). Gods Geest wil ons de ogen openen voor de wonderen uit Gods Woord. Het grootste wonder in de Bijbel is Hij Wiens naam men 'Wonderlijk' noemt (Jes. 9:5). Wie behoort deze naam 'Wonderlijk' toe? En waarom wordt Hij 'Wonderlijk' genoemd? Genoeg stof om over na te denken!

Gelovigen moeten niet vreemd opkijken als ze met de mensen van de wereld over 'geestelijke' dingen spreken. Paulus noemt hen 'natuurlijke' mensen.⁹ Ze zullen ons met grote ogen aankijken. Ze kunnen er geen touw aan vastknopen - ze begrijpen 'het' niet. 'Dwaasheid', zullen ze zeggen. Neem het ze niet al te kwalijk. Ze 'zien' het gewoonweg niet - hun ogen zijn niet 'ontdekt' (1 Kor. 2:13-16).

'Ik ben een vreemdeling op aarde' (vs. 19a)

De dichter voelde zich, te midden van zijn volksgenoten, een vreemdeling ¹⁰ op de aarde (zie ook vers 54). We zijn omringd door mensen die in hun overmoed van Gods geboden afdwalen; we voelen ons een vreemdeling op aarde - we voelen ons niet thuis in deze wereld. Dit is de 'subjectieve' kant van het vreemdelingschap. Er zit echter ook een 'objectieve' kant aan: Petrus vermaant ons dat we ons als 'bijwoners en vreemdelingen' onthouden van de vleselijke begeerten die strijd voeren tegen onze ziel (1 Petr. 2:11). De Joodse christenen, waar deze brief aan gericht is, hoefden zich niet af te vragen wat Petrus met de uitdrukking 'bijwoners en vreemdelingen' bedoelde. Ze kenden het Oude Testament en wisten heel goed waar hij op doelde. Hun (voor)vader Abraham was een vreemdeling in Kanaän. *'Ik ben een vreemdeling en bijwoner bij u*, zegt hij tot de Hethieten (Gen. 23:4). Ook de Israëlieten

waren 'vreemdelingen' in Egypte (Gen. 47:4; Lev. 19:34; Deut. 10:19; 23:7; 26:5; Ps. 105:23; Jes. 52:4; Ezech. 20:30). Vreemdelingen verbleven als 'gasten' in een bepaald land. Ze waren volledig afhankelijk van de welwillendheid van de bewoners van het land waar ze verbleven. Er waren geen wetten die hen beschermden en waarop ze zich konden beroepen. Dat deze welwillendheid van het ene op het andere moment kon omslaan, heeft Israël in Egypte aan den lijve ondervonden. De Joodse christenen bevonden zich onder de 'volken' (1 Petr. 2:12). Ze waren 'bijwoners en vreemdelingen'. Zoals het gasten betaamd, moesten ze onder hen een 'goede wandel' hebben. De wereld is voor ons een 'gastland'; we verblijven er als bijwoners en vreemdelingen. Wij zijn pelgrims die op doorreis zijn. Het einddoel van onze reis is de 'onvergankelijke, onbevleete en onverwelkelijke erfenis', die in de hemelen voor ons is weggelegd, en in de kracht van God door het geloof bewaard wordt (1 Petr. 1:4-5).

Dezelfde geachte vinden we terug in Hebr. 11. *'Abraham verbleef als vreemdeling in het land van de belofte als in een vreemd land en woonde in tenten met Izaäk en Jakob, de mede-erfgenamen van dezelfde belofte; want hij verwachtte de stad die de fundamenten heeft, waarvan God ontwerper en bouwmeester is'* (Hebr. 11:9-10). Abraham woonde in tenten - hij had geen 'vaste' verblijfplaats. De tentpinnen werden er telkens opnieuw uitgetrokken om verder te reizen. Geen vaste stek op aarde. Nee, in geloof verwachtte hij de stad die de fundamenten heeft, waarvan God ontwerper en bouwmeester is. Daar was zijn oog op gericht! De 'vreemdeling' zegt: 'ook al zie ik nog niets van die toekomstige stad, ik verwacht ze wel.' Abraham, Izaäk, Jakob, Sara... *'In het geloof zijn deze allen gestorven, zonder de beloften te hebben ontvangen, maar zij zagen het in de verte en begroetten het, en 'beleden' dat zij vreemdelingen en bijwoners op de aarde waren'* (Hebr. 11:13). Dit 'belijden' was niet zo zeer een kwestie van de mond. Nee, het was een levenshouding. Je kon zien - je kon (op)merken - dat ze bijwoners en vreemdelingen waren.

De psalmdichter, Abraham, Iszaäk, Jacob... Allemaal hebben ze 'beleden' dat ze vreemdelingen op de aarde waren. De aarde is voor ons een 'gastland' - een tijdelijke verblijfplaats. Ons burgerschap is in de hemelen, waaruit wij ook de Heer Jezus Christus als Heiland verwachten, die het lichaam van onze vernedering zal veranderen...(Fil. 3:20-21).

'Verberg uw geboden niet voor mij' (vs. 19b)

Vreemdelingen, pelgrims, zijn op doorreis. Zolang ze de plaats van bestemming nog niet hebben bereikt, hebben ze een wegenkaart nodig. Deze wegenkaart is voor ons de Bijbel. We mogen God dan ook altijd bidden: *'verberg uw geboden niet voor mij'* – laat mij de weg zien die ik moet gaan.' Als we net zo afhankelijk als de dichter onze weg met God willen gaan, zal Hij ons ook de weg wijzen: 'Wanneer we rechts of wanneer we links zouden willen gaan, zullen onze oren achter ons het woord horen: *Dit is de weg, wandelt daarop*' (Jes. 30:21).

'Mijn ziel wordt verteerd van verlangen naar uw verordeningen te allen tijde' (vs. 20)

De dichter had een geweldige honger naar Gods Woord - 'zijn ziel werd verteerd van verlangen'. Deze 'honger' om de Bijbel te lezen, kennen we - als het goed is - allemaal. Bij de een is dit 'hongergevoel' sterker dan bij de ander. Maar 'verteerd' worden van verlangen, en 'altijd' het verlangen hebben om je met Gods Woord bezig te houden, kunnen maar weinig mensen zeggen!

'Gij bedreigt de vervloekte overmoedigen, die van uw geboden afdwalen' (vs. 21)

De dichter heeft een gruwelijke afkeer van mensen die zich van Gods geboden niets aantrekken. Hij noemt ze 'vervloekte overmoedigen'. Ja, mensen denken dat ze in hun

overmoed ongestraft van Gods Woord kunnen afdwalen. Dit soort mensen heeft ook Asaf op het oog.

Lees Psalm 73.

Asaf kon de voorspoed van dit soort hoogmoedige mensen maar niet begrijpen. In alles ging het hun voor de wind: *'Want Moeite hebben zij niet, gaaf en welgedaan is hun lichaam; in de kwellung der stervelingen delen zij niet, en met andere mensen worden zij niet geplaagd* (vs. 4). Hoe was dit mogelijk? Waarom liet God hen ongestraft hun gang gaan? Hij ging er bijna van onderuit (vs. 2). Met dit soort gedachten werd hij de ganse dag geplaagd Hij ging ermee naar bed en elke morgen stond hij er mee op. Een bestraffing! (vs. 14). Hij bleef er maar over tobben, *totdat* hij in Gods heiligdommen inging en op hun einde lette (vs. 16, 17). Mensen die zich van God noch gebod iets aantrekken, worden door God op 'glibberige' plaatsen gesteld (vs. 18a). Dit is de 'bedreiging' waarover de dichter in ons vers spreekt. Aan heel hun hoogmoedig levenswerk kan God in één klap een einde maken. *'Gij doet hen instorten tot puin'* (vs. 18b). In een oogwenk kan het met hun leven afgelopen zijn. Een voorbeeld daarvan is de 'rijke dwaas' in Lukas 12:16-21. 'Ontzetting' grijpt de achterblijvers aan (vs. 19). Wie kan zich de wereldwijde 'ontzetting' niet herinneren toen prinses Diana uit het leven werd weggerukt? En was heel Nederland niet 'ontzet' toen men lette op het einde van Pim Fortuyn? *'Gij bedreigt de vervloekte overmoedigen, die van uw geboden afdwalen'*. Dit is een 'ernstig' woord. Laten zij die het horen er ook 'ernstig' acht op geven!

'Wentel smaad en verachting van mij af, want ik bewaar uw getuigenissen' (vs. 22)

We hebben eraan gedacht dat de mensen van de wereld (ongelovigen) ons niet begrijpen. Voor hen zijn we 'vreemdelingen'. Ze vinden het 'vreemd' dat wij ons van hen afzonderen. We doen niet (meer) mee met de feestjes, waar

men zich laat vollopen met alcohol. We hebben ons voorgenomen om ons pad 'rein' te bewaren; daarom blijven we verre van party's, waar liederlijkheid hoogtij voert. Deze levenshouding brengt smaad en laster met zich mee (1 Petrus 4:3-4, 14). Dit is echter het deel van hen die 'Gods getuigenissen' willen bewaren. Het hoort allemaal bij het 'lijden' van de tegenwoordige tijd. De smaad en verachting – van de wereld – zal echter plaats maken als we straks met Christus verheerlijkt worden (Rom. 8:17).

'Al zetten vorsten zich neder, al beraadslagen zij tegen mij, uw knecht overdenkt uw inzetten' (vs. 23)

Vorsten, mannen van aanzien, kunnen ons schrik aanjagen – vooral als zij tegen ons beraadslagen. We moeten ons door hen niet laten intimideren. In de Bijbel vinden we de kracht om tegen dit soort 'druk' bestand te blijven.

Lees Johannes 12:9-11

'De overpriesters nu 'beraadslaagden' om 'ook' Lazarus te doden, omdat velen van de Joden om hem heengingen en in Jezus geloofden.' (Joh. 12:10-11). De Raad, de geestelijke elite, had al beraadslaagd om Jezus te doden (Joh. 11:53). Maar nu moest ook Lazarus, die door Jezus uit de doden was opgewekt, eraan geloven. Waarom? Hij was het levende bewijs van de macht van Jezus. Alleen de Zoon van God kan doden tot leven wekken. Dit moest wel de Messias zijn; Lazarus was immers het bewijs.

De Heer Jezus heeft de macht om dode zondaars tot leven te roepen. Als we 'nieuw' leven van Hem ontvangen hebben – als we opnieuw geboren zijn – zal dit al gauw de ronde doen. (vs. 9). De mensen zijn nieuwsgierig - ze willen dit 'wonder' wel eens van 'dichtbij' zien. Het gevolg was dat velen van de Joden in Jezus geloofden (vs. 11). Het zou toch geweldig zijn als de mensen om ons heen zó onder de indruk zijn van de verandering in ons leven, dat ze ook in de Heer

Jezus gaan geloven! Maar een 'levende' getuige van de Heer Jezus roept ook andere reacties op: *'de overpriesters nu beraadslaagden om ook Lazarus te doden.'* Laat je geen schrik aanjagen: 'Al zetten vorsten zich neder, al beraadslagen zij tegen mij, uw knecht overdenkt uw inzettingen.'

'Ja, uw getuigenissen zijn mijn verlustiging, zij zijn mijn raadslieden' (vs. 24)

De dichter stond er praktisch helemaal alleen voor; tot wie kon hij zich wenden? Wie kon hem in zijn benarde omstandigheden raad verschaffen? 'Uw getuigenissen' – het Woord van God. Dit is les één waarmee het boek van de Psalmen begint: *'Welzalig de man die niet wandelt in de raad der goddelozen (...) maar aan des HEREN wet zijn welgevallen heeft, en diens wet overpeinst bij dag en bij nacht'* (Ps. 1:1-2). De wereld kent vele 'raadslieden': doctoren, psychiaters, onderwijzers, filosofen, theologen...Het hoeven niet allemaal 'goddelozen' – in de zin van onfatsoenlijk - te zijn. Maar het gros van hen komt aanzetten met 'aardse' wijsheid, en niet met de wijsheid die 'van boven' is (vgl. Jak. 3:15). Wat deze 'raadslieden' adviseren kan best verstandig klinken. De beste 'Raadgever' is echter de Bijbel. Als we het Woord bij dag en bij nacht overpeinzen - als het Woord 'onze verlustiging' is - zal God ons ook de nodige raad verschaffen.

T

DALETH

(vs. 25-32)

Het Woord maakt levend en richt ons op

‘Mijn ziel kleeft aan het stof, maak mij levend naar uw woord’ (vs. 25)

In moeilijke omstandigheden kan een mens tot dit soort uitspraken komen. Het ‘stof’ spreekt van de dood. In Genesis 3 zegt God tot de mens: *‘in het zweet uws aanschijns zult gij brood eten, totdat gij tot de aardbodem wederkeert, omdat gij daaruit genomen zijt; want stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren’* (Gen. 3:19). In Psalm 22:16 horen we profetisch de stem van de Heer Jezus: *‘in het stof des doods legt Gij mij neer.’* Als de dichter zegt: *‘Mijn ziel kleeft aan het stof’*, bedoelt hij daarmee: ‘Ik ben doodongelukkig!’ Er zit geen leven meer in. Er is een vertaling die het zo uitdrukt: ‘Vastgekleefd is aan de vloer mijn ziel.’ In dat geval kunnen we zeggen: de dichter zat aan de grond. De Bijbel hemelt mensen niet op; Job, Mozes, David, Elia, de psalmdichter... - allemaal hadden ze hun ‘inzinkingen’. Het waren mensen van ‘gelijke natuur’ als wij (Jak. 5:17). Dit maakt de Bijbel tot zo’n kostbaar boek. Er kunnen tijden in ons leven zijn dat we ons ongelukkig, depressief of verdrietig voelen. Laat je door anderen geen schuldgevoel aanpraten - we hoeven niet altijd ‘sterk’ te zijn!

Het zou echter niet goed zijn om in het ‘stof’ te blijven liggen. Als ik door een dal van diepe duisternis ga, mag ik weten dat God bij mij is (Ps. 23:4). Ik hoef niet te vrezen dat Hij mij ‘geheel en al zal verlaten’ (Ps. 119: 8b). Nee, Hij zal ons niet verlaten. Hij laat ons niet in de duisternis zitten, maar voert ons er ‘doorheen’. Dit moeten we steeds voor ogen houden. God belooft dat Hij ons zal oprichten. Hij wil ons - opnieuw -

levensvreugde en kracht geven. Met de hand op de Bijbel mogen we dan ook bidden: *'maak mij levend naar uw woord.'*

'Mijn wegen heb ik verhaald en Gij hebt mij geantwoord, leer mij uw inzetten' (vs. 26)

Er zijn uitleggers die zeggen dat de dichter hier zijn zonden heeft beleden - mijn wegen heb ik verhaald - en dat de HERE heeft hem vervolgens heeft 'geantwoord' met vergiffenis. Ik laat in het midden of deze verklaring wel of niet juist is. Persoonlijk heb ik hier een andere gedachte over: De dichter leefde in gemeenschap met God. Hij had, wat wij noemen, een innig gebedsleven. Hier hoeft helemaal geen sprake te zijn van 'zondenbelijdenis'. De dichter zat aan de grond (vs. 25), maar niet omdat hij gezondigd had! Nee, juist omdat hij aan de Torah wilde vasthouden. In vers 26 is hij weer overeind aan het krabbelen. Hij zegt tegen God: 'Ik heb altijd alles met U besproken. Mijn zorgen, mijn verdriet...' mijn wegen heb ik verhaald' en U hebt mij geantwoord. Deze 'ervaring' dat God hem - in het verleden - heeft bijgestaan, geeft hem de kracht om niet bij de pakken te gaan neerzitten.

Zoals gezegd: er kunnen momenten in ons leven zijn dat we het even niet meer zien zitten. Denk dan terug aan al de 'gebedsverhoringen'. Hoe vaak heeft God ons gebed al niet verhoord! We waren werkloos, en we kwamen maar niet aan de bak - *'Mijn wegen heb ik verhaald en Gij hebt mij geantwoord.'* Het zweet stond in onze handen toen we op moesten voor het schoolexamen of rijbewijs - *'mijn wegen heb ik verhaald en Gij hebt mij geantwoord.'*.... De dichter klampt zich vast aan Gods Woord: *'leer mij uw inzetten'* - dit geeft hem houvast; dit geeft hem de kracht om door te gaan.

‘Doe mij de weg uwer bevelen verstaan, opdat ik uw wonderen overdenke’ (vs. 27)

Hij vraagt of God hem inzicht wil geven in Zijn Woord. Hij wil Gods wonderen overdenken. Dit vers heeft dezelfde strekking als vers 18. Daar vroeg hij of God hem de ogen wilde openen opdat hij de wonderen uit Gods wet mocht aanschouwen. Hier gaat hij een stapje verder: hier is het zijn verlangen om Gods wonderen te ‘overdenken’. Hij wil ‘indringen’ – dieper inzicht hebben - in Gods wonderen. Is het ook ons verlangen om de ‘diepte’ in te gaan? De Bijbel staat vol wonderen. - we raken er nooit over uitgedacht. Als ik God vraag om mij te helpen de Bijbel te ‘verstaan’ - om zijn wonderen te overdenken - zal dit zeker geen onverhoord gebed blijven!

‘Mijn ziel schreit van kommer, richt mij op naar uw woord’ (vs. 28)

In vers 25 kleefde zijn ziel aan het stof - hij zat aan de grond! Hier schreit zijn ziel van kommer. Hij is overmand van verdriet. Onze zielennoed kan groot zijn. In Psalm 42 roept de dichter het uit: ‘Wat buigt gij u neder, o mijn ziel, en zijt gij onrustig in mij?’ (vs. 6a). Maar hij zegt er meteen achteraan: ‘Hoop op God, want Ik zal Hem nog loven, mijn Verlosser en mijn God!’ (vs. 6b). Onze ziel kan verkleefd zijn aan het stof, ze kan schreien, onrustig zijn en zich in ons neerbuigen. Maar er is altijd hoop! Ik moet mezelf niet gaan beklagen. Wat deed de dichter? Hij sprak zichzelf moed in! Hij zei tot zijn ziel: ‘Hoop op God.’ Hoe ellendig en onrustig hij zich op dat moment ook voelde; zijn oog was op God gericht. God was zijn Verlosser. Op Hem vertrouwde hij. God was bij machte om hem uit zijn zielennoed te verlossen. ‘Ik zal Hem nog loven’ - zei hij. Alleen het geloof kan zo spreken! Zit je in ernstige zielennoed? Laat je niet overmannen door verdriet of zelfmedelijden. Praat jezelf niet in het stof, maar spreek jezelf moed in. Vestig je hoop op God. Vraag of Hij je opricht naar zijn woord.

‘Doe de weg der leugen van mij wijken en schenk mij genadig uw wet’ (vs. 29)

De dichter had een afkeer van de leugen (vs. 163). De leugen is het tegenovergestelde van de waarheid. Leugenaars zijn niet eerlijk. Iemand die liegt, probeert anderen om de tuin te leiden. Deze ‘weg’¹¹ wilde hij niet bewandelen. Hij bidt God om hem voor de leugen te bewaren en hem in genade zijn wet te schenken. Hij had het verlangen om oprecht en eerlijk door het leven te gaan. Hij wilde vasthouden aan de Torah.

‘Ik verkies de weg der waarheid, ik stel uw verordeningen voor mij’ (vs. 30)

De dichter stond voor een kruispunt; hij moest kiezen: of de weg der leugen (vs. 29), of de weg der waarheid?

Hij koos voor de weg der waarheid. Als ik kies voor de weg der waarheid, wil ik in gehoorzaamheid aan de Waarheid door het leven gaan. *‘Ik stel uw verordeningen voor mij’* - Ik houd het Woord van God voor ogen. Bij alle beslissingen, of ze nu groot of klein zijn, stel ik mij de vraag: ‘Wat zegt het Woord van God?’

‘Ik klem mij vast aan uw getuigenissen, o HERE, maak mij niet beschaamd.’ (vs. 31)

Hij had zich vastgeklemd aan Gods getuigenissen. In de Statenvertaling staat: ‘vastgekleefd’. Hij had zich als het ware vastgelijmd aan Gods getuigenissen. Zó vast zat hij aan Gods Woord. Zal God iemand beschaamd maken als hij – of zij – zich

zó vastklemt aan de Bijbel? Zal God zó iemand laten vallen? Ik denk het niet!

‘Ik zal de weg uwer geboden lopen, want Gij verruimt mij het hart’ (vs. 32)

Zó kennen we de psalmdichter weer! Hier komen we weer de vastberadenheid tegen die we eerder hebben gezien. In vers 25 zat hij nog aan de grond. In vers 26 was hij aan het oprabbelen. In vers 28 vroeg hij of God hem wilde oprichten. Maar hier staat hij weer met beide benen op de grond. Hij had zich vastgeklemd aan Gods getuigenissen, en de HERE had hem niet beschaamd gemaakt (vers 29). De HERE had hem opgericht en weer vaste grond onder de voeten gegeven. Hier staat hij in de startblokken om weer te gaan lopen: *‘Ik zal de weg uwer geboden lopen’*. Met vastberaden had hij zich voorgenomen om in gehoorzaamheid aan het Woord van God zijn weg te vervolgen. *‘Gij verruimt mij het hart’*. Hij had zijn hart gelucht bij de HERE. Hij voelde zich gesterkt en vertroost. God had hem ‘het hart verruimd’ - hij had er weer zin in!

Lees deze perikoop nog eens goed door. Het kan ons helpen als we – weer eens – in de put zitten. Probeer in kaart te brengen hoe deze terneergeslagen man het klaar heeft gespeeld om zich vanuit het stof weer omhoog te werken.

HE

(vs. 33-40)

De macht van het Woord

‘Onderwijs mij, HERE, de weg uwer inzettingen, dan zal ik die bewaren ten einde toe’ (vs. 33)

De dichter vraagt of de HERE hem met het Woord wil onderwijzen. De Bijbel is niet een romannetje dat we in één keer uitlezen. Om de Bijbel te kunnen begrijpen heb ik onderwijs nodig. De Heer Jezus heeft - aan de gemeente - leraars gegeven die ons daarbij kunnen helpen. Maar de beste Leermeester is nog altijd God Zelf. Voordat we in je Bijbel gaan lezen, is het is een goede gewoonte om het gebed van de dichter in de mond te nemen: *‘Onderwijs mij, HERE, de weg uwer inzettingen, dan zal ik die bewaren ten einde toe’* In modern Nederlands: ‘Heer ik wil uw Woord graag gehoorzamen. Onderwijs mij vanuit de Bijbel - laat mij zien hoe ik heb te handelen en te wandelen.’ Dit zijn gebeden naar Gods wil (1 Joh. 5:14). Deze gebeden worden door God verhoord (1 Joh.5:15). Probeer het maar uit!

‘Geef mij verstand, dan zal ik uw wet bewaren, en haar van ganser harte onderhouden’ (vs. 34)

We mogen God bidden om het bevattingsvermogen – het verstand – om de Bijbel te begrijpen. De dichter zegt: ‘Geef mij verstand, dan zal ik uw wet bewaren. Ik zal doen wat U van mij vraagt. Van ganser harte wil ik de Torah onderhouden.’ Als het goed is gehoorzamen we Gods Woord ‘van harte’. Het is geen kwestie van ‘moeten’!

In Israël kent men ‘de vreugde der wet’ (sjimchat Torah). Men danst rond met een wetsrol in de handen. Zo wordt het Loofhuttenfeest afgesloten. Het feit dat God ons zijn Woord heeft gegeven, maakt ons blij en dankbaar. We torsen het Woord van God niet als een ‘zware last’ met ons mee. Nee, het is een ‘feest’ om het Woord in onze handen te mogen hebben!

‘Doe mij het pad uwer geboden betreden, want daarin heb ik lust’ (vs. 35)

Hij bidt of de HERE hem wil helpen om in gehoorzaamheid aan het Woord te wandelen: *‘doe mij het pad uwer geboden betreden.’* Hij wilde niets liever: *‘want daarin heb ik lust.’*

Lees Romeinen 7:1-26

We kennen onszelf: ‘het willen is aanwezig, maar het doen van het goede niet. Want het goede dat ik wil, doe ik niet; maar het kwade dat ik niet wil, dat bedrijf ik’ (Rom. 7:18-19). We hebben ‘lust’ om het goede te doen – we willen graag Gods Woord gehoorzamen – maar telkens weer ervaren we dat we het tegenovergestelde doen. We doen het kwade – we zondigen. ‘We ‘verlustigen’ ons in de wet van God naar de innerlijke mens; maar we zien in onze leden een andere wet, die strijd voert tegen de wet van ons denken en ons tot gevangenen maakt door de wet van de zonde die in onze leden is’ (Rom. 7:22-23). Deze ‘innerlijke’ strijd kan ons wanhopig maken. We schreeuwen het uit: *‘Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit dit lichaam van de dood?’* (Rom. 7:24). Let op het antwoord! *God zij echter dank (ik ben verlost) door Jezus Christus onze Heer!* (Rom. 7:25). In eigen kracht kunnen we deze strijd niet winnen. Het is een verloren strijd! De verlossing moeten we uit een andere hoek verwachten. De verlossing komt van God – door Jezus Christus onze Heer. We zijn ‘in Christus’. Hij is voor onze zonden gestorven. We behoren Hem toe die uit de doden is opgewekt (Rom. 6:4). God heeft ons zijn

Geest gegeven. Wat voor het vlees – de oude natuur - onmogelijk is: *'het pad uwer geboden betreden'* – is mogelijk gemaakt door de Geest. Wij zijn niet meer in het vlees – *zij die in het vlees zijn, kunnen God niet behagen* (Rom. 8:8). Gods Geest woont in ons. *Het vlees onderwerpt zich niet aan de wet van God, want het kan dat ook niet* (Rom. 8:7). Wij wandelen dan ook niet naar het vlees, maar naar de Geest (Rom. 8:4b).

'Neig mijn hart tot uw getuigenissen en niet tot winstbejag' (vs. 36)

Lees 1 Timotheüs 6: 5-10

Winstbejag of geldzucht, is een 'kwaad' waar het hart zeer gevoelig voor is. In plaats tevreden te zijn met voedsel of kleding, hebben velen hun hart erop gezet om rijk te willen worden. Hun leven bestaat uit het najagen van winst. Er zijn zelfs mensen die menen dat godsvrucht een winstbron is. Denk maar eens aan predikanten die exorbitante bedragen vragen voor hun 'bediening'. En wat te denken van al die 'gospelzangers' die voor een 'optreden' de kassa's laten rinkelen! Het lijstje met voorbeelden zou te lang zijn om hier op te sommen. Het is niet opbouwend, en je wordt er ook niet echt vrolijk van! *'Wie rijk willen worden, vallen in verzoeking en in een strik en in vele onverstandige en schadelijke begeerten, die de mensen doen wegzinken in verderf en ondergang. Want geldzucht is een wortel van alle kwaad. Door daarnaar te streven zijn sommigen van het geloof afgedwaald en hebben zich met vele smarten doorboord'* (1 Tim. 6:9-10). De dichter kende dit gevaar. Wie zijn hart neigt tot winstbejag loopt het gevaar van het geloof af te dwalen. Ook hier vertrouwt hij niet op zijn eigen hart. Hij bidt de HERE om zijn hart de goede richting op te sturen: *'Neig mijn hart tot uw getuigenissen en niet tot winstbejag.'*

‘Wend mijn ogen af, zodat zij geen ijdele dingen zien, maak mij levend door uw wegen’ (vs. 37)

‘Ijdele’ dingen zijn dingen die vergankelijk en onbeduidend zijn. Leeg - onbelangrijk! De wereld is net een supermarkt vol ‘ijdele’ dingen. We worden overspoeld met aanbiedingen die zo in het oog geplaatst worden dat we er bijna niet omheen kunnen. Reclamemakers spelen handig in op onze ogen. Achter de reclamespotjes op televisie, die dagelijks aan onze ogen voorbijflitsen, zit een heel team van psychologen en dien meer. Mensen die hebben uitgedokterd waar onze ‘ogen’ gevoelig voor zijn. Het gevaar is groot dat dit soort inhoudsloze dingen ons oog aftrekken van wat GóD belangrijk vindt - bijvoorbeeld het lezen van de Bijbel. We kunnen onze ogen beter richten op belangrijke(re) zaken. Op de ‘dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn’ (Kol. 3:2). Dit zijn de dingen die ‘inhoud’ geven aan ons leven. Onze ogen zijn voortdurend gericht op ‘ijdele dingen’. Mensen hangen avond aan avond voor de buis. Ook christenen! Het maakt ons geestelijk leven dood. Net als een kaars onder een stolp; je ziet het vlammetje kleiner en kleiner worden, en al snel is het uit. Dood! Misschien is het tijd om de kaars eens opnieuw aan te steken: *‘Maak mij levend door uw wegen’*. Laat de TV eens een avondje uit. En als we daar zoveel moeite mee hebben, mogen we best bidden: *‘Wend mijn ogen af...’* - ‘Ik heb me voorgenomen om me - vanavond - met uw Woord bezig te houden. Geeft U mij de kracht om de televisieknop om te draaien’. Als we bidden: *‘maak mij levend...’* – mijn geestelijk leven is dood. Wil U er nieuw leven inblazen’, zullen we wel de bereidwilligheid moeten hebben om ‘zijn wegen’ te bewandelen!

‘Bevestig uw belofte aan uw knecht, die uw vreze toegedaan is’ (vs. 38)

De Bijbel staat vol beloften. Eén daarvan lichten we eruit: ‘Gelijk zich een vader ontfermt over zijn kinderen, ontfermt Zich de HERE over wie Hem vrezen’ ¹² (Ps. 103:13). Een vader

heeft zijn kinderen lief; hij ontfermd zich over hen. Als een van zijn kinderen valt, zal hij het optillen. Huilt het, zal hij het troosten. Is het in gevaar, zal hij het beschermen. Enzovoort. Op gelijke wijze ontfermt zich God over wie Hem vrezen. Op dit soort beloften mogen we onze hand leggen. Als ik God vrees – ik heb ontzag en eerbied voor Hem - mag ik ook met vrijmoedigheid bidden: 'Bevestig uw belofte aan uw knecht'.

'Wend mijn smaadheid af, die ik vrees, want uw verordeningen zijn goed' (vs. 39)

Smaad is de aantasting van iemands eer of goede naam. Smaad is iets waar we voor terugschrikken - iets dat we 'vrezan'. Dit vers kunnen we op twee manieren lezen: We kunnen hier denken aan de vrees, de angst dat mensen ons 'smaden' omdat we ervoor uitkomen dat we christen zijn. We schamen ons niet voor het evangelie - we houden vast aan Gods Woord. Dit brengt smaad en verachting met zich mee (vgl. vs. 22). We kunnen hier echter ook denken aan 'smaadheid' die ons deel wordt omdat we ons juist níet als christenen gedragen. Mensen zien of horen dingen van mij, die niet voor een 'christen' gepast zijn. Ook dát brengt smaadheid met zich mee - 'Is dát nou een christen!' Gezien het tweede gedeelte van dit vers, moeten we – naar mijn mening – aan het laatste denken: 'smaadheid' als gevolg van 'onchristelijk' gedrag. Deze vorm van 'smaadheid' zien we in het leven van David.

Lees 2 Samuel 11 t/m 12:1-14

Toen David gezondigd had met Batseba, de vrouw van Uria (2 Samuel 11), stuurde de HERE de profeet Natan tot David. Deze hield hem een spiegel voor waarin hij zichzelf herkende (2 Sam. 12:1-12). David had berouw en beleed zijn zonde. Hierop zei Natan : *'De HERE heeft uw zonde vergeven: gij zult niet sterven, ofschoon gij door deze daad de vijanden des HEREN zeer hebt doen lasteren'* (2 Sam. 12:14). Zonde –

ongehoorzaamheid - in het leven van een gelovige is koren op de molen van de vijanden des HEREN. Laster en smaad zijn de bittere vruchten!

De dichter zegt: *'want uw verordeningen zijn goed.'* Als we erkennen dat de Bijbel 'goed' is, vrezen we ook dat door ons – onchristelijk – gedrag de goede naam van de Heer Jezus wordt aangetast. Dat er smaadheid op Hém komt te liggen. Jezus zegt: *'Wie Mij heeft gezien, heeft de Vader gezien'* (Joh. 14:9). Als de mensen naar Jezus keken, zagen ze de Vader. Van Christus staat geschreven: *'De smaadheden van hen die U smaden, zijn op mij gevallen'* (Rom. 15:3). Alle oneer die de Vader werd aangedaan, voelde Hij als een persoonlijke belediging. Maar omgekeerd geldt hetzelfde: alle oneer die de Heer Jezus wordt aangedaan, voelt de Vader als een persoonlijke belediging. Het grote wonder is dat de Heer Jezus Zich zó met ons identificeert dat Hij tegen Paulus zei: 'Saul, Saul, waarom vervolge je Mij?' (Hand. 9:4). Hij zei niet: 'waarom vervolg je mijn gemeente' - maar 'Mij'! Mijn smaadheid wordt in verbinding gebracht met de Heer Jezus! Deze smaadheid kan positief of negatief worden uitgelegd. 'Positieve' smaadheid hoef ik niet te vrezen; de apostelen waren 'verblijd' dat ze waardig waren geacht voor de Naam oneer – smaadheid – te verdragen (Hand. 5:41). Laat ik echter des te meer de 'negatieve' smaadheid vrezen. Als ik belijd dat de Bijbel goed is, laat mijn christenleven dan ook 'goed' zijn!

'Zie, naar uw bevelen verlang ik, maak mij levend door uw gerechtigheid' (vs. 40)

Welk een verlangen naar Gods Woord. Een niet te stillen dorst! Petrus probeert dit verlangen - deze dorst - ook bij ons aan te wakkeren: *'Verlangt als pasgeboren kinderen naar de redelijke onvervalste melk, opdat u daardoor opgroeit tot behoudenis'* (1 Petr. 2:2). Och, mocht dit verlangen toch meer bij ons gevonden worden! De dichter voelde zich meer dood

dan levend. Hij bidt of de HERE hem nieuwe levenskracht wil schenken: *'maak mij levend door uw gerechtigheid.'*

Laten we dit gebed eens in de mond van een 'dode' zondaar leggen. Paulus zegt dat de Efeziërs – voor hun bekering – dood waren in hun overtredingen en zonden (Ef. 2:1). Dit is de toestand van de 'natuurlijke' mens – dood in overtredingen en zonden! God had hun echter 'opgewekt' – levend gemaakt. Hij heeft dit gedaan door 'zijn gerechtigheid'. Dit kunnen we lezen in de brief die Paulus aan de Romeinen heeft geschreven. Dáár gaat het over 'Gods gerechtigheid'. Na de inleiding, en de wens van Paulus om de gelovigen in Rome te bezoeken, valt hij meteen met de deur in huis: *'Ik schaam mij niet voor het evangelie; want het is Gods kracht tot behoudenis voor ieder die gelooft, eerst voor de Jood, en ook voor de Griek. Want 'gerechtigheid van God' wordt daarin geopenbaard op grond van geloof tot geloof, zoals geschreven staat: 'Maar de rechtvaardige zal op grond van geloof leven' (Rom. 1:16-17). Iemand hoort het evangelie - hij gelooft dat de Heer Jezus voor zijn zonden gestorven is. Hij bidt: 'Ik ben een dode zondaar - maak mij levend door uw gerechtigheid'. God zal zijn gebed verhoren! God is rechtvaardig en rechtvaardigt hem die op grond van geloof in Jezus is (Rom. 3:26; 4:5). De Heer Jezus is overgegeven om onze overtredingen en opgewekt om onze rechtvaardiging (Rom. 4:25). Het loon van de zonde is de dood; maar de genadegave van God is het eeuwige leven in Christus Jezus onze Heer (Rom. 6:23). We hebben de dood 'verdiend', maar God heeft ons uit genade het eeuwige leven 'gegeven'. 'Door Uw gerechtigheid maakt U dode zondaars levend'. U de alleen wijze God, door Jezus Christus, U zij de heerlijkheid tot in alle eeuwigheid! Amen. (Rom. 16:27).*

VAU

(vs. 41-48)

Overwinning door het Woord

‘Dat uw goedertierenheid over mij kome, o HERE, uw heil naar uw belofte; opdat ik mijn smader iets hebbe te antwoorden, want ik vertrouw op uw woord’ (vs. 41-42)

De dichter vertrouwde op de Torah; daaraan had hij zich vastgeklemd (vs. 31). Er was een smaadheid die hij vreesde: smaadheid die de naam van de HERE zou aantasten. Daarom wilde hij zijn pad rein bewaren (vs. 9), en verkoos hij de weg der waarheid boven de weg der leugen (vs. 29-30). De smaadheid in dit vers is bijzonder naar en vervelend. De smaadheid waarvan hier sprake is, heeft te maken met ‘onheil’. We worden getroffen door een ernstige ziekte, we raken onze baan kwijt etc. De ‘smader’ is er als de kippen bij om zout in de wonde(n) te wrijven: ‘Zie je wel, God bestaat niet, anders zou Hij wel ingrijpen!’ Misschien dat ze de dingen - die ze denken - niet hardop zeggen, maar we kennen hun gedachten! Deze smaadheid vinden we in Psalm 22: *‘wentel het op de HERE – laat die hem verlossen, hem redden, Hij heeft immers welgevallen aan hem’* (lees Psalm 22:7-9). ‘God heeft toch zo’n welgevallen aan je. Waarom laat Hij deze ellende dan toe in je leven? Waar is nu die God waar je zo op vertrouwd?’ De dichter bidt de HERE om een zegen - hij vraagt om goedertierenheid en heil. Hij wil niet met de mond vol tanden staan als ‘zijn smader(s)’ met dit soort opmerkingen komen.

We hebben overdacht dat we met drie vormen van smaadheid te maken kunnen krijgen:

1. Smaadheid als gevolg van gehoorzaamheid aan het Woord van God (vs. 22).
2. Smaadheid als gevolg van ongehoorzaamheid aan het Woord van God (vs. 39).
3. Smaadheid als gevolg van onheil in ons leven (vs. 41-42)

Met de eerste vorm mag ik mij verblijden (Hand. 5:41). Voor de tweede moet ik vrezen (Ps. 119:39). En de derde moet ik met geloof beantwoorden (Jak. 1:5-8).

God is almachtig. Als 'onheil' mij treft, mag ik - in geloof - een beroep doen op Gods goedertierenheid en heil. Niet zozeer omdat 'ik' word gesmaad. Natuurlijk, dat is heel vervelend! Maar het gaat op de eerste plaats om de eer van God. Zijn Naam, zijn (al)macht is in het geding. Onheil kan mij treffen in de vorm van een ernstige ziekte. Dan mag ik om genezing bidden. Ziekte – onheil – kan door God gebruikt worden om 'zijn werken' in mij te openbaren (Joh.9:3). Durf ik nog het gebed van de dichter in mijn mond te nemen? Heb ik nog het vertrouwen – het geloof – dat God 'zijn werken' in mij wil openbaren? Geloof, is wél een voorwaarde! Als de dichter zegt: 'ik vertrouw op uw woord', zegt hij tevens: 'ik vertrouw op U.' Een andere voorwaarde: het Woord van God gehoorzamen. Een leven – willen - leiden dat in overeenstemming is met de Bijbel. Er zijn uitleggers die zeggen dat we genezing kunnen 'claimen'. Ze bedoelen misschien hetzelfde, maar ze drukken zich verkeerd uit. Wij hebben bij God niets te 'claimen'! God is soeverein in zijn handelen. Een beroep doen op Gods goedheid en belofte(n) is iets anders dan 'eisend' bidden dat God ons geneest! We bidden in geloof - we leggen de hand op de Bijbel. Maar dit wil niet zeggen dat we God gaan voorschrijven hoe Hij 'moet' handelen. God is - met eerbied gesproken - geen machine die wij aan of uit kunnen zetten. God is - en blijft -

soeverein in zijn handelen. Bij de één neemt Hij de ‘doorn’ weg, en bij de ander laat Hij de ‘doorn’ zitten. Als Hij tot mij zegt: *‘Mijn genade is u genoeg’*, heb ik mij daarbij neer te leggen. Ik moet dan ook ophouden met ‘claimen’. Ik leg me neer bij de situatie, en geef het over in Gods hand.

Lees 2 Korinthe 12:7-10

‘Neem het woord der waarheid niet geheel van mijn mond, want uw verordeningen verbeid ik, opdat ik uw wet bestendig onderhoude, voor altoos en immer’ (vs. 43-44)

De Bijbel is het ‘Woord der waarheid’ (Joh. 17:17). Iemand die op zoek is naar de waarheid moet de Bijbel gaan lezen. De Heer Jezus zegt van Zichzelf: *‘Ik ben de weg en de waarheid en het leven’* (Joh. 14:6). Hij is ‘de’ waarheid, en niet ‘een’ waarheid. Kleine woordjes zijn in de Bijbel veelzeggend; we lezen er zo gemakkelijk overheen! Met het woordje ‘de’ sluit de Heer Jezus alle andere wegen en waarheden uit. Er is maar één weg tot God, en er is ook maar één waarheid – Jezus Christus. Hij is het vlees geworden Woord - de personificatie van de waarheid (Johannes 1:1-18). Er zijn mensen die hun leven lang naar de waarheid zoeken. De laatste woorden van Boeddha waren: ‘Zoek de waarheid’. Wie dit leest kan zijn zoektocht naar de waarheid en verlichting staken. Zoek niet langer; je hebt de waarheid gevonden! Het Woord der waarheid getuigt van Hem die gezegd heeft dat Hij de waarheid is.

De dichter bidt: *‘Neem het woord der waarheid niet geheel van mijn mond.’* Hij bedoelt: Laat het woord van de waarheid altijd in mijn mond zijn. Een man die niet alleen eerlijk en oprecht door het leven wilde gaan, maar ook van de waarheid wilde getuigen. Hij ‘verbeide’ Gods verordeningen. Verbeiden is oud Nederlands voor (ver)wachten. Hij wachtte dus af wat God in- en door zijn Woord tot hem te zeggen had. Het was zijn verlangen om de Torah voortdurend en altijd te gehoorzamen. Zijn leven lang. Wie eenmaal van de waarheid heeft geproefd, heeft maar één verlangen: ‘Gods Woord

bestendig onderhouden' – leven in gehoorzaamheid aan de Bijbel.

'Dan zal ik wandelen op ruime baan, want ik zoek uw bevelen' (vs. 45).

Iemand die de Bijbel wil gehoorzamen, zal 'wandelen op ruime baan'. Buitenstaanders - mensen van de wereld – hebben een heel vertekend beeld van het christen zijn. 'Je mag dit niet, je mag dat niet...' Al die wetjes en regeltjes die je van je vrijheid beroven', etc. Dit is typisch de taal van mensen die de waarheid niet kennen. Zij denken dat ze 'vrij' zijn, maar in werkelijkheid zijn ze 'gebonden' - slaven van de zonde.

Lees Johannes 8: 31-47.

Ze hebben niet in de gaten dat de meester die ze dienen – de duivel – een mensenmoordenaar is. In hem is geen waarheid - hij is een leugenaar. Hij probeert mensen wijs te maken dat ze 'vrij' zijn: 'Je leeft maar één keer, geniet er dan ook van!' *'Laten wij eten en drinken, want morgen sterven wij'* (1 Kor. 15:32). Inderdaad, het is de mensen beschikt éénmaal te sterven *en daarna het oordeel* (Hebr.9:27). Dit laatste vertelt de vader van de leugen er niet bij! De doden die geweigerd hebben om de waarheid te geloven, zullen voor de grote witte troon van God moeten verschijnen. De dag van het oordeel - over de ongelovigen - komt, en staat uitvoerig in de Bijbel beschreven.

Lees Openbaring 20:11-15

Of we nu tot de 'groten' of tot de 'kleinen' van deze aarde behoren, aan dit oordeel ontkomen we niet! Wie niet in het boek van het leven is geschreven, wordt geworpen in de poel van vuur, waar zij samen met de duivel, die hen misleid heeft, dag en nacht gepijnigd worden tot in alle eeuwigheid (Openb. 20:10, 15). Dit is wat de Bijbel noemt: de 'tweede' dood (Openb. 20:6).

Dit woord is t  ernstig om naast ons neer te leggen. Luister niet naar de leugenaar. De duivel liegt. De Heer Jezus – de waarheid - maakt ons vrij. We zijn ‘gebonden’ zondaars; als dan de Zoon ons zal vrijmaken, zullen we ‘werkelijk’ vrij zijn (Joh. 8:36). Hij heeft de dood van zijn kracht beroofd. *‘Hij heeft door de dood te niet gedaan hem die de macht over de dood had, dat is de duivel, en allen ‘verlost’ – vrijgemaakt - die uit vrees voor de dood hun hele leven door aan slavernij onderworpen waren’* (Hebr. 2:14-15). Als we in Hem geloven zijn we verlost uit de slavernij van de zonde en de duivel. Wij hoeven de dood niet te vrezen. Wij zijn ‘werkelijk’ vrij en mogen op ‘ruime baan’ wandelen.

De Bijbel is ons ‘ten leven’ gegeven (Deut. 30:16). Niet om ons leven te beperken! Al die zogenaamde ‘wetjes’ en ‘geboden’ zijn niet bedoeld om ons te belemmeren in onze levensontplooiing, maar juist andersom: om mensen in de ‘ruimte’ – in vrijheid – te stellen (Ps. 18:20; 31:9; 118:5); ze geven richting aan ons bestaan.

‘Ook zal ik voor koningen over uw getuigenissen spreken zonder mij te schamen’ (vs. 46)

Niet iedereen is geroepen om voor koningen te verschijnen. In het Oude Testament hebben bijna alle profeten voor koningen gesproken: Jeremia, Jesaja, Daniël, enz. Ook Paulus was een uitverkoren vat om de naam van de Heer (uit) te dragen; zowel voor volken als koningen en zonen van Israël (Hand. 9:15). De dichter schaamde zich niet voor het Woord van God. Ook Paulus kon zeggen: ‘ik schaam mij niet voor het evangelie’ (Rom. 1:16). Of we nu voor koningen of voor onze buurman staan, laten we ons niet schamen voor het evangelie.

'Ik toch verlustig mij in uw geboden, die ik liefheb; daarom hef ik mijn handen op naar uw geboden die ik liefheb, en overdenk ik uw inzettingen'(vs. 47-48).

Welk een liefde voor het Woord! Tot tweemaal toe zegt de dichter dat hij Gods geboden liefheeft. Daarin kon hij zich verlustigen. Bij dit 'verlustigen' hebben we al in vers 16 stilgestaan.

De psalmdichter heft zijn handen op naar Gods geboden. Het opheffen van de handen is een gebedshouding (vgl. Ps. 28:2; 63:5; 1 Tim. 2:8). Een uitstrekken van de handen naar de hemel – naar God. Hier is het een uitstrekken – een verlangen – naar het Woord van God. In het leven van de dichter merken we twee dingen op:

1. het opheffen van zijn handen naar God
2. het opheffen van zijn handen naar Gods Woord

Hij heeft een innig gebedsleven, en een sterk verlangen naar de Torah. Dit zijn de twee pilaren die zijn (geestelijk) leven steun en draagkracht geven.

Het kan zijn dat mijn handen 'verslapt' zijn. Mijn gebedsleven is niet meer wat het zou moeten zijn. Het verlangen om de Bijbel te lezen is ook minder geworden. Oppassen geblazen! De eerste scheuren beginnen zich te vertonen in de 'pilaren'. Mijn geestelijk leven loopt gevaar! Als ik geestelijk sterk wil staan, moet ik de 'slappe handen' en de verlamde knieën oprichten. Alleen dan kan ik 'rechte' paden maken voor mijn voeten (Hebr. 12:12-13).

 7

ZAIN

(vs. 49-56)

Troost door het Woord

‘Gedenk het woord tot uw knecht, omdat Gij mij hoop hebt gegeven’ (vs. 49)

Hier richt de knecht zich tot zijn God. In deze Psalm noemt de dichter zich veertien keer ‘knecht’. Een ‘knecht’ stelt zich helemaal ten dienste van zijn Meester. Het Markus Evangelie stelt ons de Heer Jezus voor als de gehoorzame en volmaakte Dienstknecht van God. Hij is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven tot een losprijs voor velen (Mark. 10:45). Paulus en Petrus noemen zich beiden ‘slaven’ van Jezus Christus (Titus 1:1; 2 Petrus 1:1). De Heer Jezus, Paulus, Petrus... Zullen ook wij onze naam aan dit rijtje toevoegen? Zijn ook wij bereid om heel ons leven in dienst van God te stellen?

Lees Jesaja 49:1-7

God geeft zijn knechten hoop. In het boek Jesaja zijn vijf profetieën opgeschreven over de knecht des HEREN. Jesaja 49 is de tweede. Profetisch spreekt deze knecht van de Heer Jezus. In vers 4 roept hij verzuchtend uit: *‘Tevergeefs heb ik mij afgemat, voor niets en vruchteloos mijn kracht verbruikt’* (Jes. 49:4a). We hebben bij de overdenking van vers 25 t/m 32 overdacht, dat er momenten in ons leven kunnen zijn dat we het – even - niet zien zitten. Vóóral ‘knechten’ hebben hiermee te maken. Zij zien het als hun taak om het evangelie te verkondigen. Het evangelie prediken is niet alleen maar een praatje over ‘geluk en zaligheid’. Nee, we moeten de mensen ook voorhouden dat ze zondaars zijn en zich moeten bekeren.

Deze boodschap wordt ons niet door iedereen in dank afgenomen. Ons aandeel in de prediking van het evangelie is schande, verachting en tegenspraak. Je kunt er moedeloos van worden! Knechten lopen extra gevaar dat hun 'zielen' bezwijken (vgl. Hebr. 12:1-3). De knecht des HEREN blijft echter niet in dit dal van moedeloosheid zitten. Nee, hij weet dat zijn recht bij de HERE is, en zijn vergelding bij zijn God: *'Evenwel, mijn recht is bij de HERE en mijn vergelding is bij mijn God'* (Jes. 49:4b). Hij klampt zich vast aan het woord dat de HERE tot hem gesproken heeft: *'Maar nu zegt de HERE, die mij van de moederschoot aan vormde tot zijn knecht (...): Het is te gering, dat jij Mij tot een knecht zoudt zijn om de stammen van Jakob weder op te richten en de bewaarden van Israël terug te brengen; Ik stel u tot een licht der volken, opdat mijn heil reike tot het einde der aarde. Zo zegt de HERE, Israëls Verlosser, zijn Heilige tot de diep verachte, de bij het volk verafschuwde, de knecht van heersers.'* (Jes. 49:5-7).

God geeft zijn knechten hoop, en deze hoop beschaamt niet. John Bunyan schreef: 'De hoop is nooit ziek, als het geloof gezond is.'

'Dit is mijn troost in mijn ellende, dat uw belofte mij levend maakt' (vs. 50)

De dichter voelt zich moedeloos en 'ellendig'. Hij dreigt in het moeras van ellende weg te zakken. In zijn nood grijpt hij zich stevig vast aan de uitgestoken hand van God. In zijn ellende biedt het Woord hem troost. De HERE zal hem niet laten zakken. Aan deze belofte houdt hij zich vast. Hij zál hem levend maken en uit deze poel van ellende trekken.

Hier is sprake van 'mijn' troost, en 'mijn' ellende. Ieder heeft zijn 'eigen' ellende: *'Het hart kent zijn 'eigen' droefheid, en in zijn vreugde kan een vreemde zich niet mengen'* (Spr.14:10). Er kunnen zich in mijn leven zaken afspelen waarin 'een vreemde' - een buitenstaander - zich niet kan mengen. Vaak genoeg hebben 'vreemden' gemeend om zich in onze droefheid

en 'ellende' te moeten mengen. Denk maar eens aan de drie 'vrienden' van Job.

Lees Job 1 en 2

Zij hadden gehoord van al het leed dat Job getroffen had. Bewogen als ze waren, hadden ze met elkaar afgesproken om Job te gaan beklagen en troosten. Zo gezegd, zo gedaan; ieder kwam van zijn eigen woonplaats naar de plek waar ze met elkaar hadden afgesproken. Toen ze Job vanuit de verte in de as zagen zitten, herkenden zij hem niet. Hij zat onder de zweren, van zijn voetzool af tot zijn hoofdschedel toe. Hoe was het toch mogelijk dat hun vriend zo in de ellende was geraakt? Ze verhieven hun stem en weenden, scheurden hun mantels en strooiden stof op hun hoofd, hemelwaarts. Zeven dagen en zeven nachten zaten ze bij hem op de grond. Niemand sprak een woord tot hem, want zij zagen dat zijn smart zeer groot was. Toen Job na die zeven dagen van stilte zijn mond opende en een bittere klacht liet horen, begon de een na de ander zich te mengen in Jobs ellende. Ze konden hem precies vertellen hoe het zover met hem was gekomen: 'Beste Job, wat sta je nu verbijsterd te kijken - speel niet de grote onschuld. Je wéét toch: wie onrecht ploegen en moeite zaaien, die maaien het' (Job. 4:1-8). De toon was gezet! Toen ze alle drie aan het woord waren geweest, kon Job zich niet langer inhouden: *'gij zijt allen jammerlijke vertroosters. Komt er geen einde aan de ijdele woorden?'* (Job.16:2-3). Van je vrienden moet je het hebben!

Wil dit dan zeggen dat ik mij – altijd - met mijn verdriet in een hoekje moet terugtrekken? Dat ook weer niet! We kennen het gezegde: 'gedeelde smart is halve smart.' Het kan helpen om mijn verdriet met een ander te delen. Maar dan moeten we wel de juiste 'vrienden' uitkiezen! Mensen, die zelf het een en ander hebben meegemaakt begrijpen de situatie vaak het best. Zij weten waarover ze praten. Een weduwe wéét wat het wil zeggen om een echtgenoot te verliezen. Alleenstaanden wéten hoe het aanvoelt om alleen door het leven te moeten gaan.

Zieken wéten...etc. God is de Vader der ontfermingen en de God van alle vertroosting, Hij vertroost ons in al onze verdrukking, **opdat** wij hen kunnen vertroosten die in allerlei verdrukking zijn. Door de vertroosting waarmee ikzelf door God vertroost ben geworden, kan ik - op mijn beurt - anderen troosten. (2 Kor. 1:3-4).

Een oud indiaans gezegde luidt: 'Voordat je iemand beoordeelt, moet je eerst drie manen in zijn mocassins lopen.'

Je kunt iemands leed of verdriet pas écht beoordelen - of meevoelen - als je in dezelfde situatie hebt gezeten.

'Hoezeer overmoedigen mij bespotten. Van uw wet wijk ik niet' (vs. 51)

Je zit in de ellende en dan krijg je ook nog eens te maken met mensen die je bespotten. Overmoedigen noemt hij ze - mensen die van Gods Woord zijn afgedwaald (vs. 21). Mijn 'leed' is hun 'vermaak'. Voeg die twee samen en je hebt 'leedvermaak'! Bij de smaad en spot van dit soort mensen hebben we al stilgestaan bij de overdenkingen van vers 21 en 41.

We moeten ons door hen niet van de wijs laten brengen. Net als de dichter mogen we onze toevlucht tot God nemen, en zeggen: '*van uw wet wijk ik niet*'. Men mag mij bespotten, uitlachen en belachelijk maken: ik houd vast aan Gods Woord. De Bijbel is mijn 'houvast', daarvan wil ik niet wijken. Geen spotter die mij daar vanaf kan brengen!

'Als ik denk aan uw verordeningen van ouds, o HERE, dan ben ik getroost' (vs. 52)

We mogen troost putten uit het verleden: de 'verordeningen van ouds'. 'Alles wat tevoren geschreven is, is tot onze lering geschreven, op dat wij door de volharding en

door de vertroosting van de Schriften de hoop hebben' (Rom. 15:4). Als ik de weg der waarheid bewandel, zal ik te maken krijgen met spotters die mij verachten. Dit kan mij neerslachtig maken. De Bijbel staat vol voorbeelden van gelovigen die in gelijksoortige omstandigheid hebben verkeerd. Ook zij werden vervolgd, bespot, gesmaad. Ze hebben echter volhard. Ze hebben zich niet 'gewonnen' gegeven, maar zijn doorgedaan. Door hun geloof hebben ze niet alleen - een goed - getuigenis van God verkregen, maar God heeft hen ook een geweldige toekomst beloofd. Deze hoop gaf hun de nodige volharding en kracht om door te gaan.

Lees Hebrëeën 11:32-40 en de overdenking bij Psalm 119:8b

Als we het 'moeilijk' hebben, laten we dan (terug)denken aan al die gelovigen die ons zijn voorgegaan. De God van de volharding en de vertroosting - Romeinen 15:5 - heeft ons de Bijbel gegeven om troost uit te putten.

'Verontwaardiging greep mij aan vanwege de goddelozen, die uw wet verlaten' (vs. 53)

Als we de 'Bijbelvast' zijn, zal deze verontwaardiging ook ons aangrijpen. De mensen hebben zich van God losgemaakt – ze trekken zich van God nog gebod iets aan. De gevolgen daarvan kunnen we dagelijks – met verontwaardiging - in de kranten lezen. Leg de krant maar eens naast Romeinen 1:28-32. Als wij hierover al verontwaardigd zijn, hoeveel te meer God! Dit blijft dan ook niet ongestraft: *'want toorn van God wordt van de hemel geopenbaard over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van mensen die de waarheid in ongerechtigheid bezitten* (Rom. 1:18).

Lees Romeinen 1:18-32

'Uw inzetten zijn mij tot snarenspeel in het huis van mijn vreemdelingschap' (vs. 54)

Over 'vreemdelingschap' hebben we al nagedacht bij de overdenking van vers 19. Als ik omringd ben door mensen die zich van God niets aantrekken (vs. 53), grijpt verontwaardiging mij aan. Ik voel mij een 'vreemdeling' op de aarde. Toch kon de dichter een (lof)lied aanheffen. Hoe eenzaam en beroerd wij ons ook kunnen voelen. God kan ons een loflied geven in de nacht (Ps. 42:8).

'Iedereen kan overdag zingen. ...Het is gemakkelijk om te zingen als we de noten kunnen lezen bij daglicht; maar wie kan zingen als er geen straaltje licht is om bij te zien, die is een bekwaam zanger... Lieder in de nacht komen alleen van God; die heeft de mens niet in zijn macht.'

C.H. Spurgeon

Waardoor liet de dichter zich 'inspireren'? Door de Torah – door Gods inzetten! Zijn liederen waren gebaseerd op Gods Woord. Wij mogen elkaar in alle wijsheid leren en terechtwijzen met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen (Kol. 3:16; Ef. 5:19). Het is goed om hier even bij stil te staan! Kunnen wij zomaar alle psalmen zingen? Nee! De zogenaamde 'wraakpsalmen' zijn in strijd met het onderwijs dat de Heer Jezus heeft gegeven. Wij worden opgeroepen om onze vijanden lief te hebben en te bidden voor hen die ons vervolgen (Matth. 5:44). Boven Psalm 35 staat: 'Gebed om hulp tegen de vijanden'. Deze psalm kunnen wij bijvoorbeeld niet (mee)zingen. Als wij zingen: *'moge het verderf over hem komen'*, staat dit haaks op wat de Heer Jezus ons heeft geleerd. Deze Psalm hoort thuis in de bedeling van 'de wet'. Wij leven in de bedeling van de 'genade'. Stráks, als de gemeente is opgenomen, zullen dit soort psalmen – weer - door het gelovig overblijfsel uit Israëel worden gezongen. Daarvoor is het nu niet de tijd!

En is het wel zo Schriftuurlijk om ons rechtstreeks tot de Heilige Geest te richten in onze lof- en opwekkingsliederen? Zeg niet ál te vlug 'ja'! In de Bijbel zal men tevergeefs zoeken naar liederen of gebeden die rechtstreeks tot de Heilige Geest zijn gericht. Dit moet ons dan ook zeer voorzichtig stemmen. Bij de overdenking van vers 30 hebben we gezegd: 'Bij alle beslissingen, of ze nu groot of klein zijn, stellen we ons de vraag: wat zegt het Woord van God? Ook als het gaat om de liederen? Ja, ook als het gaat om de liederen!'

'Des nachts gedenk ik uw naam, o HERE, en onderhoud ik uw wet' (vs. 55)

De stilte van de nacht is een goede gelegenheid om over God na te denken. Dit kan voordat we gaan slapen, maar ook als we - eens - niet kunnen slapen. Het kan zelfs zo zijn, dat we in onze slaap - in ons onderbewustzijn - nadenken over de naam van de HERE. De dichter was dag en nacht met de HERE bezig. Hij had maar één verlangen: 'het onderhouden van de Torah.' Ik denk niet dat van ons gevraagd wordt om nachten wakker te blijven om ons met gebed en Bijbellezen bezig te houden. Hoewel dit soms wel nodig kan zijn! De Heer Jezus bracht nachten door in gebed (Luk. 6:1216; 28-36; 22:39vv). Er kunnen momenten in ons leven zijn dat we Gods wijsheid en bijstand – extra - nodig hebben. Dan is het beter om de nacht biddend en Bijbellezend door te brengen, dan te slapen. In ieder geval is het een goede gewoonte om voor het slapen gaan een stuk(je) uit de Bijbel te lezen, en de dag met gebed af te sluiten (vgl. vs. 148).

'Dit is mij ten deel geworden, omdat ik uw bevelen bewaar' (vs. 56)

Wat is hem ten deel geworden? Wat houdt het woordje 'dit' in? Alles wat we in deze perikoop overdacht hebben: Gods hulp en nabijheid, hoop, troost, vrede, vreugde. Dit valt ook ons ten deel als wij het Woord van God gehoorzamen!

CHETH

(vs. 57-64)

Volharding door het Woord

‘De HERE is mijn deel, ik heb beloofd uw woorden te onderhouden’ (vs. 57)

In het vorige vers zegt de dichter: ‘dit is mij ten deel geworden.’ Hij bedoelt daarmee: de zegeningen die gepaard gaan met gehoorzaamheid aan de Torah. Hier is de HERE Zélf zijn deel. Dit gaat veel verder! Ik kan mij verblijden in al de zegeningen die God mij schenkt; maar de blijdschap die ik in God Zélf heb gevonden, stijgt daar ver boven uit.

Allen die geloofd hebben in de Heer Jezus, mogen zeggen: ‘de HERE is mijn deel’. *‘Onze gemeenschap is met de Vader en met zijn Zoon Jezus Christus’* (1 Joh. 1:3). Dit is óns deel.

Lees Johannes 13:1-20

Maar deze gemeenschap kan verbroken worden door de zonde. Daarom zegt de Heer Jezus tot Simon Petrus: *‘Als Ik je niet was, heb je geen deel ‘met’ Mij’* (Joh. 13:8). Onze voeten worden vuil door onze wandel in deze wereld. Dagelijks hoor en zie ik dingen die mij verontreinigen. Luther zegt hierover: ‘De duivel zorgt er wel voor, dat een christen die op weg is naar de hemel, geen schone voeten houdt.’

De Heer zegt: ‘deel **met** Mij, en niet deel **aan** Mij.’ Petrus was wederom geboren, en daarom had hij deel ‘aan’ Christus. Hij had ‘gebad’ en was geheel rein (vs. 10). Dit ‘baden’ spreekt van de wedergeboorte. Het bad van de wedergeboorte is maar één keer nodig (vgl. Titus 3:5); maar onze voeten moeten ‘vaak’

gewassen worden. Om deel te kunnen hebben ‘met’ de Heer Jezus, moeten mijn voeten gewassen worden. Het is als met de priesters in het Oude Testament: de priester(s) werden bij hun priesterwijding éénmaal gebaad (Ex. 29:4). Maar telkens als een priester het heiligdom wilde binnengaan, moest hij zijn handen en voeten wassen in het koperen wasvat (Ex. 30:18-21). Enerzijds zit hier een stuk persoonlijke verantwoording in, maar anderzijds verricht de Heer Jezus deze dienst aan ons. Als *Hogepriester* komt Hij ons te hulp in onze *zwakheden* (Hebr. 4:14-16); als *Voorspraak* houdt Hij Zich bezig met onze *zonden* (1 Joh. 2:1-2); in de voetwassing treedt Hij ons tegemoet in onze *verontreiniging* (Joh. 13:1-20). Hij neemt alles weg wat een verandering kan zijn om met Hem en de Vader gemeenschap te hebben. Het ‘water’ dat daarvoor wordt gebruikt, spreekt van de reinigende kracht van het Woord dat – door de Heilige Geest – op ons geweten wordt toegepast (Ef. 5:26). Het toont ons alles wat beleden en geoordeeld moet worden. De Heer wil graag dat wij genieten van de gemeenschap met Hem en de Vader, laten wij ons dan ook reinigen van alle bevlekkingen van het vlees en van de geest (2 Kor. 7:1).

De dichter zegt: *‘ik heb beloofd uw woorden te onderhouden.’* We hebben beloofd de Bijbel te gehoorzamen. Dat neemt niet weg dat onze voeten vuil worden door het stof van de wereld. We mogen ons gelukkig prijzen met een Heiland die zich keer op keer omgordt om ons de voeten te wassen!

‘Van ganser harte zoek ik uw gunst, wees mij genadig naar uw belofte’ (vs. 58)

De dichter is deze Psalm begonnen met de vermelding: ‘Welzalgig zij, die zijn getuigenissen bewaren, die Hem van ganser harte zoeken’ (vs. 2). Mensen die God ‘van ganser harte’ zoeken, en zijn Woord bewaren, mogen ook een beroep doen op Gods gunst en genade. Met vrijmoedigheid mogen wij naderen tot de troon van de genade, opdat wij barmhartigheid

ontvangen en genade vinden tot hulp op de juiste tijd (Hebr. 4:16). Dankzij de Heer Jezus, die als de grote hogepriester aan de rechterhand van God zit, mogen wij tot voor genadetroon verschijnen. Daar is een belofte aan vastgekoppeld: we ontvangen barmhartigheid en vinden genade waardoor we op de juiste tijd geholpen worden.

'Ik overdenk mijn wegen, ik wend mijn voeten naar uw getuigenissen' (vs. 59)

Het is een goede zaak om onze wegen te overdenken. Bij tijd en wijle moet ik pas op de plaats maken, en mij afvragen: 'zit ik nog op de goede weg? Bevind ik mij nog wel op de weg der waarheid (vs. 30)?' Voordat we er erg in hebben kunnen we (af)dwalen (vgl. vs. 67, 167). Onze voeten moeten we wenden naar Gods getuigenissen - we moeten ons door het Woord van God laten 'bijsturen'.

'Daarom moeten wij des te sterker ons richten naar wat wij gehoord hebben, *opdat wij niet misschien afdrijven*' (Hebr. 2:2).

'Ik haast mij en aarzel niet om uw geboden te onderhouden' (vs. 60)

Hoe traag kunnen wij zijn in het gehoorzamen aan Gods Woord! We aarzelen en dralen als we ons moeten haasten. Ik ga met mijn gave naar het altaar om het aan God te offeren. In een fractie van een seconde schiet een gedachte door mijn hoofd: ik herinner mij dat broeder X iets tegen mij heeft! Eigenlijk had ik het al veel eerder moeten doen, maar het is er niet van gekomen. 'Ach, zoveel haast heeft het ook weer niet. Morgen of overmorgen kan ook nog - ik zie wel.' Daar sta ik dan met mijn gave! Op het moment dat Gods Geest tot mij spreekt, is er háást geboden! Dan moet ik niet staan te dralen, maar doen wat de Heer mij opdraagt: 'laat daar uw gave vóór het altaar en ga eerst heen, verzoen u met uw broeder, en kom dan

en offer uw gave' (Matth. 5:23-24). Dit is maar één voorbeeld. Misschien is het goed om hier even pas op de plaats te maken om onze wegen te overdenken (vs. 59):

1. Als ik in nood verkeer, verwacht ik dat God zich 'haast' om mij te helpen (vgl. Psalm 22:20; 38:23; 40:14; 70:2; 6; 71:12 enz.). Mag God dan op Zijn beurt van mij verwachten dat ik mij haast om zijn Woord te gehoorzamen?
2. Zijn er in dingen in mijn leven - die God van mij vraagt - waarover ik nog aarzel?

'Hoewel strikken der goddelozen mij omgeven, ik vergeet uw wet niet' (vs. 61)

Strikken worden door jagers en/of stropers gebruikt om wild te vangen. De dichter gebruikt dit beeld om duidelijk te maken dat de goddelozen hem probeerden te vangen in hun strikken (vgl. Jer. 18:22). Figuurlijk spreken deze 'strikken' van de ongerechtigheden en zonden waarin de goddelozen verstrikt en vastgeraakt zijn (Spr. 5:22). Mensen die zich van God hebben los gemaakt – goddelozen – zijn regelrecht op weg naar het verderf. Paulus noemt hen 'zonen van de ongehoorzaamheid'. Zij worden door de duivel – de overste van de macht der lucht - gebruikt (Ef. 2:2). Ze zijn misleidend, en misleiden op hun beurt weer anderen.

Lees de overdenking bij vers 45

De duivel is een meester in het verleiden. Het lukt hem telkens opnieuw om mensen van God los te maken. Met list brengt hij mensen op het verkeerde pad. Hij is daarmee begonnen in de hof in Eden, en is daar tot op de dag van vandaag mee bezig. De wereld – waarvan hij de overste is - wordt gekenmerkt door ongehoorzaamheid en verleiding. Paulus noemt dit de 'tijdgeest' van deze wereld (Ef. 2:2). Een zondaar wandelt niet graag alleen; hij is altijd op zoek naar

handlangers. In het boek Spreuken zien we dit duidelijk geïllustreerd:

Lees Spreuken 1:10-19

‘Mijn zoon, indien zondaren u willen verleiden, bewillig niet’ (Spr. 1:10). Hoe gaan deze zondaren te werk? ‘Wij zullen allerlei kostbare dingen vinden, wij zullen onze huizen vullen met buit; *gij zult met ons uw aandeel krijgen*’, één buidel zal er zijn voor ons *allen*’ (vs. 13-14). Men maakt ons lekker: doe mee, en je deelt in de buit! De verleiders zijn in de meerderheid: ‘Ga met ‘ons’ - iedereen doet het! De druk die van de meerderheid uitgaat, moeten we niet onderschatten. Wie ‘nee’ zegt, valt de groep af. De angst om buiten de groep te vallen weegt vaak zwaarder dan het Woord van God gehoorzamen. Waar kiezen we voor: ‘met onze vrienden - de groep - het verkeerde pad op gaan (vs. 15), of niet gaan en het Woord van God gehoorzamen?’ De vader in Spreuken weet dat vooral jonge mensen met dit soort verleiding te maken krijgen. Nadrukkelijk waarschuwt hij zijn zoon dan ook: ‘bewillig niet’ (vs. 10). ‘Ga niet met hen op weg’ (vs. 15) - hun pad voert naar de dood (vs. 15-19).

We zijn omgeven van strikken van goddelozen. De dichter was zich bewust van de aanwezigheid en gevaren van deze strikken. Hij drukt dit uit met het woordje: ‘hoewel’. Hij had zich echter voorgenomen om de Torah niet te vergeten. Hij bewandelde de weg der waarheid; dit zou hem bewaren voor de strikken van de goddelozen.

‘Dorens en strikken liggen op de weg van de verkeerde; wie zichzelf wil bewaren, blijft daarvan verre’ (Spreuken 22:5).

‘Te middernacht sta ik op om U te loven wegens uw rechtvaardige verordeningen’ (vs. 62)

De dichter geeft ons verschillende keren inzage in zijn nachtelijke bezigheden. De nacht bestond bij hem niet alleen uit

slapen. Hij gebruikte de stilte van de nacht om de naam van de HERE te gedenken (vs. 55). Dit 'overdenken' bestond uit lezen, (over)peinzen en bidden. Hier wordt er nog een onderdeel bijgevoegd: 'loven'. De dichter heeft op zijn bed liggen na te denken over Gods Woord: 'Rechtvaardige verordeningen', noemt hij de Torah. Op een gegeven moment springt hij uit zijn bed om de HERE te loven. 'Dit had hij toch ook vanuit zijn bed kunnen doen - daarvoor hoef je toch niet je bed uit!?' Vroeger waren de mensen een stuk eerbiediger dan vandaag. Vandaag zegt men: 'Knielen? - ik kan toch ook op mijn stoel bidden'. Of: 'wat maakt het uit: in of uit bed; áls we Hem maar loven. Waar en hoe is toch zeker niet belangrijk!' Heel de Schrift leert dat onze lichaamshouding wel degelijk van belang is als we ons tot God richten. De dichter rekende zich tot het gezelschap van hen die de HERE vreesden (vs. 63). De uitdrukking 'yir'at Adonay' - de vrees van de HERE - duidt op een diepe, liefdevolle eerbied voor God, de Allerhoogste. Juist in mijn lichaamshouding kan ik 'laten zien' hoeveel eerbied ik voor God heb. We kunnen op verschillende manieren bidden:

- Knielend (Dan. 6:11; Luk. 22:41; Hand. 20:36; 21:5, 6; Ef. 3:14).
- Staand (1 Kon. 8:22; Matth. 6:5).
- Liggend, op ons aangezicht (Gen. 17:17v; Joz. 7:6v; Matth. 26:39; Openb. 7:11; 11:16).

Het is in de gemeente gebruikelijk om te (gaan) staan als er wordt gebeden. In een bidstond is een 'knielende' – een afhankelijke houding - de gepaste lichaamsuitdrukking. En iemand die zich verootmoedigd kan op zijn aangezicht vallen, om op die manier uitdrukking te geven aan de ernst van de zaak. De dichter nam een 'gepaste' lichaamshouding aan in zijn binnenkamer – daar waar niemand hem zag. In de binnenkamer komt [vaak] mijn wáre gezicht tevoorschijn. Het ontzag en eerbied voor God en zijn Woord, was voor de dichter niet enkel een kwestie van zijn mond. Nee, dit was in alles te zien; ook in zijn lichaamshouding.

Lees Mattheüs 6:5-15

Uiterlijk vertoon, alleen om aan 'de mensen' te laten zien hoe vroom en godsdienstig ik ben, heeft voor God geen enkele waarde. Als het mij om de eer van 'mensen' te doen is, heb ik mijn loon al. In dat geval ben ik een 'huichelaar'. Iemand die een toneelstukje opvoert, en zich anders voordoet dan hij is.

'Ik ben een metgezel van allen die U vrezen, en van hen die uw bevelen onderhouden' (vs. 63)

De dichter voelde zich eenzaam en alleen - hij was een vreemdeling op de aarde (vs. 19). Toch zijn er 'metgezellen' waarmee hij zich verbonden voelt: 'allen die de HERE vrezen, en die Zijn bevelen onderhouden'.

Laten we dit niet uit het oog verliezen. In tijden van verval kunnen we het gevoel hebben dat we er helemaal alleen voor staan. Elia beklagde zich tot tweemaal toe bij de HERE dat 'allen' afvallig waren geworden en hij alleen was overgebleven: 'De Israëlieten hebben uw verbond verlaten, uw altaren omvergehaald en uw profeten met het zwaard gedood, zodat ik alleen ben overgebleven, en ze trachten mij het leven te benemen' (1 Kon. 19:10, 14).

Lees 1 Koningen 19:9-18

Met het afvallige volk zou de HERE afrekenen (vs. 15-17), en wat Elia betrof: 'Doch Ik zal in Israël zeventuizend overlaten, alle knieën die zich niet gebogen hebben voor de Baäl, en elke mond die hem niet gekust heeft' (vs. 18). God zorgt ten alle tijden voor een 'overblijfsel naar de verkiezing van de genade' (Rom. 11:1-5). Het vaste fundament van God staat en heeft dit zegel: De Heer kent hen die de zijnen zijn (2 Tim. 2:19). Hoe hebben we als gelovigen te handelen in tijden van verval? Laat ieder die de naam van de Heer noemt, zich 'onttrekken' aan ongerechtigheid (2 Tim. 2:19). Dit is de negatieve kant van de medaille. De positieve: 'jaag' naar

gerechtigheid, geloof, liefde en vrede met hen die de Heer aanroepen uit een rein hart' (2 Tim. 2:22). We staan er niet alleen voor; er zijn 'metgezellen'. We voelen ons verbonden met allen die de Heer vrezen en zijn Woord gehoorzamen.

'De aarde is vervuld van uw goedertierenheid, o HERE, leer mij uw inzetten' (vs. 64)

De dichter is een goed voorbeeld voor allen die zich eenzaam en depressief voelen. Er zijn drie soorten depressies:

Lichte depressie - ontmoediging

Matige depressie - moedeloosheid

Zware depressie - wanhopigheid

Elk van deze depressies heeft zijn eigen symptomen. Een 'zware' depressie kan gepaard gaan met het in twijfel trekken van God's wil, ontevredenheid, ondankbaarheid, klagen, boosheid, zelfmedelijden enzovoort. Dit zijn de 'geestelijke' symptomen. De 'fysieke' symptomen zijn: gebrek aan eetlust, slapeloosheid, huilen, passiviteit, zich terugtrekken, twijfelmoedigheid enzovoort.

De dichter kende perioden van ontmoediging - misschien zat hij wel eens tegen het moedeloze aan, maar hij heeft zich niet door zijn depressieve buien laten overmannen. In plaats op zichzelf te zien, richtte hij zijn oog telkens opnieuw op de HERE.

Er is (nog) zoveel goeds om ons heen: 'de aarde is vervuld van Gods goedertierenheid'. We horen de mensen alleen nog maar klagen. Het is enkel nog kommer en kwel. Zeker, er is veel nood en ellende in de wereld. Vaak schuift men dit ook nog eens in de schoenen van God. Alles wat God gemaakt heeft in de schepping was zeer goed (Gen.2:31). En de HERE God nam de mens en plaatste hem in de hof van Eden om die te bewerken en te bewaren (Gen. 2:15). God vertrouwde zijn schepping toe aan de mens (Ps. 8:7). Wat is er

van ons 'bewerken' en 'bewaren' terecht gekomen? Als een natte spons hebben we de aarde uitgeknepen en beroofd van zijn rijkdommen. De hele schepping tezamen zucht en is tezamen in barensood tot nu toe (Rom. 8:22). Na de zondeval vond al snel de eerste (broeder)moord plaats (Gen. 4:8). Het moorden en oorlog maken is sindsdien niet opgehouden. Niet Gód, maar wijzelf hebben er letterlijk en figuurlijk een puinhoop van gemaakt. Maar de tijd komt – en is zeer nabij – dat er een eind komt aan dit zuchten. Paulus vergelijkt dit met de zwangerschap en bevalling van een vrouw. Na de 'barensood' breekt een periode van blijdschap en rust aan. De 'oude' schepping baart als het ware een 'nieuwe' schepping:

Lees Jesaja 65:17; 66:22; 2 Petrus 3:13; Openbaring 21:1

De aarde is vervuld van uw goedertierenheid: Richt de blik eens op al het goede van God om je heen. Schrijf het desnoods op, en dank God voor zijn goedertierenheid.

Lees Romeinen 1:18-32 en Psalm 19.

De schepping van God spreekt zijn eigen taal. Door de schepping kan ik God leren kennen als (mijn) Schepper. De dichter bidt: 'leer mij uw inzettingen'. Gods 'inzettingen' kunnen we niet leren uit de schepping. Daarvoor heeft God ons zijn Woord – de Bijbel – gegeven. In de Bijbel vinden we Gods raadsbesluiten, plannen en gedachten. In de Bijbel openbaart God Zich onder andere als [onze] 'Verlosser' en 'Vader'. Dit stijgt ver uit boven de kennis van God als Schepper. Als [mijn] Schepper mag ik God danken voor zijn goedertierenheid waarmee de aarde is vervuld. Als (mijn) Verlosser mag ik God danken voor de gave van zijn Zoon. Als (mijn) Vader mag ik God danken voor de gemeenschap die ik - als zijn kind - met Hem mag hebben.

U

TETH

(vs. 65-72)

De onschatbare waarde van het Woord

‘Gij hebt goedgegaan aan uw knecht, o HERE, naar uw woord. Leer mij goed onderscheiden en kennen, want ik stel vertrouwen in uw geboden’ (vs. 65-66)

Het blijft opmerkelijk hoe positief de dichter blijft. Ook in deze perikoop komt dit weer sterk tot uitdrukking. Let eens op het positief geladen woordje ‘goed’¹³ (Tov) dat hier in verschillende vormen en/of combinaties wordt gebruikt: ‘goedgegaan’ (vs. 65); ‘goed’ onderscheiden en kennen (vs. 66); Gij zijt ‘goed’ en ‘goeddoende’ (vs. 68); Het is mij ‘goed’, dat ik verdrukt werd (vs. 71).

Negatief ingestelde mensen [christenen] hebben het eerder over ‘slecht’ dan ‘goed’. Zij zeggen: ‘Gij hebt ‘slecht gedaan’ aan uw knecht. Als zij verdrukt worden (vs. 67, 71) proberen ze niet het ‘goede’ van God hierin te her-erkennen, maar ze zien het als iets negatiefs - iets wat ‘slecht’ is. Zelfs in onze verdrukking mogen we de ‘goede’ hand van God zien. Dit neemt natuurlijk niet weg dat er dingen in ons leven kunnen gebeuren waar we vraagtekens bij hebben. Maar laten we God nooit iets ‘slechts’ - iets kwaads - toeschrijven. *‘Dwaalt niet, mijn geliefde broeders. Elke goede gave en elk volmaakt geschenk daalt van boven neer, van de Vader der lichten, bij wie geen verandering is of schaduw van omkering’* (Jak. 1:13-17). Als ik God ‘kwade’ dingen (in mijn leven) ga toeschrijven, dwaal ik. Dan heb ik een vertekend beeld van God. God is ‘tov’, en ‘tov’ doende (vs. 68) - daarom is het zo belangrijk om wat goed is te leren onderscheiden en kennen. Niet alleen in algemene zin;

maar in dit verband: het 'slechte' dat mij overkomt toch als 'goed' ('tov') te kunnen onderscheiden. Dit is een nadenkertje!

'Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik, maar nu onderhoud ik uw woord. Gij zijt goed en goeddoende, leer mij uw inzettingen' (vs. 67-68)

De dichter dwaalde, dat wil zeggen: hij wandelde niet in overeenstemming met het Woord van God. Om hem weer op het rechte pad te brengen liet God verdrukking toe in zijn leven. Hij ervaart dit niet als iets slechts, maar als goed. Hij erkent dat God goed is, en goed doet. Daaraan koppelt hij vast: 'leer mij uw inzettingen.'

In deze Psalm vergelijkt de dichter zich met een (verloren) schaap (vs. 176). Als een schaap afdwaalt zal de 'goede' herder het schaap gaan zoeken en terugbrengen naar de kudde (vgl. Ezech. 34; Joh. 10:11-16; Matth. 18:12-14; Luk. 15:1-7). De goede Herder – de Heer Jezus – zal er alles aan doen om een afgedwaald schaap terug te brengen in de kudde. Als ik geen gehoor geef aan zijn 'roepstem' zal Hij andere middelen moeten gebruiken. Eén daarvan is 'verdrukking' - lijden. Waar die verdrukking uit kan bestaan is divers. De een kan ziek worden, de ander kan van de ene op de andere dag werkloos worden, enzovoort. Er gebeuren ineens (nare) dingen in ons leven die ons 'dwingen' om onze wegen te overdenken (vs. 59a). Al overwegende komen we tot de conclusie dat we wel eens afgedwaald zouden kunnen zijn, en dat we onze voeten [weer] naar Gods getuigenissen moeten wenden (vs. 59b).

C.S. Lewis schrijft in zijn boek 'The problem of pain': God *fluistert* tegen ons in de prettige dingen die we ervaren; Hij *spreekt* tegen ons in ons geweten, maar Hij *schreeuwt* tegen ons in lijden. ¹⁴ 'Ons lijden is de megafoon die Hij gebruikt om tot een dove wereld door te dringen.'

'Leer mij uw inzettingen'. Laat dit ons gebed zijn. Ik erken dat God goed is, en dat zijn handelen - met mij - ook goed is. Ik gehoorzaam de Bijbel. Ik heb het verlangen om de inzettingen die God in zijn Woord heeft laten optekenen te leren, en te gehoorzamen. Dit zou wel eens kunnen voorkomen dat God zijn 'megafoon' moet gebruiken in mijn leven!

'Overmoedigen wrijven mij leugens aan, ik houd uw bevelen van ganser harte. Ongevoelig als vet is hun hart, maar ik verlustig mij in uw wet' (vs. 69-70)

Overmoedigen – zij die van Gods geboden zijn afgedwaald (vs. 21) – maken hem het leven behoorlijk zuur. We hebben al gezien dat ze de spot met hem dreven (vs. 51); en hier wrijven ze hem ook nog eens leugens aan. Dit hoort er allemaal bij! Als ik wil gehoorzamen aan Gods Woord, zal ik bloot staan aan spot en laster. Ik wordt voor leugenaar uitgemaakt om mij bewust in een kwaad daglicht te stellen. Het heeft geen zin om mijzelf te gaan rechtvaardigen. Dit soort mensen is daar ongevoelig voor – als vet is hun hart. Wat ze ook mogen zeggen: 'ik houd uw bevelen van ganser harte' – 'ik verlustig mij in uw wet'. We moeten ons door hen niet van de wijs laten brengen. De Heer Jezus heeft gezegd: 'Gelukkig bent u wanner zij u smaden en vervolgen en 'liegend' allerlei kwaad van u spreken' (Matth. 5:11). We houden vast aan de Bijbel en doen wat God van ons vraagt: we vergelden niemand kwaad met kwaad; we behartigen wat goed is voor alle mensen. Zo mogelijk, voor zover het van ons afhangt, houden we vrede met alle mensen. We wreken onszelf niet, maar laten plaats voor de toorn; want er staat geschreven: 'Aan Mij de wraak, Ik zal vergelden, zegt de Heer. Maar als onze vijand honger heeft, geven we hem te eten; als hij dorst heeft, geven we hem te drinken; want door dit te doen, zullen we vurige kolen op zijn hoofd hopen. We laten ons door het kwade niet overwinnen, maar overwinnen het kwade door het goede' (Rom. 12:17-21).

‘Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik uw inzettingen zou leren. De wet van uw mond is mij beter dan duizenden stukken goud en zilver’ (vs. 71-72)

Hij ziet de verdrukking als iets goeds: ‘Het is mij goed, dat ik verdrukt ben geweest.’ Het goede aan verdrukking in mijn leven is dat het mij – weer - gehoorzaam maakt aan Gods Woord. Verdrukking werpt mij in de handen van God. Door nood gedreven zoek ik mijn toevlucht tot God en zijn Woord. Als God verdrukking corrigerend toelaat in ons leven, zal Hij de verdrukking ook weer wegnemen als Hij daarmee zijn doel heeft bereikt. Daar mogen we op vertrouwen. Als we onze wegen hebben overdacht, en ons in het licht van God hebben geplaatst (vgl. Joh. 3:20-21), mogen we ook een beroep doen op Gods genade en goedheid.

Als wij tegen de mensen van de wereld [ongelovigen] zeggen dat de Bijbel ons meer waard is dan duizenden stukken goud en zilver, verklaart men ons voor dwaas. Begrijpelijk, want als men zijn leven heeft ingesteld op het heden: ‘laten wij eten en drinken, want morgen sterven wij’ (1 Kor. 15:32), heeft de Bijbel geen enkele waarde. Als je niet in hemel of hel gelooft, moet je eruit halen wat eruit te halen valt. De keuze is dan snel gemaakt! De keuzes die gelovigen maken zijn voor de wereld dwaasheid: Het woord van het kruis – Christus die voor onze zonden aan het kruis gestorven is – is voor hen dwaasheid (1 Kor. 1:18, 23). Mozes weigerde een zoon van Farao’s dochter genoemd te worden. Hij gaf de er de voorkeur aan met het volk van God slecht behandeld te worden, boven de tijdelijke genieting van de zonde, en de smaad van Christus achtte hij groter rijkdom dan de schatten van Egypte ¹⁶ (Hebr. 11:24-26). Wat deed de balans doorslaan bij Mozes? Hij zag op de beloning. Als wij voor God – en zijn Woord – kiezen wacht ons in de hemel ‘de beloning’. Goud, zilver en rijkdom behoren tot de aardse en vergankelijke dingen. In het koninkrijk van God hebben ze geen enkele waarde. De gééstelijke zaken zijn voor ons (en God) waardevol. De Bijbel is voor ons van onschatbare waarde. Kunnen wij de dichter met een oprecht hart nazeggen:

'De wet van uw mond is mij beter dan duizenden stukken goud en zilver?'

'Neem mijn vermaning aan en niet zilver, en kennis boven uitgelezen goud' (Spr. 8:10).

I

JOD

(vs. 73-80)

Inzicht door het Woord van God

‘Uw handen hebben mij gemaakt en toebereid. Geef mij verstand, opdat ik uw geboden lere’ (vs. 73)

Lees Genesis 3

God is onze Schepper - Hij heeft ons gemaakt en toebereid (vgl. Ps. 139:13-18). Hij is ook Degene die ons verstand heeft gegeven. De mens kan - in tegenstelling tot de dieren - weloverwogen onderscheid maken tussen goed en kwaad. Toen God de mens geschapen had, wist hij alleen wat goed was. De slang – de duivel – heeft de mens verleid om te eten van de boom van de kennis van goed en kwaad, waarvan God had geboden dat ze daarvan niet mochten eten, anders zouden zij sterven. ‘Onzin’, zei de slang. ‘Je zult helemaal niet sterven. Weet je waarom God dit geboden heeft? Omdat Hij bang is dat je ogen geopend zullen worden en je Hem gelijk zult zijn, kennende goed en kwaad’ Dat klonk als muziek in de oren van Eva: ‘En de vrouw zag, dat de boom goed was om van te eten, en dat hij een lust was voor de ogen, ja, dat de boom begerlijk was **om daardoor verstandig te worden...**’

De slang had gedeeltelijk de waarheid gesproken: de mens was in een bepaald opzicht geworden als God door de kennis van goed en kwaad (Gen. 3:22). Eva had zich door de duivel laten wijsmaken dat ze door te eten van de boom der kennis van goed en kwaad ‘verstandig’ zou worden. Eva was gebeten door de slang, en zie hoe snel het gif zijn werk deed: zij nam van zijn vrucht en at, *en zij gaf ook haar man*, die bij haar was, en hij at (vs. 6). Was dit ‘verstandig’ van Eva? De

slang had gezegd dat hun ogen geopend zouden worden (vs. 5). Inderdaad, hun ogen werden geopend, en zij bemerkten, dat zij naakt waren...en de mens en zijn vrouw verborgen zich voor God (vs. 7-8). De mens had nu ook kennis van het kwaad. Ze wisten echter niet hoe zij met dit kwaad moesten omgaan. Ze waren zich goed bewust dat ze 'gezondigd' hadden, anders hadden ze zich niet voor God verborgen. Om hun naaktheid te bedekken gebruikten ze vijgenbladeren. Dit was echter niet naar Gods gedachten: de vijgenbladeren moesten plaats maken voor kleren van dierenvellen (vs. 21). Er moest bloed vloeien, want zonder bloedstorting is er geen vergeving (Lev.17:11; Hebr. 9:22). Vanaf Genesis 3 is de mens door zijn ongehoorzaamheid ten dode opgeschreven. Alleen door de dood van een Ander - Jezus Christus - is het mogelijk gerechtvaardigd te worden en (eeuwig) leven te ontvangen (Rom. 5). Al die dieren/offers die geslacht zijn, verkondigen maar één boodschap: Jezus Christus moest sterven voor onze zonden. Zijn bloed moest vloeien. Hij heeft Zichzelf als één slachtoffer voor de zonden geofferd en voor altijd hen volmaakt die geheiligd worden (Hebr. 10:1-18).

De boodschap van het bloed, het Kruis en de verlossing, is nog steeds een dwaasheid voor de wereld waarin men niets liever gelooft dan dat de mens zich door eigen inspanningen kan redden.

Vanaf de eerste bladzijden van de Bijbel kunnen wij leren dat ons verstand – los van God – verkeerde beslissingen neemt. De mens meent dat hij 'verstandig' [geworden] is, maar we hoeven maar om ons heen te kijken wat 'ons' verstand allemaal heeft aangericht. Laten we toch erkennen, en eerlijk toegeven, dat het ons aan wijsheid en verstand ontbreekt. De Bijbel maakt ons 'verstandig' (chagam/goochem/wijs) omdat daarin de wijsheid van God wordt geopenbaard (1 Kor.1:18-31). 'Geef mij verstand', om op de juiste manier met mijn vrouw, man, kinderen, broeders, zusters, burens, collega's... om te gaan. Maar ook: 'Geef mij verstand, opdat ik uw geboden lere.' Ons verstand is van nature 'verduisterd' (Ef. 4:18). God zal ons

verstand [door zijn Geest] moeten ‘verlichten’ anders kunnen wij de Bijbel niet begrijpen.

Lees de overdenking bij vers 18 - ‘Ontdek mijn ogen’.

‘Zij, die U vrezen, zien mij en verheugen zich, want ik hoop op uw woord’ (vs. 74)

Zij, die U vrezen, zijn de ‘metgezellen’ uit vers 63. Zij gehoorzamen - net als de dichter - de Torah. Hier zien we opnieuw de verbondenheid tussen hen die God vrezen. Deze ‘metgezellen’ verheugden zich over de volhardendheid en de gehoorzaamheid van de dichter.

Mensen kijken naar ons. We zijn een schouwspel voor de wereld, en voor engelen en voor mensen (1 Kor. 4:9). Ben ik een voorbeeld voor mijn medegelovigen? Kunnen medechristenen zich ‘verheugen’ als zij naar mij kijken? Als zij zien dat ik op God en zijn Woord vertrouw, heeft dit – op hen - een positieve en bemoedigende invloed.

‘Ik weet, o HERE, dat uw oordelen gerechtigheid zijn, en dat Gij in trouw mij hebt verdrukt’ (vs. 75)

Opnieuw spreekt de dichter over zijn ‘verdrukking’ (vgl. vs. 67 en 71). En wederom in positieve zin. ‘Verheugend’ om te zien hoe hij hiermee omgaat (vs. 74). Hij bukt zich niet alleen onder de tuchtigende hand van God, maar ziet hierin ook nog eens Gods trouw. Welk een voorbeeld voor ons!

Lees Hebreeën 12:5-11

Hebreeën 12 maakt duidelijk dat God ons als ‘zonen’ behandelt. Een vader die zijn zoon liefheeft, zal hem tuchtigen (straffen) als hij ongehoorzaam is. Als een christen in een of andere zonde volhardt, zal hij door God getuchtigd worden (zie 1 Kor. 11:28-32; 1 Petr. 4:17-19). God tuchtigt ons omdat Hij ons liefheeft (vgl. Openb. 3:19). Hij doet dit opdat wij aan zijn

heiligheid deel krijgen. Op het moment dat wij getuchtigd of 'verdrukt' worden, is dit geen reden voor vreugde maar voor droefheid. Maar daarna geeft zij aan hen die erdoor geoefend zijn, een vreedzame vrucht van gerechtigheid.

De schrijver van de brief aan de Hebreëen waarschuwt ons: 'Mijn zoon acht de tuchtiging van de Heer niet gering en bezwijk niet als u door Hem bestraft wordt; want wie de Heer liefheeft, tuchtigt Hij' (Hebr. 12:5-6).

Philip Yancey zegt hierover: 'De pijn, Gods megafoon, kan mij bij Hem weggagen, doordat ik Hem ga haten omdat Hij zulke ellende toelaat. Maar de pijn kan me ook dichterbij Hem brengen.'¹⁷

'Laat uw goedertierenheid mij tot vertroosting zijn naar uw belofte aan uw knecht. Uw barmhartigheid kome over mij, opdat ik leve, want uw wet is mijn verlustiging' (vs. 76-77)

Iemand die zich zo onder de tuchtigende hand van God bukt, mag ook een beroep doen op Gods goedertierenheid en barmhartigheid. Let op hoe nederig hij zich hier uitdrukt: hij noemt zichzelf uw 'knecht'. Hij eist/claimt niets (zie de overdenking bij vers 41 en 42), maar vraagt bescheiden of God hem wil troosten door hem zijn goedheid niet te onthouden. God heeft hem zijn goedertierenheid beloofd. Daar houdt hij zich aan vast. Als de Bijbel onze 'verlustiging' is, zullen we 'oplevend' als we merken dat God ons zijn zegen niet onthoudt. Als ik mij buk onder Gods 'tuchtigende' hand, mag ik ook een beroep doen op Gods 'zegenende' hand.

'Laten de overmoedigen beschaamd worden, omdat zij mij onverdiend verdrukten; ik overdenk uw bevelen' (vs. 78)

Dat God hem had verdrukt, om hem weer op het rechte pad te brengen, vond hij 'tov' (vs. 71), maar dat de overmoedigen hem verdrukten, vond hij niet 'tov' - dit had hij niet verdiend.

1 Petrus 2:19-21. 'Want dat is genade, als iemand droeve dingen verdraagt ter wille van het geweten voor God, terwijl hij onrechtvaardig lijdt. Want wat voor roem is het, als u volhardt terwijl u zondigt en met vuisten wordt geslagen? Maar als u volhardt terwijl u goed doet en lijdt, dat is genade bij God. Want hiertoe bent u geroepen, omdat ook Christus voor u geleden en u een voorbeeld nagelaten heeft, opdat u zijn voetstappen navolgt'

Hier is dus sprake van lijden dat we 'verdiend' hebben, omdat we hebben gezondigd. En lijden dat we 'niet' verdiend hebben, omdat we God willen gehoorzamen. We doen er alles aan om een goed geweten voor God te hebben - we gehoorzamen de Bijbel en doen goed. Als we onverdiend 'verdrukt' worden, laten we dit dan als genade van God beschouwen. Als er iemand 'onverdiend' verdrukt is geweest, is het wel Christus. Hij heeft ons een voorbeeld nagelaten. Het is genade dat wij zijn voetstappen mogen navolgen.

'Laten zich tot mij wenden wie U vrezen, en wie uw getuigenissen kennen' (vs. 79)

De 'gemeenschap der heiligen' is iets kostbaars. We worden opgeroepen om hiernaar te 'jagen' (2 Tim. 2:22).

Lees 1 Korinthe 12: 12-28

Paulus vergelijkt de gemeente met een lichaam: 'Wij allen zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt.' Een lichaam bestaat niet uit één lid maar uit vele leden. De voet kan zeggen: Omdat ik geen hand ben, ben ik niet van het lichaam. Ja, dat kan de voet wel beweren, maar is hij daarom niet van het lichaam? Natuurlijk wel. En dit geldt ook voor de andere lichaamsdelen, zoals het oor, het oog enz. God heeft het lichaam uit veel verschillende lichaamsdelen samengesteld. Ieder lid heeft zijn eigen functie in het lichaam. Als het lichaam bijvoorbeeld een voet moet missen, kan het niet optimaal functioneren: het gaat 'mank'. Nu zijn er twee gevaren:

1. Gelovigen kunnen zich zozeer 'onderschatten' dat ze menen dat ze 'overbodig' zijn in het lichaam (de gemeente). Ze staren zich blind op anderen. Dit zien we in het voorbeeld van de voet en het oor (vs. 15-17). De voet zegt: 'was ik maar een hand dan zou ik veel kunnen 'doen'. Maar het ontgaat hem dat de hand de voet - en de andere lichaamsdelen - nodig heeft om te kunnen functioneren. De hand kan niet zonder de voet en de voet kan niet zonder de hand.
2. Het tegenovergestelde zien we in het voorbeeld van het oog en het hoofd (vs. 21-22). Het oog zegt tot de hand: Ik heb je niet nodig. Dit is 'overschatting'. Dit zijn gelovigen die menen zoveel kwaliteiten in huis te hebben dat ze anderen niet nodig hebben.

In het lichaam mag dit soort verdeeldheid niet voorkomen (vs. 25). De leden moeten voor elkaar gelijke zorg dragen. En als één lid lijdt, lijden alle leden mee; en als één lid wordt verheerlijkt, verblijden alle leden zich mee (vs. 26).

De dichter voelt zich verbonden met allen die de HERE vrezen en zijn getuigenissen kennen.

Lees de verzen 63, 74 en 79 van deze Psalm. Waaruit blijkt dat er in zijn leven geen sprake is van 'onderschatting' of 'overschatting' - dat hij zijn 'metgezellen' nodig heeft, en dat zijn 'metgezellen' hem nodig hebben?

'Mijn hart zij onverdeeld in uw inzetten, opdat ik niet beschaamd worde' (vs. 80)

De dichter was een 'Godvrezend' man. Heel zijn hart had hij erop gezet om de HERE te dienen en te gehoorzamen. Ongehoorzaamheid aan Gods Woord maakt 'beschaamd'. Daarom had hij zich vastgeklemd aan Gods getuigenissen (vs. 31). 'Verdeelde' harten zijn God niet aangenaam. Of het nu gaat om het dienen van God of het gehoorzamen van de Bijbel. God vraagt van ons een oprecht en 'onverdeeld' hart: God

dienen én de Mammon, kan niet (Matth. 6:24). Jezus 'Heer' noemen en niét doen wat Hij zegt (Luk. 6:46), kan niet samengaan. Jezus zegt: 'Niet ieder die tot Mij zegt: Heer, Heer, zal het koninkrijk der hemelen binnengaan, *maar hij die de wil doet van mijn Vader die in de hemelen is*. Velen zullen in die dag tot Mij zeggen: Heer, Heer hebben wij niet door uw naam geprofeteerd en door uw naam demonen uitgedreven en door uw naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik openlijk tot hen zeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, werkers van de *wetteloosheid!*' (Matth. 7:21-23). Zij staan beschaamd! Dit is wat de dichter wilde voorkomen. Hij had zich voorgenomen om de wil doen van God. Geen werker van de wetteloosheid. Geen halfslachtigheid, maar een knecht die de Torah - de wet – met een 'onverdeeld' hart wilde gehoorzaamde.

CAPH

(vs. 81-88)

Troost en ondersteuning door het Woord

‘Mijn ziel smacht naar uw heil, op uw Woord hoop ik; mijn ogen smachten naar uw belofte wanneer zult Gij mij vertroosten? (vs. 81-82)

Verdrukking, smaad en laster kan ons neerslachtig maken. De dichter is in ernstige zielenneed. Zijn ziel smacht naar Gods heil. In de Statenvertaling staat dat zijn ziel en zijn ogen ‘bezweken’ zijn van verlangen. We hebben bij de overdenking van vers 64 stilgestaan bij verschillende soorten depressies: Bij een lichte depressie is men ontmoedigd, bij een matige moedeloos en bij een zware depressie is men wanhopig. Van wanhoop is hier geen sprake. Hij heeft de hoop niet opgegeven. Hij vertrouwt op de belofte dat God hem zal helpen: ‘op uw Woord hoop ik.’

Gelovigen hoeven niet moedeloos of wanhopig te zijn. God zal de Zijnen ‘barmhartigheid’ bewijzen opdat we niet moedeloos worden (2 Kor. 4:1). Hij weet hoe ‘broos’ we zijn; we hebben deze schat in aarde vaten (2 Kor. 4:7). Hij geeft ons kracht en volharding. We hoeven de moed niet op te geven. Paulus zegt: ‘in alles verdrukt, maar niet benauwd; geen uitweg ziende, maar niet geheel zonder uitweg; vervolgd; maar niet verlaten; neergeworpen, maar niet omgekomen’ (2 Kor. 4:7-9). Verdrukking, tegenstand en vervolging konden de ‘moed’ niet wegnemen. Paulus had zijn hoop op God gevestigd. Hij had hem verlost en zou hem ook verder verlossen (2 Kor. 2:10). Ditzelfde vertrouwen vinden we bij de dichter. Hoe moeilijk en uitzichtloos de omstandigheden ook mogen lijken - geef de moed niet op. Vertrouw op God. We mogen in onze nood de

handen naar God uitstrekken en het uitroepen: ‘wanneer zult Gij mij vertroosten?’ De geschiedenis van de blinde (Bartimeüs) is hiervan een mooi voorbeeld:

Lees Lukas 18:35-43

Jezus is op weg naar Jeruzalem. Hij wist dat dit zijn laatste reis was. In Jeruzalem zou Hij op een vreselijke manier gedood worden (Luk. 18:31-34). Toen Hij Jericho naderde zat een blinde langs de weg te bedelen. Zien kon hij niet, maar horen des te beter; hij hoorde een stoet mensen voorbijkomen en vroeg wat dit was. Toen ze hem vertelden dat Jezus de Nazoreeër voorbijging, bedacht hij zich geen moment. Meteen begon hij te roepen: ‘Jezus, zoon van David, erbarm U over mij!’ Zij die vooraan in de stoet liepen, waarschuwden hem dat hij zou zwijgen. Er zijn altijd mensen die ‘vooraan gaan’ – die de Heer Jezus voor de voeten lopen. Zij kunnen ons exact vertellen hoe de Heer Jezus handelt - wie Hij wel of niet ‘moet’ genezen. De blinde liet zich door hen niet de mond snoeren: hij riep echter des te meer: ‘Zoon van David, erbarm U over mij!’ Mensen menen dat ze tussen ons en de Heer Jezus moeten gaan instaan. Zij vertellen ons wat we wel of niet moeten doen. Laat je door dit soort ‘betweters’ niet intimideren. Als je in zielen nood bent, roep de Heer Jezus aan. En als anderen zeggen dat je moet ophouden met roepen [bidden], roep dan des te meer. Jezus nu bleef staan. Iemand die in zielen nood is, gaat Hij nooit voorbij. Hij gaf het bevel dat de blinde bij Hem gebracht zou worden. Hij vroeg de blinde: ‘Wat wilt u dat Ik u doe?’ Hij nu zei: ‘Heer, dat ik weer kan zien.’ Wist de Heer dan niet dat deze blinde niets liever wilde dan weer zien? Natuurlijk wel! Net als de Vader weet Hij wat wij nodig hebben voordat wij het Hem vragen (Matth. 6:8). God wil ‘gebeden’ worden. Als we niet bidden zullen we ook niet ontvangen (Jak. 4:2b). Het geloof van de blinde liet zich door de mensenmenigte niet ophouden – hij bleef roepen. Jezus heeft dit geloof beloond. De blinde werd genezen en volgde Jezus, terwijl Hij God verheerlijkte. Is hiermee gezegd dat gebeden altijd verhoord [moeten] worden?

Nee! Ik kan niet zeggen of- en hoe gebeden ‘verhoord’ worden; wèl dat ze ‘gehoord’ worden. Ik behoor niet tot die ‘betweters’ die God voor de voeten lopen. Gods handelen is voor ons mensen ondoordringbaar. Ik kan niet verklaren waarom Hij de één wel geneest, en de ander niet; waarom het ene gebed wel-, en het andere niet wordt verhoord. Het is te simplistisch en te onbarmhartig door te beweren dat de ‘bidder’ te weinig geloof heeft. Durft iemand te beweren dat Paulus te weinig geloof had? Dat zijn gebed niet werd verhoord, zat hem niet in ‘het geloof’; het was een kwestie ‘preventie’, dat God de doorn in zijn vlees niet wegnam. Dit had niets met geloof te maken! De ‘vertrouwing’ die Paulus ontving was de toezegging van Gods ‘genade’. Wat ik met deze geschiedenis wil duidelijk maken is dat we ons door mensen niet van de wijs moeten laten brengen. Laat niet toe dat mensen tussen u/jou en God gaan instaan. De ‘theologie’ van de vrienden van Job – de ‘betweters’ – heeft al genoeg ellende aangericht. Mensen die in zielenood zijn, kunnen dit soort ‘theologen’ [Godgeleerden] missen als kiespijn. Wij mogen biddend uitzien naar Gods ‘heil’. Zielen en ogen die ‘smachtend’ en wenend naar God opzien, zullen zeker ‘vertroost’ worden. Hoe? Dit laten we aan God over!

Lees Filippiërs 4:6, 7.

‘Hoewel ik ben geworden als een lederen zak in rook, heb ik uw inzetten niet vergeten’ (vs. 83)

Een zak in rook is een leren (wijn)zak die boven in een vertrek is opgehangen, en door de daar omhoogtrekkende rook met roet bedekt wordt, uitdroogt, en vol rimpels trekt. Smaad en verdrukking hebben hun sporen nagelaten in het leven van de dichter. Hij voelt zich als een leren zak in de rook. De rek is eruit - hij voelt zich ellendig. Maar hoe beroerd hij zich ook voelde, hij was Gods inzetten niet vergeten. We hebben gezien dat Gods ‘inzettingen’ – de Torah - hem troost, hoop en houvast gaf. Door alle ellende heen, was dit zijn houvast. God had zijn gebed om heil (vs. 81) nog niet verhoord. De periodes

tussen onze 'nood' en het 'wachten' - op onze gebedsverhooring - zijn tijden dat ons geloof ernstig op de proef wordt gesteld. Het gevaar is groot dat we ons teleurgesteld van God afkeren: *'Een langgerekt hopen maakt het hart ziek, maar een vervulde begeerte is een boom des levens'* (Spr.13:12) Let op het voegwoord 'hoewel'. Dit is 'geloofstaal' - het geeft aan dat wat erop volgt niet afdoet aan het in de hoofdzin gezegde. Het gezegde in de hoofdzin is: 'ik heb uw inzetten niet vergeten'. Dat ik ben geworden als een lederen zak in rook, doet daar niets aan af. Dit woordje 'hoewel' moeten we in het woordenboek van ons geloof noteren. Het is zeer belangrijk! Hoewel ik ziek ben.... Hoewel mijn gebed niet is verhoord...Hoewel ik ongelukkig ben....Enzovoort. Achter dit 'hoewel' kunt we invullen wat we willen. Wat achter 'hoewel' komt, kan niets afdoen aan: 'Ik zal uw inzetten niet vergeten'.

'Acht het enkel vreugde, mijn broeders, wanneer u in allerlei verzoeken valt, daar u weet dat de *beproofdheid* van uw geloof volharding bewerkt (...). Gelukkig de man die verzoeking verdraagt; want *beproofd* geworden zal hij de kroon van het leven ontvangen, die Hij beloofd heeft aan hen die Hem liefhebben' (Jak. 1:2-15).

'Hoevele zullen de dagen van uw knecht zijn? Wanneer zult Gij aan mijn vervolgers gericht oefenen? Overmoedigen hebben mij kuilen gegraven, zij, die niet leven naar uw wet. Al uw geboden zijn trouw; onverdiend vervolgen zij mij, kom mij ter hulpe! Bijna hebben zij mij op de aarde verdelgd, maar ik heb uw bevelen niet verlaten. Maak mij levend naar uw goedertierenheid, opdat ik de getuigenis van uw mond onderhoude' (vs. 84-88).

De dichter vraagt zich af hoelang het nog duurt voordat God gaat ingrijpen. Het leven is maar kort: 'hoevele zullen de dagen van uw knecht zijn?' Hij schreeuwt om recht en gerechtigheid: 'Wanneer zult Gij aan mijn vervolgers gericht oefenen?' Met voorbedachten rade proberen zijn vijanden – de overmoedigen die zich van de Torah niets aantrekken – hem in

kuilen te laten vallen. Het was hen bijna gelukt om hem van het leven te beroven. In de Statenvertaling staat, dat dit soort graven van kuilen of putten niet naar Gods wet is. De wet leerde dat men met het graven van putten zeer voorzichtig te werk moest gaan. In een 'open' put kon een rund of ezel vallen. De eigenaar van de put werd daarvoor verantwoordelijk gesteld, en moest een schadebedrag betalen. Als de wet 'onvoorzichtigheid' al bestraft, hoeveel temeer 'moedwilligheid'.

Lees Exodus 21:33-34; Spreuken 26:27; 28:10; Prediker 10:8

Hij doet een pleidooi bij God: 'Uw geboden zijn trouw – met gevaar voor eigen leven heb ik uw bevelen niet verlaten. Kom mij te hulp – oefen gericht uit over mijn vijanden.' Hij vraagt God om hem 'levend' te maken. Levend maken betekent hier 'levensvreugde'. Hij miste de vreugde in zijn leven - hiernaar smachtte hij: 'Maak mij levend naar uw goedertierenheid, opdat ik de getuigenis van uw mond onderhoude.'

We bevinden ons hier op Oudtestamentische bodem - dit soort 'wraakgebeden' kunnen wij niet bidden. Oog om oog en tand om tand, hoort onder de bedeling van de wet. Wij leven in de bedeling van de genade. Daar geldt: 'bidt voor hen die u vervolgen' (Matth. 5:44).

Lees Mattheüs 5:38-48

LAMED

(vs. 89-96)

Gods Woord houdt eeuwig stand

‘Voor eeuwig, o HERE, houdt uw woord stand in de hemelen. Van geslacht tot geslacht is uw trouw. Gij hebt de aarde gegrond, zodat zij staat; naar uw verordeningen staan zij heden ten dage, want zij alle zijn uw knechten’ (vs. 89-91)

Wij kunnen wankelmoedig zijn, maar zo is het niet met Gods Woord. Darby vertaalt vers 89 als volgt: *‘In eeuwigheid, Jahweh, **staat uw woord vast in de hemelen.**’* Het woord staat vast - het houdt tegen alles stand. Niets of niemand kan het Woord van God aantasten. In de hemelen wil zeggen: bij God Zelf. Hij waakt over zijn Woord - Het is onder zijn hoede. Iets dergelijks staat geschreven over onze ‘erfenis’:

Lees 1 Petrus 1:3-5

God heeft onze ‘erfenis’ – onze hoop en heerlijke toekomst – weggelegd in de hemelen. Onaantastbaar. Op de aarde zijn ‘mot’ en ‘afvreter’ die onze ‘schatten’ kunnen verderven. Er bevinden zich dieven die inbreken en stelen. Daarom zegt de Heer dat we schatten in de hemel moeten verzamelen. Daar kan geen mot of afvreter ze bederven. Daar bevinden zich geen dieven die inbreken of stelen (Matth. 6:19-21). De erfenis in de hemelen kan niet verdorven worden. Ze kan ook niet ‘bevlekt’ worden of ‘verwelken’, het is een ‘onbevleete’ en ‘onverwelkelijke’ erfenis. Het wordt in de hemelen voor ons ‘bewaard’. GóD Zelf bewaart het voor ons; veilig opgeborgen, buiten het bereik van alles wat schade zou kunnen toebrengen aan deze erfenis. Zo is het ook met het

Woord van God. De vertaling van Darby is hier beter dan de NBG vertaling. Het Woord hoeft in de hemelen geen 'stand' te houden. Tegen wie standhouden? Wie zou het Woord uit zijn rechterhand kunnen nemen of rukken? (vgl. Openb. 5:1-8). Nee, het staat 'vast' in de hemelen. Onwankelbaar, onbereikbaar en onaantastbaar.

Gods Woord staat vast en is onwankelbaar; zo is ook met Gods trouw: 'van geslacht tot geslacht is uw trouw.' Niet alleen wij, maar ook ons nageslacht kan rekenen op Gods trouw. God heeft de aarde gegrond – geschapen. Zij 'staat' net als de zon en de andere planeten op de plek die God voor haar bestemd heeft. In de samenstelling van het universum zien we Gods eeuwige kracht en Goddelijkheid (Rom. 1:19-20). De hemelen vertellen Gods eer en het uitspansel het werk zijner handen (Psalm 19:2). In de schepping zien we niet alleen Gods eeuwige kracht en eer, maar ook de bestendigheid – de duurzaamheid – van Gods verordeningen. Heel de schepping – heel het universum is aan God onderworpen en dient Hem als zijn knechten.

Isaäk Newton (1642-1727) wordt algemeen gezien als de beroemdste geleerde van alle tijden. Bij Newton waren geloof en wetenschap geen gescheiden gebieden, maar een eenheid. Op een dag ontving hij in zijn studeerkamer een zeer geleerde vriend, die een godloochenaar was. Bewonderend keek de bezoeker naar een globe, die op Newtons schrijftafel stond. 'Zeg, wie heeft dat prachtstuk gemaakt?' - vroeg hij belangstellend. 'Niemand', zei Newton laconiek. De geleerde dacht dat Newton een grap maakte en herhaalde zijn vraag. Weer was het antwoord: 'Niemand heeft hem gemaakt.' De geleerde werd driftig en zei: 'U hebt niet met een kind te doen; ik wil beslist weten wie deze globe gemaakt heeft.' 'Waarde collega', zei Newton, 'U vindt het dwaas dat ik u wijs wil maken dat deze globe geen maker heeft. Ik vind het nog véél dwazer dat u mij wilt wijsmaken, dat de grote schone schepping geen Schepper heeft.'

De schepping – de aarde – blijft bestaan, zolang God verordent. Maar het Woord is vaster dan dat. De Heer Jezus heeft gezegd: ‘De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan’ (Lukas 21:33). Het Woord van God blijft tot in eeuwigheid (1 Petr. 1:25).

God is trouw en zijn Woord is betrouwbaar. Hetzelfde Woord dat de aarde schiep (vs. 90) en de wereld bestuurt (vs. 91) zal ook uw leven leiden en beveiligen (Warren Wiersbe).¹⁸

‘Ware uw wet niet mijn verlustiging geweest, dan was ik vergaan in mijn ellende. Nimmer zal ik uw bevelen vergeten, want door deze hebt Gij mij levend gemaakt’ (vs. 92-93)

In zijn verdrukking is Gods Woord hem tot grote steun. Als hij de Torah niet had gehad, was hij vergaan in zijn ellende. De Torah was zijn verlustiging. Hij zou Gods bevelen nooit vergeten, want daardoor had God hem ‘levend’ gemaakt. Deze uitdrukking zijn we al verschillende keren tegengekomen in deze Psalm. Het betekent meer dan niet sterven door de vervolging van zijn vijanden. Door het Woord heeft God hem levenskracht en levensvreugde gegeven.

Als we ons ellendig en terneergeslagen voelen is er geen betere remedie om uit het dal te klimmen dan het biddend lezen van de Bijbel. Voor de dichter was de Torah zijn lust en zijn leven; nooit zou hij Gods bevelen vergeten. Bij veel mensen (christenen) zien we een heel ander beeld: Hoe snel vergeten we niet dat het Woord van God ons tot hulp en troost is geweest. Zodra we - met Gods hulp - uit het ‘dal van ellende’ zijn geklommen wordt de Bijbel ook weer opzij gelegd. Matthew Henry beschouwt de Bijbel als een aangename metgezel.¹⁹ In Prediker staat: ‘Twee zijn beter dan één, omdat zij een goede beloning hebben bij hun zwoegen. Want, indien zij vallen, dan richt de een de ander weer op; maar wee de éne, die valt zonder dat een ‘metgezel’ hem opricht! (Pred. 3:9-10). Een ‘metgezel’ – de Bijbel - die ons heeft ‘opgericht’, schuiven we

toch zeker niet aan de kant. Nee, we zijn dankbaar - dat Hij ons heeft opgericht - en zetten gezamenlijk onze weg voort.

'Ik ben de uwe, verlos mij, want ik zoek uw bevelen. Goddelozen loeren erop mij te verderven; ik geeft acht op uw getuigenissen' (vs. 94-95)

De dichter zegt: 'Ik ben de uwe'. Hiermee zegt hij niet alleen dat hij Gods eigendom is, maar hij brengt ook tot uitdrukking dat hij Gods 'knecht' is. Hij ziet zichzelf als een knecht – een slaaf. Hij is niet van zichzelf, maar van God. Hij wil God dienen, en zijn leven aan God toewijden. Hij zoekt Gods bevelen en geeft acht op Gods getuigenissen. Dit is zijn argumentatie en 'pleitgrond' voor zijn verlossing en bescherming.

Als ik de Heer Jezus als mijn Heer en Heiland heb aangenomen, ben ik niet alleen een 'kind' van God geworden (Joh. 1:12), maar ook een 'slaaf' - in de goede zin van het woord. Mijn lichaam is een tempel van de Heilige Geest die in mij is. Ik ben niet meer van 'mijzelf', want ik ben voor een prijs gekocht (1 Kor. 6:19-20). Paulus gebruikt hier het beeld van de slavenmarkt - in Korinthe een normaal tafereel. De 'meester' kocht de slaaf; hij betaalde met zilveren of gouden muntstukken. Wij zijn het eigendom van God. Hij heeft ons losgekocht uit de macht van satan en zonde. De prijs die God voor ons heeft betaald is geen zilver of goud, maar het kostbare bloed van zijn eigen Zoon; het bloed van Christus (1 Petr. 1:18, 19). Vrijgemaakt van de zonde zijn we slaven van de gerechtigheid geworden (Rom. 6:18). Een 'meester' zorgde voor zijn slaven - hij nam ze in bescherming. De relatie die de dichter met God had was die van Meester/knecht. Wij hebben gezien dat onze relatie met God daar ver bovenuit stijgt. Onze relatie is niet alleen die van Meester/knecht, maar ook van Vader/kind. In die relatie mag ik in mijn leven ook een beroep doen op Gods zorg en bescherming.

Lees en overdenk Lukas 11:11-13 en Mattheüs 6:25-34.

‘Aan alles, hoe volkomen ook, heb ik een einde gezien, maar uw gebod is onbegrensd’ (vs. 96)

Het lijkt wel of ‘prediker’ hier aan het woord is. Heel het boek Prediker is één grote zoektocht naar de zin van het leven. De zoon van David – Salomo - zegt: ‘Ik zette mijn hart erop om na te vorsen en onderzoek te doen naar de wijsheid in alles, wat onder de hemel geschiedt’ (Pred. 1:13). ‘prediker’ was rijk, ondernemend en machtig. Hij heeft paleizen laten bouwen en parken en tuinen laten aanleggen; hij kon genieten van feesten, drank en muziek enz. Maar hij zag ook in hoe betrekkelijk dit alles was: Hij begint en eindigt zijn ‘zoektocht met de woorden: ‘Ijdelheid der ijdelheden, zegt prediker, alles is ijdelheid’ (Pred. 1:2; 12:8). Aan al het aardse [wat onder de hemel is en/of geschied] komt een einde. Hoe volkomen het ook [geweest] is. Alles is tijdelijk en vergankelijk. Ijdelheid - leeg! In het slotwoord vat Prediker alles nog eens kort en krachtig samen: *‘Van al het gehoorde is het slotwoord: Vrees God en onderhoud zijn geboden, want dit geldt voor alle mensen. Want God zal elke daad doen komen in het gericht over al het verborgene, hetzij goed, hetzij kwaad* (Pred. 12:13, 14). De slotconclusie van heel zijn zoektocht is dus: Vrees God en onderhoud zijn geboden. Gods geboden zijn onbegrensd en eeuwig (zie vers 89). Als ik straks voor God moet verschijnen, heeft al het zilver of goud van de aarde geen waarde. We hebben al bij de overdenking van vers 94 en 95 gezien dat zilver of goud geen enkele ziel kan loskopen. God zal elke daad doen komen in het gericht. Alles wat ik - voor de mensen - verborgen heb gehouden, zal daar openbaar worden. Denk nu niet: het goede zal wel opwegen tegen het kwade. In het gericht van God is maar één vraag bepalend: Heb je geloofd in de Zoon van God? *‘Wie in Hem gelooft wordt niet geoordeeld; maar wie niet geloofd is al geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van de eniggeboren zoon van God’* (Joh. 3:18, 19).

n

MEM

(vs. 97-104)

Wijsheid door het Woord

‘Hoe lief heb ik uw wet! Zij is mijn overdenking de ganse dag’ (vs. 97)

Mijn liefde tot God komt tot uitdrukking in mijn liefde voor zijn Woord. In de Bijbel legt God zijn hart bloot. Als we de Bijbel lezen en overdenken, leren we God steeds beter kennen. De dichter was hier de ganse dag mee bezig. Iemand heeft de Bijbel wel eens vergeleken met de liefdesbrief van God. Als we smoorverliefd op iemand zijn, en hij/zij schrijft ons een liefdesbrief, dan zullen we die brief koesteren en overdenken. Zo is het ook met de Bijbel.

‘Uw gebod maakt mij wijzer dan mijn vijanden, want het is altoos bij mij. Ik ben verstandiger dan al mijn leermeesters, want uw getuigenissen zijn mij tot overdenking. Ik heb meer inzicht dan de ouden, want ik bewaar uw bevelen’ (vs. 98-100)

In deze verzen zien we drie gevolgen van het overdenken van Gods Woord:

1. Het maakt ons wijs
2. Het maakt ons verstandig
3. Het geeft ons inzicht

We hebben gezien hoe listig zijn vijanden te werk gingen. Ze probeerden hem te ‘strikken’ (vs. 61), ze hadden kuilen gegraven (vs. 85) en maakten hem uit voor leugenaar (vs. 69). In dit soort omstandigheden hebben we wijsheid nodig om

staande te blijven. Deze wijsheid halen we uit de Schrift. De Bijbel leert ons hoe wij met onze vijanden moet omgaan. Gods Woord maakt ons wijzer dan al onze vijanden.

Lees de overdenking bij vers 78 en 84-88

In vers 24 zegt de dichter dat Gods getuigenissen zijn raadslieden zijn. Hier zegt hij dat Gods getuigenissen hem verstandiger hebben gemaakt dan al zijn leermeesters. Hij was zijn leermeesters qua kennis en verstand voorbij gestreefd. We kennen het spreekwoord: stilstand is achteruitgang. Uit deze verzen kunnen we opmaken dat de dichter niet tot de ‘ouden’ behoorde. Het kan zijn dat we hem onder de ‘jongelingen’ moeten scharen (vs. 9), Persoonlijk houd ik het in het midden; ik denk dat hij van middelbare leeftijd was. Hoe het ook zij, hij was verstandiger geworden dan al zijn leermeesters. ‘Leermeesters’ lopen het gevaar om op een punt van ‘stilstand’ te komen. Ze hebben zoveel kennis in huis dat ze anderen daarmee kunnen leren - ze ‘teren’ op hun kennis. Maar het Woord van God is zo rijk en veelomvattend, dat we nooit uitgeleerd raken – we blijven leerlingen. In Jesaja 50:4 zegt de knecht des HEREN: ²⁰ *‘De HERE HERE heeft mij als een leerling leren spreken om met het woord de moede te kunnen ondersteunen. Hij wekt elke morgen, Hij wekt mij het oor, opdat ik hore zoals leerlingen doen.’* De knecht des HEREN ondersteunde (leerde) de moede(n), maar zelf liet Hij zich elke morgen door God leren. Paulus zegt: ‘wij kennen ten dele’ (1 Kor. 13:9, 12). Onze kennis is ‘ten dele’ – wij zijn nooit uitgeleerd. Ergens anders zegt hij: ‘Niet dat ik het al verkregen heb of al volmaakt ben; maar ik jaag ernaar, of ik het ook mocht grijpen’ (Fil. 3:12). Paulus is nooit op het punt van ‘stilstand’ gekomen – hij bleef jagen.

De dichter had meer inzicht dan de ouden. De ‘ouden’ zijn de ‘wijze’ mannen met het ‘grijze’ haar. Ze zijn op een leeftijd gekomen dat ze veel kennis, wijsheid en levenservaring hebben kunnen opdoen. In Israël had men respect voor de mening en het woord van de ouden. Het was gezaghebbend (vgl. Matth.

5:21, 33; 15:2). We moeten het 'inzicht' van de ouden niet onderschatten. In onze dagen worden oude mensen al vlug afgeschreven. Een bezoekje aan de 'ouden' kan nooit kwaad; van hun opgedane levenservaring kunnen we veel leren (vgl. Job 32:7). Rehabeam, de zoon van Salomo, had een hoop narigheid kunnen voorkomen als hij naar de raad van de ouden geluisterd had.

Lees 1 Koningen 12:1-24

Toch zien we dat 'inzicht' niet alleen met (leef)tijd en levenservaring te maken heeft. Inzicht krijgt men door het lezen, overdenken, en gehoorzamen van de Bijbel. Er zijn christenen die naar de tijd gezien 'leraars' behoren te zijn. Zij zijn echter blijven steken op het niveau van een klein kind – een baby. Hoe komt dit? Omdat men traag is geworden in het horen!

Lees Hebrëeën 5:11-14

Het 'horen' wil hier zeggen: het luisteren, lezen, overdenken en gehoorzamen van de Bijbel. Ze zijn traag 'geworden' in het horen. Er is dus een tijd geweest dat ze hebben gehoord. In het begin van hun geloofsleven 'hoorden' ze wél - ze dronken het Woord in als melk. Maar het is bij melk - de eerste beginselen - gebleven. Er is geen groei, geen diepgang. Ze zijn bleven steken op het 'melkniveau'. Gezien de tijd hadden ze allang vast voedsel tot zich moeten (kunnen) nemen. Zo zien we dat 'ouden' qua inzicht kleine kinderen kunnen zijn. 'Inzicht' heeft alles te maken met 'horen' - daarom kan de dichter ook zeggen: 'Ik heb meer inzicht dan de ouden, **want** ik bewaar uw bevelen.'

Lees Lukas 2:46-52; 20:27-40.

Als twaalfjarige jongen deed de Heer Jezus zijn leermeesters versteld staan – ze waren buiten zichzelf over zijn

inzicht en zijn antwoorden. En Jezus ‘nam toe’ in wijsheid en grootte en gunst bij God en mensen.

Als volwassen man snoerde Hij hun de mond, en durfden ze Hem helemaal niets meer te vragen (Luk. 20:40). Hij was ‘wijzer’ dan zijn vijanden, ‘verstandiger’ dan al zijn leermeesters en had meer ‘inzicht’ dan de ouden.

‘Ik weerhoud mijn voeten van alle boze paden, opdat ik uw woord onderhoude. Ik wijk niet af van uw verordeningen want Gij onderwijst mij’ (vs. 101 – 102)

Lees Efeze 5:15-17

Wij worden opgeroepen om nauwkeurig uit te kijken hoe we wandelen; niet als onwijzen maar als wijzen (Ef. 5:15). Om als ‘wijzen’ te kunnen wandelen moeten we de wil van God leren verstaan. Hoe doen we dit? Door de Bijbel te lezen en te bidden. De dichter was dus een wijze en verstandige man; hij liet zich door God onderwijzen en week niet af van Zijn verordeningen. Hij wandelde als een wijze en weerhield zijn voeten van alle boze paden.

‘Hoe aangenaam zijn uw redenen voor mijn verhemelte, meer dan honig voor mijn mond’ (vs. 103)

Honig was een lekkernij in het Oosten. Salomo adviseert zijn zoon: ‘Eet honig mijn zoon, want dat is goed, honigzeem is zoet voor uw gehemelte (Spr. 24:13). De dichter gebruikt het beeld van de honig om te kunnen uitdrukken hoe kostelijk de Torah voor hem is. De Torah was voor hem geen bord ‘brune bonen’ die hij met lange tanden moest opeten. Nee, Gods redenen waren ‘aangenaam’, meer dan honig voor zijn mond.

‘Uit uw bevelen heb ik inzicht ontvangen; daarom haat ik elk leugenpad’ (vs. 104)

Inzicht ontvangen we uit de Bijbel (zie vers 100). Het Woord van God is voor ons de Bron van wijsheid en inzicht. Het leert ons onderscheid te maken tussen goed en kwaad, tussen waarheid en leugen. Als we daar – dagelijks - uit putten, weten we ook hoe we hebben te wandelen. Dan verkiezen we de weg der waarheid boven de weg der leugen (vers. 29-30). Waarheid en leugen zijn elkaars tegenpolen. Het zijn net twee magneten die elkaar ‘afstoten’. Als we de weg der waarheid lief hebben, haten we elk leugen pad.

J

NUN

(vs. 105-112)

Het Woord als bron van licht en kracht***‘Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad’ (vs. 105)***

In het vorige vers hebben we overdacht dat het Woord van God onontbeerlijk is voor onze wandel.

Lees Romeinen 13:12-14.

Paulus vergelijkt onze tijd met duisternis: ‘De nacht is vergevorderd en de dag is nabij’ (Rom. 13:12). De nacht is de periode dat Christus – het licht van de wereld – afwezig is (vgl. Joh. 8:12; 9:5; 12:35). De dag volgt op de nacht - Christus komt terug! Als Christus terugkomt, zal het duizendjarig vrederijk aanbreken. De zon der gerechtigheid [Christus] gaat dan op. Het gelovig overblijfsel uit Israël - dat door de grote verdrukking is heengegaan - zal genezing vinden onder haar [Zijn] vleugelen. Zij zullen uitgaan en springen als kalveren uit de stal. De goddelozen zullen door hen vertreden worden, want ze zijn als stof onder hun voeten (Mal. 4:1-6).

In de duisternis spelen zich allerlei zaken af die het ‘daglicht’ niet kunnen verdragen (Rom. 13:13; Ef. 5:11, 12). Nu worden wij opgeroepen om te wandelen als kinderen van het licht (Ef. 5:8). In de praktijk betekent dit: een wandel in alle goedheid, gerechtigheid en waarheid; terwijl we beproeven wat de Heer welbehaaglijk is (Ef. 5:10). Om te kunnen ‘beproeven’ wat de Heer welbehaaglijk is, hebben we Gods Woord nodig. De Bijbel is voor ons de lamp die licht verschaft in de duisternis - een lamp voor onze voet en een licht op ons pad.

Als we dit vers bekijken in de context van deze Psalm, zien we ook hoe belangrijk deze 'lamp' voor de dichter was:

De kuilen of putten die men voor de dichter had gegraven (vers 85) hoeven we niet per se figuurlijk op te pakken. Waarom niet letterlijk? Zijn tegenstanders stonden hem 'letterlijk' naar het leven. Eén van de manieren om hem van het leven te beroven waren de kuilen. Indien het hun op deze manier lukte, leek het ook nog eens op een 'ongelukje'. Zijn vijanden hadden dus met kwade bedoelingen kuilen (putten) voor hem gegraven (vgl. Ps. 35:7). Deze putten waren niet beschermend afgedekt - het waren 'open' putten (zie vers 85). Dit soort 'valkuilen' leveren bij daglicht weinig problemen op, maar s' nachts, in het duister, zijn ze levensgevaarlijk. In de tijd van de dichter kende men geen kunstlicht – van lantaarnpalen had men nog niet gehoord! Donker was dan ook pikken donker – men kon geen hand voor ogen zien. De lamp was voor de dichter van levensbelang. Zonder lamp kon hij in het duister geen voet buiten de deur zetten of hij moest voor zijn leven vrezen. De olielamp zorgde ervoor dat zijn pad verlicht werd. Misschien begrijpen we nu (beter) waarom de dichter het Woord met een lamp vergelijkt. Het Woord was voor hem van levensbelang. Hij kon-, en wilde geen (voet)stap doen zonder de Torah.

De nacht en kuilen waar wij mee te maken hebben zijn niét letterlijk, maar figuurlijk. Om als kinderen van het licht in de duisternis te kunnen wandelen (Ef. 5:8) hebben we het licht van Gods Woord nodig. De Bijbel is de lamp die ons pad verlicht en ons de gevaren doet zien. Als we bewaard willen worden voor de valkuilen en strikken van de vijand – de satan – kunnen we niet zonder Gods Woord op pad gaan.

'Ik heb gezworen, en ik zal het gestand doen, dat ik uw rechtvaardige verordeningen zal onderhouden' (vs. 106)

De dichter is vastberaden om de Torah te gehoorzamen. Hij heeft dit gezworen, en zal het ook waarmaken. God is rechtvaardig, en dit geldt ook voor zijn Woord (vgl. Rom. 7:12).

Ook hier bevinden we ons weer op Oudtestamentische bodem. Wij kunnen ons voornemen om de Bijbel te gehoorzamen, maar dit hoeven we niet te 'zweren'. De Heer Jezus zegt: *'Maar Ik zeg u helemaal niet te zweren, niet bij de hemel, want hij is de troon van God; niet bij de aarde, want zij is de voetbank voor zijn voeten; niet bij Jeruzalem, want zij is de stad van de grote Koning; niet bij uw hoofd zult u zweren, want u kunt niet één haar wit of zwart maken. Laat uw woord ja echter ja zijn, en uw nee nee; en wat meer is dan dit, is uit de boze.* (Matth. 5:34-37).

Het is voor God voldoende als we 'ja' zeggen tegen de Bijbel. Maar als we 'ja' zeggen, laat ons 'ja' dan ook 'ja' zijn!

'Ik ben al te zeer verdrukt, o HERE, maak mij levend naar uw woord' (vs. 107)

Als ik vastberaden wil vasthouden aan Gods Woord krijg ik te maken met verdrukking. De vertaling van Darby is hier beter: *'Ik ben zeer verdrukt'*. Uit de N.B.G. vertaling zou men kunnen opmaken dat de dichter 'boven vermogen' verdrukt is geweest. Dit laat God echter niet toe: *'U heeft geen verzoeking getroffen dan menselijke; en God is getrouw, die niet zal toelaten dat u verzocht wordt boven wat u kunt verdragen; maar met de verzoeking zal Hij ook de uitkomst geven, zodat u ze kunt verdragen'* (1 Kor. 10:13). God zal niet toelaten we 'al te zeer' verdrukt worden - Hij geeft altijd 'uitkomst'. Gods 'uitkomst' geeft ons de kracht om de verzoeking/verdrukking te verdragen.

Misschien denken we dat we 'al te zeer' verdrukt zijn. Zo kan het aanvoelen; maar zo is het niet – God laat dit niet toe! In tijden van verdrukking mogen we God bidden of Hij (de) 'uitkomst' wil geven. Als we ons meer dood dan levend voelen, mogen we op grond van dit soort Schriftplaatsen bidden: 'maak mij levend naar uw woord'.

In Maleachi 3:3 staat dat de HERE de zonen van Levi zal reinigen, zoals zilver en goud smeltend in het vuur gelouterd wordt. Een zilversmid houdt het stuk zilver in het vuur en laat het warm worden. Om het zilver (of goud) te reinigen, is het nodig dat het zilver in het midden van het vuur wordt gehouden, waar de vlammen het heetst zijn. Zo wordt alle onreinheid weggebrand. God wil ook ons louteren. Niet om ons te pijnigen, maar om ons te reinigen. Dit 'louteringsproces' wordt door de smid nauwlettend in de gaten gehouden. Hij blijft onophoudelijk voor het vuur zitten en kijkt naar het zilver. De gehele tijd, totdat het zilver gereinigd is. Als hij maar even onoplettend is, kan het zilver net iets te lang in het vuur zijn, waardoor het niet meer bruikbaar is. Wanneer weet de zilversmid dan dat het juiste moment aangebroken is om het zilver uit het vuur te halen? Zodra hij zijn eigen beeld in het zilver ziet weerspiegelen!

'Heb welbehagen, HERE, in de vrijwillige offers van mijn mond, en leer mij uw verordeningen' (vs. 108)

Hoe gemakkelijk kunnen we ons laten ontmoedigen door verdrukking en tegenstand. De dichter bevond zich in levensgevaarlijke omstandigheden (vs. 109). Te midden van verdrukking en levensgevaar richt hij zich echter op en biedt de HERE de 'vrijwillige' offers van zijn mond aan. Ook wij worden opgeroepen om dit soort 'geestelijke' offeranden te brengen: *'Laten wij dan door Hem voortdurend een lofoffer brengen aan God, dat is de vrucht van onze lippen die zijn naam belijden'* (Hebr. 13:15; vgl. Hos.14:3; 1 Petr. 2:5). Bij 'vrijwillige' offers moeten we denken aan 'brandoffers'.

Lees Leviticus 1

Het brandoffer is het hoogste offer in het Oude Testament, en wordt daarom als eerste genoemd bij de verordeningen aangaande de offers (Leviticus 1 t/m 7). Het brandoffer spreekt van de Heer Jezus die ons heeft liefgehad en Zichzelf voor ons heeft overgegeven als een offerande en

slachtoffer voor God tot een welriekende reuk (Ef. 5:2). Als een Israëliet gezondigd had 'moest' hij een 'zond- en/of 'schuldoffer' brengen. Bij het brandoffer is het geen kwestie van 'moeten' - het was een 'vrijwillig' offer: 'Wanneer iemand onder u de HERE een offergave *brengen wil*... Het werd uit 'vrije wil' gebracht, zoals ook Christus zich 'vrijwillig' heeft geofferd (Joh. 10:17, 18). De toewijding en energie - het vet - waarmee dit is gebeurd, was voor God tot een lieflijke reuk (Lev. 1:9, 13, 17).

Als de dichter hier dus spreekt over 'vrijwillige' offers, doelt hij op de 'hoogste' offers – de brandoffers. De Israëliet moest zijn brandoffer(s) naar de ingang van de tent der samenkomst brengen, opdat hij 'welgevallig' zij voor het aangezicht des HEREN (Lev.1:3). We zien de dichter als het ware met zijn [geestelijke] brandoffers bij de ingang van de tent der samenkomst staan, waar hij zijn hand legt op de kop van het (gave) brandoffer - hij maakt zich een met het brandoffer. Als de 'offeraar' op die manier voor Gods aangezicht verscheen zou het hem ten goede, welgevallig zijn, om verzoening te doen (Lev. 1:4).

Als we dit vers in het licht van Leviticus 1 bekijken gaat het voor ons leven. De dichter had het verlangen om Gods 'verordeningen' te leren. Wij hebben bij de overdenking van dit vers gesproken over de 'verordeningen' aangaande de offers. De verschillende offers in het boek Leviticus spreken van de Heer Jezus en het werk dat Hij volbracht heeft.

Lees en overdenk Leviticus 1 t/m 7. Bidt of de HERE je ogen wil 'ontdekken', opdat je mag aanschouwen de wonderen uit zijn wet (vs. 18).

'Mijn leven is bestendig in gevaar, maar uw wet vergeet ik niet. Goddelozen leggen mij een strik, maar van uw bevelen dwaal ik niet af' (vs. 109-110).

Lees Hebreeën 12:1-11

Het leven van de dichter was bestendig in gevaar; hij leefde voortdurend onder druk. De goddelozen probeerden hem te vangen in strikken (vgl. vs. 61a). Vijandschap, tegenstand en verdrukking kan ons moe maken. De kans is reëel dat we onder 'bestendige' druk bezwijken (vgl. Hebr. 12:3). Met 'bezwijken' bedoel ik: 'alles over boord gooien'. We zijn de tegenstand en het strijden tegen de zonde ²¹ moe (Hebr. 12:4). We keren God de rug toe: 'Als God dit in mijn leven toelaat hoeft het voor mij niet meer...' (vgl. Hebr. 12:5-11). Dit soort gedachten kwamen bij de dichter niet op. Tot twee keer toe is hier sprake van een 'maar': 'Mijn leven is bestendig in gevaar, **maar** uw wet vergeet ik niet. Goddelozen leggen mij een strik, **maar** van uw bevelen dwaal ik niet af.' Dit is geloofstaal. Hiermee heeft de dichter zich een plaats verworven onder de 'geloofshelden' die in Hebreeën 11 worden genoemd.

In Hebreeën 12 is sprake van 'de wedloop' (vs. 1). Om tot 'topprestaties' te kunnen komen moeten (top)atleten voortdurend hun lichaam 'oefenen' (vgl. 1 Kor. 9:24-27). God laat verdrukking in ons leven toe. Dit hoort bij de 'oefening' (vs. 11). We worden er sterk(er) door. Voor een sportman geldt: hoe meer training (oefening) hoe meer uithoudingsvermogen. Zo is het ook met ons. We bevinden ons in de renbaan. We lopen de 'wedloop' die vóór ons ligt. We zijn er nog niet, maar de eindstreep is wel in zicht! Het is mogelijk dat we zó vermoeid zijn dat we even op adem moeten komen. Uit de renbaan stappen is geen optie! Wat moeten we dan wél doen? De slappe handen en de verlamde knieën oprichten en verder lopen (Hebr. 12:12). We gáán ervoor! We zetten de tanden op elkaar. De finish is in zicht; dáár wacht ons de onvergankelijke kroon (1 Kor. 9:24-25).

In het Midden-Oosten heeft men de gewoonte op de bladerkroon van een jonge palmboom een steen te leggen, om te verhinderen dat de boom al te groot wordt. De stam van de boom wordt daardoor sterker, het hout wordt harder en de vruchten worden beter. Een gezegde in verband met deze gewoonte luidt: 'De palm groeit onder de druk.' Zo legt God ons soms een last op, omdat Hij weet dat dit nuttig is voor ons. Wij worden doordoor innerlijk sterker en zijn beter in staat de

invloeden van buitenaf te weerstaan. In Afrika hebben de inboorlingen de gewoonte om een zware steen op het hoofd te leggen als ze door een snelstromende rivier moeten trekken. Het maakt hun schreden vast en zo verliezen ze niet gauw hun evenwicht. Zo doet God ook vaak met ons. Hij legt ons een last op die bewerkt dat onze gang zekerder wordt en dat we standvastig zijn in de stormen en stromen van het leven. Wij bidden al heel snel of God deze last wil wegnemen (vgl. 2 Kor.12:8). Dit ligt voor de hand. God weet echter wat voor ons het beste is. We kunnen God ook bidden om sterkere schouders, opdat Hij zijn doel met ons kan bereiken!

‘Uw getuigenissen heb ik voor altoos ten erve ontvangen, want zij zijn de blijdschap mijns harten. Ik neig mijn hart om uw inzettingen te doen, voor altoos, ten einde toe’ (vs. 111-112)

De dichter is een doorzetter. In de voorafgaande verzen hebben we stilgestaan bij de ‘wedloop’. Hij behoort niet tot de ‘afhakkers’. Gods getuigenissen ziet hij als een ‘blijvend’ erfdeel. ‘Een erfdeel in eeuwigheid’ (Darby). Het woord van God heeft voor hem eeuwigheidswaarde. Daarin vindt hij zijn vreugde – zijn hart wordt erdoor verblijd. Hij heeft zijn hart erop gezet om de Torah voor altijd te gehoorzamen. Ten einde toe – tot de eindstreep!

Boven deze perikoop staat: Het Woord als Bron van licht en kracht. De Bijbel is een lamp voor onze voet en een licht op ons pad. In deze ‘nachtperiode’ kunnen we zonder het Woord van God niet wandelen. De vijand – de satan - probeert ons te strikken; hij heeft met kwade bedoelingen (val)kuilen voor ons gegraven. Om dit soort gevaren te kunnen onderkennen hebben we Gods Woord nodig. Een ander gevaar is dat de vijand zal proberen om ons zó onder druk te zetten dat we de ‘wedloop’ opgeven. In dat geval is de Bijbel niet de ‘Lichtbron’ maar de ‘Krachtbron’ voor ons. We zien op de Heer Jezus, en allen die ons - in de wedloop - zijn voorgedaan. Bedenk dat we ‘samen’ in de renbaan lopen. Je loopt niet alleen! Als je moe bent, geef dan niet op. Trek je op aan je mede lopers. De finish is in zicht, zet de tanden nog even op elkaar!

O

SAMECH

(vs. 113-120)

De goddelozen en het Woord

'Ik haat weifelaars, maar uw wet heb ik lief. Gij zijt mijn schuilplaats en mijn schild, ik hoop op uw woord. Wijkt van mij, gij boosdoeners, opdat ik de geboden van mijn God beware (vs. 113-115)

In deze perikoop komt het contrast tussen de dichter en de goddelozen sterk tot uitdrukking. In de voorafgaande verzen hebben we de dichter leren kennen als een doorzetter. Iemand die zijn hart erop had gezet om Gods inzettingen te doen. Dit was bij hem geen 'tijdelijke' aangelegenheid. Nee, het was zijn voornemen om dit altijd te doen; ten einde toe (vs. 112). Hij ging tegen de stroom in en liet zich door zijn vijanden niet van de wijs brengen. We kunnen ons voorstellen dat iemand met zo'n instelling een gruwelijke hekel heeft aan weifelaars. Darby spreekt over 'dubbelhartigen'. Een ander (Moffat) vertaalt het als mensen die 'halfslachtig' zijn. Weifelaars, dubbelhartigen, halfslachtigen werden door de dichter gehaat.

Lees Jozua 24:14-15; 1 Koningen 18:20-21; Mattheüs 6:24.

Het mank gaan aan beiden zeiden, of het 'hinken op twee gedachten' (Statenvertaling) is God niet welgevallig. Weifelaars, mensen die twifelen, vertrouwen niet op God. Als wij God iets vragen (bidden) moeten we dit in geloof doen, zonder te twifelen. *Want wie twijfelt, is gelijk aan en golf van de zee, die door de wind voortgedreven en opgejaagd wordt. Want laat die mens niet menen dat hij iets van de Heer zal ontvangen; hij is een **wankelmoedig** man, onberekenbaar in al zijn wegen* (Jak. 1:5-8). Wankelmoedig heeft hier de betekenis van

‘dubbelbezield’; letterlijk: personen met een ‘dubbele ziel’. Het is nooit duidelijk waar ze (voor) staan - ze zijn onberekenbaar in al hun wegen.

God vraagt van ons een bewuste keuze. God én de afgoden dienen, kan niet samengaan; het is òf de een òf de ander. God wil dat we ‘tamim’²² zijn. Dit houdt in dat men oprecht geheel zijn Woord volgt en volledig aan Hem gewijd is. Niet een geestelijk ‘dubbelleven’ leiden met een gedeelde liefde en onvolkomen onderwerping en trouw aan Hem. Hij vraagt van mij onverdeelde, volmaakte liefde en algehele toewijding. Niet slechts een deel van mijn leven. Weifelaars zijn dubbelbezield, ze hinken op twee gedachten: ‘Is de Bijbel wel het Woord van God? Is het wel allemaal waar? De Bijbel is toch ook maar door mensen geschreven!’ Ze blijven om de hete brei heen draaien zonder een keuze te maken. Zo was het niet gesteld met de dichter; hij had de Torah lief. Hij twijfelde op geen enkele wijze aan Gods Woord. Hij stak niet onder stoelen of banken dat hij een hekel had aan ‘weifelaars’. Dit maakte hem niet populair. Dit was één van de redenen dat men hem naar het leven stond (vs. 109). Waar moest hij schuilen? Bij God! Hij had zijn vertrouwen op God gesteld: ‘Ik hoop op uw woord’. God was zijn schuilplaats en zijn schild. Hij wilde met boosdoeners niets te maken hebben: ‘Wijkt van mij, gij boosdoeners’. In de context van deze perikoop zijn dit de weifelaars die het Woord van God in twijfel trekken, en dit ook in de praktijk van hun leven laten zien. Het zijn boosdoeners - ‘doeners’ van het ‘boze’. Het kwalijke aan dit soort mensen is dat ze altijd weer proberen om gelovigen mee te trekken op hun heilloze weg (lees de overdenking bij vers 61). Telkens opnieuw willen ze de discussie met ons aangaan: ‘Geloof je écht dat de Bijbel het onfeilbare Woord van God is? De eerste hoofdstukken van Genesis neem je toch zeker niet létterlijk? Kom nou, dat meen je toch niet serieus!’ Van het éne discussiepunt rollen we in het andere. Maak korte metten met dit soort lieden: ‘Wijkt van mij, gij boosdoeners, opdat ik de geboden van mijn God beware.’ Op die manier hoeven we het ook weer niet te zeggen! Maar

we mogen hen wel duidelijk maken dat wij geloven dat de Bijbel het geïnspireerde Woord van God is - ook de eerste hoofdstukken van Genesis – en dat we de Bijbel ook willen gehoorzamen (bewaren). Hierover is geen discussie mogelijk. Daar hebben we geen enkele behoefte aan. Dit komt op hetzelfde neer als ‘wijkt van mij, gij boosdoeners’; alleen zeggen we het dan iets tactvoller!

‘Breng dit in herinnering en betuig voor God dat zij geen woordenstrijd voeren, die tot niets dient dan tot ondergang van de hoorders (...) onttrek je aan ongoddelijk gezwets; want zij zullen voortgaan tot toenemende goddeloosheid en hun woord zal als kanker voortwoekeren’ (2 Timotheüs 2:14-17).

‘Schraag mij naar uw belofte, opdat ik leve, laat mij met mijn hoop niet beschaamd uitkomen. Ondersteun mij, opdat ik verlost worde, dan zal ik mij in uw inzetten bestendig verlustigen’ (vs. 116-117)

Iemand die er geen doekjes omheen draait en zich zo ferm en kras uitdrukt als de dichter hoeft niet op bijval en steun te rekenen. Hij zoekt zijn steun en toeverlaat dan ook niet bij mensen maar bij God: ‘schraag mij naar uw belofte’. God heeft beloofd om hem te schragen en te ondersteunen; daaraan houdt hij zich vast. Hij heeft zijn hoop op God gesteld en bidt dat God zijn hoop niet zal beschamen. Beschamen wil hier zeggen dat God hem in de ellende laat zitten. Dan zou God zijn vijanden een stok in de hand geven waarmee ze hem kunnen slaan: ‘Je maakt ons uit voor weifelaars en boosdoeners. Ben jij soms een haar beter? God heeft toch zo’n welgevallen aan je, waarom verlost Hij je dan niet?’ (vgl. Psalm 22:8-9). De dichter heeft er echter alle vertrouwen in dat God hem doet (op)leven en zijn hoop niet zal beschamen. Als God hem ondersteund en verlost zal hij zich in Gods inzetten bestendig verlustigen.

Wie - als de dichter - zijn nek boven het maaiveld durft uit te steken, moet op tegenstand rekenen. Je hebt jezelf in de

vuurlinie geplaatst, dus wordt je ook van allerlei kanten onder vuur genomen! Daar moet je dus niet vreemd van opkijken. Het is oorlog! We bevinden ons in een geestelijke strijd. Om te kunnen standhouden tegen de listen van de duivel zullen we de 'geestelijke' wapenrusting moeten opnemen en aandoen.

Lees Efeze 6:10-20

Sterkt u in de Heer en in de kracht van zijn sterkte (Ef. 6:10) en neem de 'hele' wapenrusting van God op. Deze wapenrusting bestaat uit verschillende attributen:

- Defensief: Gordel, harnas, schoeisel, schild en helm (vs. 14-17a).
- Offensief : Het zwaard van de Geest - het Woord van God (vs. 17b).
- Het tactische aspect vinden we in vers 18: Het bidden in de Geest.

Voor de dichter was de HEERE zijn schuilplaats en schild. Hij sterkte zich – door gebed – in de HERE; daar(in) vond hij zijn kracht. Hij had ook de hele wapenrusting van God aangedaan.

Lees Psalm 119. Schrijf de verschillende attributen van de wapenrusting op die je ontdekt. Uiteindelijk zal je zien dat de dichter de 'hele' wapenrusting van God had opgepakt en aangedaan. Om je te helpen beginnen we met de waarheid (de gordel).

De dichter had een bewuste keuze gemaakt voor de weg der waarheid (vs. 30). Met leugen wilde hij niets te maken hebben. Hij haatte en verafschuwde leugen (vs. 29, 163a). Maar de Torah, de waarheid' (vs. 160), had hij lief (vs. 163b). Hij had zijn lendenen met de waarheid omgord. Een soldaat moet zijn broek omgorden. Stel je voor dat hij tijdens het gevecht met één hand zijn afzakkende broek moet vasthouden? Dit kan natuurlijk niet! De riem zorgt dat onze broek niet afzakt en alles op de juiste plaats blijft zitten. De dichter sprak de waarheid, maar zijn vijanden wreven hem

leugens aan (vs. 69). Dit soort valse aanwrijvingen zijn brandende pijlen van de boze (Ef. 6:16). Hoe kunnen we deze pijlen blussen? Hoe bluste de dichter deze pijlen? Vragenderwijs kom je van het ene bij het andere onderdeel van de wapenrusting. Succes ermee!

‘Gij verwerpt allen die van uw inzettingen afdwalen, want hun bedrog is ijdel. Alle goddelozen der aarde doet gij weg als schuim, daarom heb ik uw getuigenissen lief. Mijn vlees beeft van schrik voor U, ik vrees voor uw oordelen’ (vs. 118-120)

De laatste verzen van deze perikoop zijn zó ernstig dat de dichter met schrik en beven vervuld wordt. Hier beschrijft hij het eindoordeel van de weifelaars, de boosdoeners, de goddelozen. Omdat ze hebben getwijfeld aan het Woord van God en zich als boosdoeners en goddelozen hebben gedragen, zal God hen oordelen en verwerpen.

C.S. Lewis heeft gezegd: ‘Er zijn twee soorten mensen: zij die tegen God zeggen: *Uw wil geschiede*, en zij tegen wie God zegt: *Goed dan, doe het maar op jouw manier.*’

Het koor dat straks voor de grote witte troon van God staat zal het ‘nieuwe’ lied – uit Openbaring 5:9 - niet zingen. Het oude refrein van Frank Sinatra : ‘I did it my way’ (ik deed het op mijn manier) zal nog éénmaal klinken, en daarna valt er niets meer te zingen!

Het oordeel over de doden staat beschreven in Openbaring 20:11-15. Lees ook Mattheüs 7:21-23 en de overdenking bij Psalm 119:45.

Op ‘aarde’ hebben ze de mensen met hun (vrome) woorden kunnen bedriegen, maar in de ‘hemel’ - voor de grote witte troon van God - zal blijken dat hun bedrog ‘ijdel’ is. Met mooie praatjes komen we bij God niet weg. Zij die na het duizendjarig vrederijk voor de grote witte troon moeten verschijnen, worden geoordeeld naar hun werken. Wie Jezus

niet als Verlosser heeft aangenomen en 'afdwaalt' van Gods inzetten - de Bijbel - zal niet in het boek van het leven worden geschreven. Hij - of zij - wordt geworpen in de poel van vuur – de hel. Op de 'eerste' dood volgt de 'tweede' dood (Openb. 20:6, 14;21:8).

Het oordeel over de levenden staat beschreven in Mattheüs 25:31-46.

Dit oordeel vindt op de aarde plaats, als de Heer Jezus [met zijn Gemeente] in heerlijkheid (terug)komt. Hij zal dan in Jeruzalem plaats nemen op de troon van zijn heerlijkheid; en vóór Hem zullen alle volken worden verzameld. Hij zal ze van elkaar scheiden, zoals de herder de schapen van de bokken scheidt. De schapen zet Hij aan zijn rechterhand, maar de bokken aan zijn linker. In dit oordeel is bepalend hoe men zich heeft opgesteld tot de (vervolgde) 'broeders' van de Heer Jezus. Dit zijn Joden die behoren tot het gelovig overblijfsel van Israël. De schapen [die het voor 'zijn broeders' hebben opgenomen] behoren tot de rechtvaardigen die het koninkrijk beërven en het eeuwige leven zullen ingaan. De bokken [die 'zijn broeders' aan hun lot hebben overgelaten] worden door Hem verworpen. Tot hen zegt Hij: 'Gaat weg van Mij, vervloekten, in het eeuwige vuur dat voor de duivel en zijn engelen is bereid.' Zij worden als schuim - dat overblijft bij het smelten van (edel)metaal - van de aarde weggedaan.

Het oordeel over de gelovigen staat beschreven in 2 Korinthe 5:10 en Romeinen 14:10-12.

De gelovigen, die tot de Gemeente van Christus behoren, zullen noch voor de grote witte troon, noch voor de troon van zijn heerlijkheid moeten verschijnen. Zij moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus. Dit oordeel vindt in de hemel plaats, als de Gemeente is opgenomen. Daar 'ontvangt' ieder wat in het lichaam is gedaan, naardat hij heeft bedreven, hetzij goed hetzij kwaad. Dit 'ontvangen' heeft niets met 'hemel' of 'hel' te maken. Bij dit oordeel gaat het niet over

'leven' of (tweede) 'dood', maar over 'beloning'. Ieder zal voor zichzelf rekenschap moeten afleggen *naardat hij heeft bedreven*. Daar zal vanaf hangen of - en hoe - de Heer ons zal belonen. In het vuur van Gods beproeving zal openbaar worden hoe ieders werk is (geweest): *'Als iemands werk dat hij daarop gebouwd heeft, zal blijven, zal hij loon ontvangen; als iemands werk zal verbranden, zal hij schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, maar zó als door vuur heen'* (1 Kor. 3:11-15). We zijn uit genade behouden, door het geloof; en dat niet uit ons, het is de gave van God; niet op grond van werken, opdat niemand roemt. Want wij zijn zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, die God tevoren heeft bereid, opdat wij daarin zouden wandelen (Ef. 2:8-10). Hier is twee keer sprake van 'werken'. De eerste keer is er sprake van 'werken' om de behoudenis te 'verdienen'. Paulus maakt duidelijk dat we onze behoudenis niet door werken kunnen verdienen. Het is de 'gave' van God. God heeft ons de behoudenis 'gegeven'. Niet op grond van werken (verdienste), maar op grond van geloof. Er valt voor ons niets te roemen! De tweede keer dat er over 'werken' gesproken wordt, is ná onze bekering. Door geloof zijn we een nieuwe schepping geworden [een maaksel, geschapen in Christus Jezus]. God heeft ons geschapen 'tot' goede werken, die Hijzelf heeft bereid, opdat wij daarin zouden wandelen. Déze werken zijn medebepalend of we wel of niet voor de rechterstoel van Christus 'beloond' zullen worden.

Laten we onze wegen overdenken en ons ernstig afvragen waar onze voeten naartoe gaan (Ps. 119:59). Drie tronen zijn de revue gepasseerd. We zullen voor één van deze drie tronen moeten verschijnen. Op dit moment hebben we nog de mogelijkheid om onze voeten naar Gods getuigenissen te wenden. Luister naar 'Gods getuigenissen': *'Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft (...). Wie in Hem geloofd wordt niet geoordeeld; maar wie niet geloofd is al geoordeeld, omdat hij*

niet heeft geloofd in de naam van de eniggeboren Zoon van God' (Joh. 3:16-18). In de dagen van Amos weigerde Israël zich te bekeren. Op verschillende manieren sprak God tot zijn volk. Maar tot vijf keer toe moest Hij zeggen: 'Toch hebt gij u niet tot Mij bekeerd' (Amos 4:6-11). Omdat ze halsstarrig bleven weigeren om zich te bekeren moest Hij hun het oordeel aankondigen: 'bereid u om uw God te ontmoeten, o Israël' (Amos 4:12). In vers 13 maakt Hij zich met zijn naam bekend: 'HERE, God der heerscharen, is zijn naam.' De dichter beefde van schrik voor deze God. Hij vreesde voor Zijn oordelen.

Lees Hebreëën 10:26-31. 'Vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God!'

Toen Johannes op Patmos de Heer Jezus in zijn heerlijkheid zag viel hij als dood aan zijn voeten (Openb. 1:17). Het beeld van ons 'lieve Heerke' kunnen we wel vergeten! Zij die Jezus toebehoren hoeven (Hem) echter niet te vrezen: 'Hij legde zijn rechterhand op hem en zei: Vrees niet, Ik ben de eerste en de laatste, en de levende; Ik ben dood geweest, en zie, Ik ben levend tot in alle eeuwigheid, en Ik heb de sleutels van de dood en de Hades' (Openb. 1:17-20). Zijn we bereid om onze God te ontmoeten? Hoe, en voor welke troon, hangt van onszelf af!

AIN

(vs. 121-128)

Recht en gerechtigheid door het Woord

‘Ik heb recht en gerechtigheid gedaan, geef mij niet over aan mijn verdrukkers. Wees borg voor uw knecht te goede, laten overmoedigen mij niet verdrukken. Mijn ogen smachten naar uw heil, en naar het woord uwer gerechtigheid’ (vs. 121-123)

De verdrukkers zijn de weifelaars en boosdoeners uit de vorige perikoop. De ‘vreze Gods’ is bij hen ver te zoeken. Hier zien we het grote contrast tussen hen en de dichter. De dichter was een zeer Godvrezend man. In tegenstelling tot zijn verdrukkers deed hij recht en gerechtigheid. Hij leidde een rechtvaardig leven in overeenstemming met het Woord van God. Hij was een rechtvaardige, een tsaddik.²³ In deze perikoop noemt de dichter zich drie keer ‘uw knecht’. Hier zien we opnieuw de Meester/knecht verhouding.

Lees de overdenking bij vers 49, 94-95.

Een ‘meester’ stond borg voor zijn knecht/slaaf; vandaar dat de dichter bidt: ‘Wees borg voor uw knecht...’. Iemand die een rechtvaardig leven leidt, mag ook een beroep doen op Gods gerechtigheid: ‘Mijn ogen smachten naar uw heil, en naar het woord uwer gerechtigheid’.

Als er iemand is geweest, die recht en gerechtigheid gedaan heeft, is het wel de Heer Jezus. Hij is de ware ‘Tsaddik’, zoals Hij vaak in het Nieuwe Testament genoemd wordt (Matth. 27:19, 24; Hand. 3:14; 7:52; 22:14; 1 Petr. 3:18; 1 Joh. 2:1). Onze gerechtigheden zijn als een bezoedeld kleed

(Jes. 64:6). Dit kan niet van de Heer Jezus gezegd worden. Christus is de 'Rechtvaardige' die voor 'onrechtvaardigen' geleden heeft (1 Petr. 3:18). God heeft hem aan de 'verdrukkens' overgegeven: *'Om onze overtredingen werd Hij doorboord, om onze ongerechtigheden verbrijzeld; de straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem, en door zijn striemen is ons genezing geworden* (Jes. 53:5). God stond echter borg voor zijn Knecht: *'Hij is uit verdrukking en gericht weggenomen, en wie onder zijn tijdgenoten bedacht, dat Hij is afgesneden uit het land der levenden?'* (Jes. 53:8). *Christus heeft eenmaal voor de zonden geleden, de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen; Hij die wel gedood is in het vlees, maar levend gemaakt in de Geest* (1 Petr. 3:18). Christus moest sterven om ons met God te kunnen verzoenen. Er was geen andere mogelijkheid om ons tot God te brengen. Dáárom heeft God hem overgegeven in de handen van de 'verdrukkens' (vgl. Luk. 9:44). God is echter rechtvaardig. Het woord van zijn gerechtigheid zal Hij gestand doen. Er staat geschreven: *'Om zijn moeiteloos lijden zal Hij het zien tot verzadiging toe; door zijn kennis zal mijn knecht, **de rechtvaardige**, velen rechtvaardig maken, en hun ongerechtigheden zal Hij dragen. Daarom zal Ik Hem een deel geven onder velen en met machtigen zal Hij de buit verdelen, omdat Hij zijn leven heeft uitgegoten in de dood, en onder de overtreders werd geteld, terwijl hij toch veler zonden gedragen en voor de overtreders gebeden heeft'* (Jes. 53:11-12).

Lees Jesaja 53

***'Doe met uw knecht naar uw goedertierenheid, en leer mij uw inzetten. Ik ben uw knecht, geef mij verstand, opdat ik uw getuigenissen kenne'* (vs. 124-125)**

De knecht levert zich uit aan zijn God: 'Doe met uw knecht naar uw goedertierenheid'. Hij vertrouwt op de goedertierenheid – de goedheid – van God. Een goede knecht zal van zijn meester willen leren. Hoe beter hij zijn meester

kent, hoe beter hij hem kan dienen. De dichter wilde niets liever dan God dienen en gehoorzamen. Dit is toch zeker ook ons verlangen? God heeft ons de Bijbel nagelaten om zijn 'knechten' toe te rusten:

'Alle Schrift is door God ingegeven en nuttig om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in de gerechtigheid, opdat de mens Gods 'volkomen' is, tot alle goed werk ten volle toegerust' (2 Timotheüs 3:16-17).

'Volkomen' heeft hier de betekenis van 'volledig geschikt'. Iemand die het verlangen heeft om Gods 'inzettingen' te leren, geeft God ook het verstand daartoe. De Heilige Geest zal ons (verduisterde) verstand verlichten zodat we de Bijbel begrijpen, en we volledig geschikt zijn, tot alle goed werk ten volle toegerust.

'Het is tijd voor de HERE om te handelen, zij hebben uw wet verbroken' (vs. 126)

We kunnen ons dit gebed goed voorstellen. Dit is een noodkreet; de dichter wordt verdrukt en is in levensgevaar. Hem wordt onrecht aangedaan door mensen die de wet verbroken hebben. Er is veel onrecht in de wereld. Misschien ook wel in ons eigen kleine wereldje? Wordt het niet hoog tijd dat God gaat handelen? De dichter zegt: 'Het is tijd voor de HERE om te handelen.' De tijd om te (gaan) handelen is aangebroken! In de Psalmen komen we dit soort noodkreten vaak tegen: Hoelang, HERE? Zult Gij mij voortdurend vergeten? Hoelang zult Gij uw aangezicht voor mij verbergen? Hoelang zal ik plannen koesteren in mijn ziel, kommer hebben in mijn hart, dag aan dag? Hoelang zal mijn vijand zich boven mij verheffen? (Ps. 13:2-4). Ook de zielen onder het altaar die geslacht zijn om het woord van God en om het getuigenis dat zij hadden, roepen met luider stem: 'Tot hoelang, heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt U ons bloed niet aan hen die op de aarde wonen?' Hun werd gezegd dat zij nog een korte tijd moesten rusten, totdat ook hun medeslaven en hun

broeders die gedood zouden worden evenals zij, voltallig zouden zijn. (Openb. 6:9-11). Hoelang, HERE? Vertwijfelt vragen wij ons af hoelang het nog duurt voordat God gaat ingrijpen. In onze nood roepen we het uit: 'Het is tijd voor de HERE om te handelen'. God is echter soeverein in zijn handelen. Of het nu gaat om 'genezingen' of 'oordelen'. Hij bepaalt het moment van handelen. De dag van het oordeel over de goddelozen kómt. De klok van God tikt door, totdat het moment aanbreekt dat Hij gaat handelen. Gods klok tikt echter anders dan onze klok: 'Maar laat dit ene u niet onbekend zijn, geliefden, dat één dag bij de Heer is als duizend jaar en duizend jaar als één dag. De Heer vertraagt de belofte niet zoals sommigen het voor traagheid houden, maar Hij is lankmoedig over u, daar Hij niet wil dat iemand verloren gaat, maar dat allen tot bekering komen. Maar de dag van de Heer zal komen als een dief...(2 Petr. 3:7-10).

Het komt u niet toe tijden of gelegenheden te weten die de Vader in zijn eigen macht (gezag/bevoegdheid) heeft gesteld (Hand.1:7).

Van die dag of dat uur echter weet niemand, ook de engelen in de hemel niet, ook de Zoon niet; behalve de Vader. Kijkt u uit, waakt <en bidt>; want u weet niet wanneer het de tijd is (...) Waakt dan! Want u weet niet wanneer de heer van het huis komt, 's avonds of te middernacht of met het hanengekraai of 's morgens vroeg; opdat hij, als hij plotseling komt, u niet in slaap vindt. Wat Ik nu tot u zeg, zeg Ik tot allen: Waakt! (Markus 13:32-37).

De dag van het oordeel [over de goddelozen] komt. Hoeveel gelovigen hebben de woorden van de dichter niet al uitgeschreeuwd? Als het aan ons [mensen] had gelegen, was deze dag allang aangebroken. Gelukkig bepaalt God de tijd dat Hij gaat handelen. Hij is een stuk lankmoediger dan wij. Hij wil niet dat iemand verloren gaat, maar dat 'allen' tot bekering komen. De dag van de Heer zál komen; en als we op de klok van God kijken (Markus 13) is die dag héél nabij.

Wat onze vijanden betreft: Laten wij voor hen bidden, opdat ze tot bekering mogen komen. God wil niet dat iemand verloren gaat (ook onze vijand niet).

Wat onszelf betreft: Laten wij met vrijmoedigheid naderen tot de troon van de genade, opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden tot hulp *op de juiste tijd* (Hebr. 4:16). De juiste tijd is hier Góds tijd!

‘Daarom heb ik uw geboden lief, meer dan goud, ja dan fijn goud; daarom houd ik al uw bevelen in alles voor recht, ik haat elk leugenpad’ (vs. 127-128)

Als de tijd is aangebroken dat God gaat ‘handelen’ (vs. 126) worden alle goddelozen van de aarde als schuim weggedaan (vs. 119). De oordelen van God vervulde de dichter met schrik en beven (vs. 120). Zij die Gods wet, de Torah, hadden verbroken (vs. 126) zouden vallen in de handen van de levende God. Vreselijk! (Hebr. 10:31). Hij moest er niet aan denken. Dáárom had hij Gods geboden lief. Dáárom hield hij al Gods bevelen in alles voor recht, en haatte hij elk leugenpad. Al het goud van de wereld weegt niet op tegen een mensenziel. We moeten ons door de duivel niet laten verblinden. Hij zal proberen om ons op het leugenpad te brengen. ‘Hij schrijft God en zijn Woord ‘onrecht’ toe. Daarmee is hij in de hof van Eden begonnen: ‘God heeft zeker wel gezegd:...’ (Gen. 3:1v). Wat God heeft ‘gezegd’ - zijn gesproken of geschreven Woord - wordt door de duivel op een verkeerde manier voorgesteld. Hij probeert de mens altijd weer opnieuw aan het twijfelen te brengen: ‘Sterven? Hoe kom je erbij? Dat is een leugen. Je zult helemaal niet sterven! God weet maar al te goed dat jullie ogen geopend zullen worden als je daarvan eet. Jullie zullen als God zijn, kennende goed en kwaad’ (Gen. 3:4). Hij doet het voorkomen alsof het Woord van God niet ‘recht(vaardig)’ is.

Lees ook de overdenking bij vers 73

Omdat wij God vrezen hebben wij zijn geboden lief; meer dan goud, ja dan fijn goud. We zijn van mening dat de Bijbel 'recht' is. Al Gods bevelen zijn in alles recht. Er is niets 'kroms' aan Gods Woord. En wie anders beweert, bevindt zich op het leugenpad. Zij die God 'vrezen' kiezen voor de weg der waarheid, en zullen elk leugenpad haten (vgl. vs. 29-30).

9

PE

(vs. 129-136)

Het Woord verspreidt licht en maakt verstandig

‘Wonderbaar zijn uw getuigenissen, daarom bewaart ze mijn ziel. Het openen van uw woord verspreidt licht, het geeft de onverstandigen inzicht’ (vs. 129-130)

De dichter blijft zich verwonderen over Gods Woord. Hij koestert en bewaart het in zijn ziel. Hoe meer we ons in de Bijbel verdiepen hoe meer we ons gaan verwonderen. De Bijbel is en blijft een wonderbaar boek. Het openen van Gods Woord verspreidt licht, het geeft de onverstandigen licht. In het boek Job richt de HERE Zich op een gegeven moment tot Job. Job en zijn vrienden meenden dat ze verstandig waren. Inderdaad, er worden veel verstandige dingen door hen gezegd. Maar omdat het hen aan inzicht ontbrak, was het verstandige dat ze zeiden, tóch onverstandig.

Lees Job 38-39

In Job 32-37 is Elihu aan het woord. Hij richtte zich tot Job en zijn vrienden. Elihu was nog jong en niet hoogbejaard (Job 32:6). Lange tijd had hij de (twist)gesprekken tussen Job en zijn drie vrienden aangehoord. Opmerkelijk en aandachtig had hij naar hun ‘inzichten’ geluisterd (Job. 32:11). Toen niemand meer iets te zeggen had, nam hij het woord. Hij kon zich niet langer inhouden. Hij moest spreken om lucht te krijgen (Job 32:16-22). Job kreeg een uitbrander omdat hij zich tegenover God voor rechtvaardig hield (Job. 32:2), en de drie vrienden van Job kregen een veeg uit de pan omdat zij geen antwoord hadden gevonden, en Job nochtans schuldig verklaard hadden (Job. 32:3). Met tal van retorische vragen zette hij Job en zijn

vrienden schaakmat. In zijn vierde en laatste rede zegt hij: 'Wonderbaar dondert God met zijn stem. Hij doet grote dingen, en wij begrijpen ze niet' (Job 37:5). Begrijpt gij, hoe God hun opdracht, en hoe Hij het licht zijner wolken doet schijnen? Begrijpt gij iets van het zweven der wolken, de wonderwerken van de Volmaakte in kennis? (vers 15-17). Veel zaken in de schepping kunnen we nu wetenschappelijk verklaren. Via satelliet kunnen we het zweven der wolken nagaan. We kunnen de loopbaan van een orkaan volgen, en precies zien waar zich het oog van een orkaan bevindt. Seismografen kunnen de trillingen in de aardkost registreren, en voorspellen dat een grote aardbeving op komst is. Maar als de klap komt, is het te laat! We hebben door veel geheimenissen van de waterdiepte gewandeld (Job.38:16). Maar niet door allen! Hoeveel geheimenissen we ook (wetenschappelijk) kunnen verklaren; Gods wegen in zijn schepping kunnen we nooit ten volle doorgronden en begrijpen. Hij is de Almachtige die wij niet begrijpen (vs. 23). We kunnen wetenschappelijk verklaren hoe een tsunami tot stand komt. Maar wie kan verklaren waarom God de vreselijke tsunami op 26 december 2004 toeliet? Waarom moesten duizenden mannen, vrouwen en kinderen het leven laten? Velen hebben getracht hierop een (theologisch) antwoord te geven. Veel van dit soort antwoorden konden rechtstreeks uit de mond van Jobs vrienden komen. Hoelang moeten we deze 'wijzen' en 'verstandigen' (Job 34:2) nog aanhoren? Laten we toch ophouden om al het (natuur)leed theologisch en filosofisch te verklaren. God is de Almachtige die wij niet begrijpen. Wie zijn wij kleine nietige mensen om het tegen de Almachtige op te nemen? 'Gord nu als een man uw lendenen, dan wil ik u ondervragen, opdat gij Mij onderricht' (Job. 38:3; 39:35). Menen wij werkelijk dat wij al Gods raadsbesluiten kunnen begrijpen en doorgronden? Met woorden zonder verstand verduisteren wij het raadsbesluit (Job 38:2). God roept alle geleerden, wetenschappers, theologen en filosofen op om Hem te antwoorden: 'Waar waart gij, toen Ik de aarde grondvestte? Vertel het, indien gij inzicht hebt! (vs. 4) Zijn jullie erbij geweest? Zijn de poorten des doods voor u onthuld,

en hebt gij de poorten der diepe duisternis aanschouwd? (vers 17). Wat weten wij van de dood? De dood is voor de mens in diepe duisternis gehuld. Eén groot mysterie. Hoe graag zouden we eens een kijkje willen nemen achter de poorten van dood. Dit kan! We hoeven de Bijbel maar open te maken: 'Het openen van uw woorden verspreid licht, het geeft de onverstandigen inzicht'.

Lees Lukas 16:19-31

Willen we - over de dood en het hiernamaals - 'licht' en 'inzicht' ontvangen, moeten we de Bijbel openen. In Lukas 16 worden ons de poorten des doods onthuld. Door Wie? Door Jezus Christus. Hij is Dezelfde die in Job 38 aan het woord is. Door Hem is de aarde gegrondvest (Job 38:4; Joh. 1:1-3; Kol. 1:15-17; Hebr. 1:1-2). Hij is ook Degene die voor ons de poorten des doods onthult. Hij is de eerste en de laatste, en de levende. Hij is dood geweest, en zie, Hij is levend tot in alle eeuwigheid. Hij heeft de sleutels van de dood en de Hades ²⁴ (Openb. 1:18). Voor een christen is de dood geen mysterie meer. Wij weten wat zich achter de poorten van de dood afspeelt. In Lukas 16 gaan twee mannen van het rijk der levenden over in het rijk der doden, het hiernamaals. De een was rijk en de ander was arm. De rijke wordt niet bij zijn naam genoemd. Zijn naam staat dan ook niet opgeschreven in het boek van het leven (Openb. 20:15). De arme heette Lazarus. Zijn naam betekent: God is mijn hulp. Lazarus had zijn vertrouwen op God gesteld. Toen hij stierf werd hij door de engelen gedragen in de schoot van Abraham. ²⁵ Zijn verblijf in het hiernamaals was het paradijs. De rijke man sloeg zijn ogen op in de hades. De hades is het voorportaal van de hel, de poel van vuur, de plaats waar de ongelovigen heengaan na de opwekking van hun lichamen en na het oordeel voor de grote witte troon (Openb. 20:11-15). Van ongelovigen wordt gezegd dat zij na hun sterven in de hades terechtkomen (Matth. 11:23; Luk. 10:15; vgl. Openb. 20:13). Dit lezen we nooit van gelovigen. Lazarus werd niet in de hades gedragen, maar in de

schoot van Abraham, het paradijs.²⁶ Tussen de hades en het paradijs is een grote kloof (Luk. 16:26). Als iemand komt te sterven gaat hij naar zijn 'eigen' plaats (Hand. 1:25). Een 'overstap' van de ene naar de andere plaats is dan niet meer mogelijk. Dit moeten we even goed op ons laten inwerken. De hades is een verschrikkelijke plaats. De rijke man verkeerde in pijnen (vs. 23) en leed smart (vs. 24). Hij snakte naar een druppel water: *'Vader Abraham, erbarm u over mij en zend Lazarus om de top van zijn vinger in water te dopen en mijn tong te verkoelen, want ik lijd smart in deze vlam'* (vs. 24). In de hades is de tijd van erbarmen en bekering voorbij. Op aarde kunnen we ons bekeren en God vragen of Hij zich over ons wil erbarmen. Maar dan zullen ook wij ons over onze naaste moeten erbarmen. Die kans had de rijke man gehad, maar laten liggen. Nu was het te laat! Toen hij zich bewust was geworden dat alle kansen voor hem verkeken waren, vroeg hij Abraham om Lazarus naar zijn vijf broers te sturen opdat hij ernstig tot hen kon getuigen, zodat ook zij niet in deze plaats van pijn zouden komen. Abraham echter zei: 'Zij hebben Mozes en de profeten; laten zij naar hen luisteren.' De rijke man meende dat het evangelie van een dode meer indruk zou maken dan van een levende. Abraham echter zei tot hem: Als zij naar Mozes en de profeten niet luisteren, zullen zij, ook al stond iemand uit de doden op, zich niet laten overtuigen (vs. 27-31). Dit woord is maar al te waar. De Heer Jezus is uit de doden opgestaan, maar laten de mensen zich overtuigen? Nee, zij luisteren niet naar de Bijbel, en ook niet naar het getuigenis van de Heer Jezus.

De rijke man is niet in de hades terecht gekomen omdat hij rijk was. Net als de rijke dwaas in Lukas 12 had hij voor zichzelf schatten verzameld en was hij niet rijk in God (Luk. 12:21). Hij was geen tsaddik. Hij leefde voor zichzelf en trok zich van Mozes en de profeten (de Torah) niets aan. En Lazarus is niet in het paradijs terecht gekomen omdat hij arm was. Zijn naam betekent: God is mijn hulp. Hij had zijn hoop en vertrouwen op God gesteld; dáárom werd hij in de schoot van Abraham gedragen. Hij behoort tot de gelukkigen die in de Heer zijn gestorven (Openb. 14:13).

De Heer Jezus heeft voor ons de poorten des doods onthuld om ons ernstig te waarschuwen. De vijf broers van de rijke man moesten naar Mozes en de profeten (het Oude Testament) luisteren. Wij hebben de Bijbel (het Oude- en Nieuwe Testament). Het openen van de Bijbel verspreidt licht, het geeft de onverstandigen inzicht. Wees niet langer onverstandig maar lees de Bijbel, en geloof in de Heer Jezus. Wie niet in Hem geloofd zal in zijn zonden sterven (Joh. 8:24). Opnieuw hebben we het gevaar van rijkdom gezien (1 Tim. 6:6-10). Geldzucht is een wortel van alle kwaad. Bedenk: 'We kunnen op aarde beter om een stuk brood bedelen dan om een druppel water in de hades.'

'Ik doe mijn mond wijd open en hijg, want ik verlang naar uw geboden' (vs. 131)

Als we een voorstelling willen maken van het beeld dat de dichter hier gebruikt, moeten we denken aan een nest jonge vogeltjes. Zodra de moeder / vadervogel met voedsel komt aanvliegen, sperren de jongen hun snaveltjes wijd open en hoor je ze tijlpen. Ze hijgen [verlangen] naar voedsel. Zo intens verlangde de dichter naar Gods geboden. Hebben ook wij zo'n verlangen naar Gods Woord? Waar gaat ons 'hijgen' [verlangen] naar uit?

'Wendt U tot mij en wees mij genadig, zoals recht is voor wie uw naam liefhebben. Bevestig mijn schreden naar uw toezegging, laat generlei onrecht over mij heersen. Verlos mij van de verdrukking der mensen, dan zal ik uw bevelen onderhouden' (vs. 132-134)

Telkens opnieuw komt de dichter terug op het thema verdrukking. Hij bijt zich vast in Gods toezegging om zijn schreden te bevestigen. Verdrukking kan ertoe leiden dat mijn schreden, mijn voetstappen, afdwalen en onrecht grip op mij krijgt. Hij bidt om hulp en genade. Zij die Gods naam liefhebben mogen daar ook een beroep op doen. Het is 'recht' voor hen -

het komt hen toe. Zozeer hij naar Gods geboden verlangde (vs. 131), zozeer verlangt hij ook naar verlossing: ‘verlos mij van de verdrukking der mensen.’ Uit de woorden ‘dan zal ik uw bevelen onderhouden’ zouden we kunnen opmaken dat de dichter hier een voorwaarde aan God stelt: Als u mij verlost (...), **dan** zal ik uw bevelen onderhouden. De Statenvertaling vertaalt dit vers als volgt: ‘Verlos mij van ’s mensen overlast, **en** ik zal Uw bevelen onderhouden.’ Het verschil is niet erg groot, maar toch heeft ‘dan’ een andere klank dan ‘en’. Het woordje ‘dan’ werkt de indruk dat hij een voorwaarde stelt; terwijl ‘en’ het gevolg tot uitdrukking brengt. Als u mij verlost is het gevolg (en niet de voorwaarde) dat ik uw bevelen zal onderhouden. In de New King James Version komt tot nog sterker tot uitdrukking: ‘Redeem me from the oppression of man, **That** I may keep Your precepts.’ Verlos mij (...), **opdat** ik uw bevelen mag of kan onderhouden.

Hoe moeilijk de omstandigheden in mijn leven ook kunnen zijn, ik mag God nooit onder druk zetten door voorwaarden te stellen. God laat zich niet manipuleren of intimideren. Ik mag een beroep doen op Gods toezeggingen en beloften, maar altijd zónder voorwaarden te stellen!

Chrysostomus (349 – 407 n. Chr.) schreef: ‘Laten we Hem niet vertellen hoe Hij ons moet helpen. Als wij onze zaak in handen van een advocaat geven, die ons vertegenwoordigt voor de wereldlijke rechtbank, vertellen we hem alleen onze situatie. Maar we laten de manier waarop hij ons gaat verdedigen, aan hem over. Hoe veel te meer zouden we dit moeten doen ten opzichte van God. Vertel Hem uw verlangen, maar waag het niet Hem instructies te geven hoe Hij u zou moeten helpen. Hij weet het beste wat nuttig voor u is.’

‘Doe uw aanschijn lichten over uw knecht, en leer mij uw inzettingen. Mijn ogen vloeien als waterbeken, omdat men uw wet niet onderhoudt’ (vs. 135-136)

In de laatste verzen van deze perikoop blinkt de dichter uit in poëzie. Doe uw aanschijn of aangezicht (Statenvertaling) lichten, wil zoveel zeggen als: ‘laat uw genade/zegen mijn deel zijn ’ (vgl. Psalm 4:7; 31:17; 44:4; 67:2; 80:4, 8, 20). Hij vraagt twee dingen:

1. Dat God zijn aanschijn over hem doet lichten (genade/zegen).
2. Dat God hem zijn inzettingen leert.

Beide zaken zijn nodig om ons [geestelijk] leven overeind te houden. Zonder Gods genade en zegen zouden we de hoop snel [kunnen] opgeven. Gods ‘inzettingen’, zoals we die in de Bijbel vinden, bewaren ons voor afdwaling.

De dichter vindt het iets verschrikkelijks dat mensen de Torah niet onderhouden. Hij moet ervan huilen. Als waterbeken rollen de tranen over zijn wangen. In deze perikoop komt de liefde van de dichter voor Gods Woord opnieuw sterk tot uitdrukking. Laten we alles nog eens op een rijtje zette:

1. Gods getuigenissen zijn (voor hem) wonderbaar (vs. 129).
2. Het Woord verspreid licht, het geeft de onverstandigen inzicht (vs. 130).
3. Zijn verlangen naar Gods geboden is intens groot (vs. 131).
4. Hij wil Gods bevelen onderhouden (vs. 134).
5. Hij wil Gods inzettingen leren (vs. 135).
6. Het verdriet hem dat mensen de Torah niet onderhouden (vs. 136).

Als we dit rijtje nagaan maakt deze man ons toch wel erg beschaamd. Niet alleen door zijn intense liefde en verlangen naar het Woord van God, maar vooral door zijn tranen. Dat de mensen zó met de Torah omsprongen brak zijn hart. De smaad die God daarmee werd aangedaan, voelde hij als zijn eigen smaad (vgl. Psalm 69:10; Rom. 15:3). Zijn relatie met God was van dien aard, dat dit hem diep in zijn ziel raakte.

Een mens heeft een belangrijke geestelijke overwinning behaald, wanneer hij, bij het zien van het gedrag van vervolgers, lasteraars en kwaadsprekers, meer bedroefd is omdat ze daarmee de wet van God overtreden, dan omdat hemzelf onrecht wordt aangedaan.²⁷

Hebben wij wel eens gehuild omdat de mensen in onze omgeving zich niets van de Bijbel aantrekken? Mijn houding tot het Woord van God zegt iets over mijn relatie met God.

TSADE

(vs. 137-144)

IJver voor het Woord

‘Gij zijt rechtvaardig, HERE; uw verordeningen zijn waarachtig. In gerechtigheid hebt Gij uw getuigenissen geboden en in grote trouw. Mijn ijver verteert mij, omdat mijn tegenstanders uw woorden vergeten’(vs. 137-139)

God is rechtvaardig, en zijn verordeningen - die in de Bijbel staan opgetekend - zijn waarachtig. Gods handelen met de wereld en de mens is te allen tijde rechtvaardig, eerlijk, waarachtig. Als wij de Bijbel eerlijk en onbevooroordeeld [gaan] lezen, moeten we tot dezelfde conclusie komen als de dichter: God is rechtvaardig en trouw; en dat geldt dus ook voor zijn Woord. Als we in moeilijkheden verkeren, en ons onrecht wordt aangedaan, hebben we de neiging om God in dit ‘onrecht’ te betrekken. ‘Als God rechtvaardig is waarom grijpt Hij dan niet in? Dit is toch niet eerlijk en rechtvaardig?’ Voordat we er erg in hebben houden we God (mede)verantwoordelijk voor het onrecht dat ons wordt aangedaan. De dichter wil hier niets van weten. Integendeel, hij neemt het voor God en zijn Woord op. Hij wordt verteerd van ijver omdat zijn tegenstanders zo lichtzinnig met Gods Woord omspringen. In vers 136 hebben we al gezien hoeveel verdriet hij hierover had. Het doet ons pijn als we zien hoe de mensen met de Bijbel omspringen. We moeten ons – door hen - echter niet in een hoekje laten drukken. In de Bijbel staan de woorden van God opgetekend. Daar mogen we best voor ‘ijveren’. Onder het mom van verdraagzaamheid en tolerantie worden Gods ‘verordeningen’ en ‘geboden’ uitgehold en ontkracht. We moeten elkaar respecteren en de ‘ruimte’ geven - als we het over de

fundamentele dingen maar eens zijn; de rest is bijzaak! In onze postmoderne tijd moeten bepaalde Bijbelteksten opnieuw geïnterpreteerd worden. Ethische zaken als huwelijk, samenwonen, homofilie, euthanasie, abortus, enz. moeten in een 'nieuw' licht geplaatst worden. Er wordt net zolang aan teksten gesleuteld dat de Bijbel 'passend' gemaakt is aan onze 'eigen' opvattingen. Dit 'verdraaien' van de Bijbel is niet nieuw. Vooral Paulus moet het ontgelden! (vgl. 2 Petr. 3:15-16). De rol van de vrouw in de gemeente wordt ter discussie gesteld [voor veel gemeenten/kerken allang een gepasseerd station]. Voor homoseksuelen, die er een duurzame relatie op nahouden [homohuwelijk], is men in gemeenten, die tot voor kort als bijbelgetrouw doorgingen, een plek aan het reserveren.²⁸

Ditzelfde geldt in uitzonderingsgevallen ook voor mensen die ongehuwd als man en vrouw samenwonen.²⁹ Wie zijn stem hiertegen durft te verheffen, wordt biblicisme verweten. De waarheidsstrijd mag niet meer gevoerd worden. In het gros van de gemeenten/kerken stelt men de 'ijveraars' voor Gods Woord niet op prijs. In het postmoderne denken bestaat absolute waarheid niet. We moeten de mening van elkaar respecteren. Niemand heeft de waarheid in pacht. We hebben het recht niet om onze mening als waarheid te verkondigen. Ter verduidelijking: het zijn 'christenen' die dit beweren; niet alleen mensen van de wereld! Als deze stelling waar zou zijn, wat blijft er dan nog van de waarheid over? Gods Woord is de waarheid (Joh. 17:17). Als er geen absolute waarheid is, zouden we ook nooit tot kennis van de waarheid kunnen komen (2 Tim.3:7). De these die hier wordt verkondigd is filosofische prietpraat. Dit hoort thuis in de mond van Pilatus (Joh. 18:38), maar heeft niets met de 'waarheid' te doen (Joh. 18:37).

Lees Efeze 4:11-16

De Heer Jezus heeft aan zijn Gemeente apostelen, profeten, evangelisten, herders en leraars gegeven, om de heiligen te volmaken (...). Om de heiligen te kunnen 'volmaken' hebben zij het Woord der waarheid - de Bijbel - nodig. Het is

Gods bedoeling dat wij allen komen tot de eenheid van 'het geloof' en de kennis van de Zoon van God. Het geloof is hier de 'geloofsleer' - de waarheid. Als wij tot de eenheid van het geloof gekomen zijn, mogen we ons rekenen tot de 'volwassenen'. De waarheid zorgt ervoor dat wij met beide benen op de grond staan. Onmondigen (kleine kinderen) worden heen en weer bewogen en rondgedreven door elke wind van de leer. Mensen proberen ons met hun sluwheid en listen te bedriegen en op een dwaalspoor te brengen. Aan dit soort mensen moeten we geen aandacht schenken. Niet discussiëren, maar negeren; en de waarheid vasthouden in liefde. Dan zullen we ook niet (af)dwalen (Ef. 4:15). Wij - christenen - hebben niet alle 'wijsheid' in pacht. Was dat maar waar! We hebben wel de 'waarheid' in pacht; maar dat mag niet (meer) gezegd worden. Laat ik het dan anders formuleren: God heeft ons de waarheid in pacht gegeven. En dat mag ons best van ijver verteren!

'Uw woord is geheel gelouterd, uw knecht heeft het lief' (vs. 140)

Het woord van God is geheel gelouterd - het is rein. De Statenvertaling zegt 'zeer' gelouterd. Dus 'zeer rein' - smetteloos. Bij louteren denken we weer aan zilver of goud dat gereinigd moet worden (zie de overdenking bij vers 107). Wij mensen moeten door God in het vuur van de beproeving 'gelouterd' worden om bepaalde zonden of slechte gewoonten uit ons leven weg te nemen (vgl. Ps. 66:10; Dan. 12:10; Zach. 13:9; Mal. 3:3; 1 Petr. 1:6-7). In dit opzicht hoeft de Bijbel niet gelouterd te worden. Het Woord van God is rein en smetteloos.

De woorden des HEREN zijn zuivere woorden, gedegen zilver, in een smeltoven in de aarde zeventvoudig gelouterd (Spreuken 12:7).

Het getal zeven spreekt in de Bijbel van Goddelijke en geestelijke volmaaktheid. Als hier gesproken wordt over een 'zevenvoudige' loutering, betekent dit: een 'volkomen' loutering.

De Bijbel is volmaakt - volkomen zuiver en betrouwbaar. Elk louteringsproces dat wij mensen erop loslaten toont dit aan.

In de 18^e eeuw kwam in Engeland een stroming op, die een aanval deed op de Bijbel en het christendom. Twee juristen van aanzien: Lord Lyttleton en Gilbert West, kwamen overeen om de strijd tegen het christelijke geloof op zich te nemen. Zij waren tot de conclusie gekomen dat de geloofwaardigheid van de Bijbel en het christendom op twee belangrijke pijlers rustte: De opstanding van Jezus Christus, en de bekering van Paulus. West nam de taak op zich, om de opstanding van Jezus naar het rijk der fabelen te verwijzen; Lyttleton wilde de plotselinge bekering van Saulus van Tarsus weerleggen. Als het hen lukte om deze beide zaken als ongeloofwaardig voor te stellen, zou het - volgens hen - met het christendom gedaan zijn. Na enige tijd staken ze de koppen bij elkaar om een en ander te evalueren. Ze moesten toegeven dat de Bijbel bij nader inzien toch niet zo ongeloofwaardig was als ze gedacht hadden. Beiden brachten hun onderzoek tot een einde en publiceerden hun bevindingen. West was tot de overtuiging gekomen dat de Bijbelse getuigenissen van de opstanding van Jezus Christus historisch absoluut geloofwaardig zijn. Lyttleton had geen enkel aanknopingspunt gevonden om de bekering van Paulus omver te werpen. Integendeel, beiden kwamen tot bekering en schaamden zich niet om zich in hun boeken uit te spreken voor de geloofwaardigheid van de Bijbel.

Net als deze beiden auteurs is het ook vele andere juristen, historici en journalisten vergaan die zich de moeite hebben genomen om de Bijbel onbevooroordeeld te onderzoeken. ³⁰ Zij die vaststellen dat Gods Woord geheel gelouterd is, zullen het ook (gaan) liefhebben.

'Ik ben klein en veracht, uw bevelen vergeet ik niet' (vs. 141)

We kunnen op twee manieren tegen dit vers aankijken:

1. Zijn tegenstanders keken op hem neer als een kleine en verachte man.
2. Hij voelde zichzelf klein en veracht.

Persoonlijk denk ik dat het een combinatie van beiden is: de dichter voelde zich klein en veracht in zijn ogen, en ook in de ogen van zijn tegenstanders (vgl. Ex. 13:33).

Dat zijn tegenstanders op hem neerkeken, en hem verachtten, is duidelijk. Maar de dichter is er tevens van doordrongen dat God zo groot en majestueus is, dat hij zich in het licht van deze grote God maar een klein en veracht mens voelt (vgl. vs. 120). Hoe anderen ook over hem mochten denken: Gods bevelen zou hij niet vergeten.

Met mensen die klein van zichzelf denken kan God grote dingen doen.

William Carey (1761-1834) raakte in vuur en vlam voor het zendingswerk. Als medevoorganger in een kleine Baptistengemeente bezocht hij een kerkelijke conferentie en vroeg of de opdracht om het Evangelie aan alle volken te verkondigen nog steeds geldig was. Hij mocht niet verder vragen. Men noemde hem een 'miserabele enthousiasteling'. Later vertrok hij naar India, waar hij bewees dat hij een talenwonder was. Hij vertaalde het Nieuwe Testament in het Bengaals. Uiteindelijk zou hij het Nieuwe Testament in vierendertig talen aan het Indiase volk geven. Hij had zijn schoenmakersvak opgegeven en werd professor in de oosterse talen aan de universiteit van Calcutta. Hij schreef grammatica's en woordenboeken in veel Indiase dialecten. Hij was ook plantkundige en introduceerde in India veel nieuwe land- en tuinbouwmethoden. Hij bouwde scholen en leidde inlandse evangelisten op. Door zijn invloed hield de afschuwelijke gewoonte op, om tijdens religieuze festivals kinderen voor de krokodillen in de rivier de Ganges te werpen. Ook stopte het verbranden van weduwen samen met hun overleden echtgenoten. Hij bekommerde zich ook om de lepralijders. Toen hij stervende was, prees iemand in de sterfkamer hem. Carey's laatste woorden waren: 'U hebt het over dr. Carey. Als ik heengegaan ben, spreek dan niet over Carey maar over Carey's Verlosser.' Hij koos als opschrift voor zijn graf: 'Een miserabele worm, die een beroep doet op Uw ontferming.'

'Uw gerechtigheid is gerechtigheid voor eeuwig, en uw wet is waarheid. Treffen mij nood en verdrukking, dan zijn uw geboden mijn verlustiging. Uw getuigenissen zijn gerechtigheid voor eeuwig; geef mij verstand, opdat ik leve' (vs. 142-144)

Tegenover alle ongerechtigheid en leugen van de mensen staat Gods gerechtigheid en waarheid als een rots in de branding. Als nood en verdrukking mij treffen is het Woord van God mij tot grote steun. Ik verlustig mij in de Bijbel; daaruit put ik mijn kracht. Deze verzen staan haaks op het zogenaamde welvaartsevangelie dat in onze dagen gepredikt wordt. Als een christen zich verlustigt in Gods geboden zal hij voorspoed en zegen op zijn weg vinden. Dit evangelie van de vrienden van Job heeft als veel [geestelijke] schade berokkend onder gelovigen. We mogen God op onze blote knieën danken voor al het goede dat we uit zijn hand mogen aannemen, maar dit neemt niet weg dat nood en verdrukking ook óns kan treffen. De Heer Jezus zegt immers Zelf: 'In de wereld hebt u verdrukking, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen' (Joh. 16:33). Het welvaartsevangelie [prosperity teaching] heeft niets met de gezonde leer te maken. Het hoort bij 'The American dream', en is een bedenkfel uit het Amerika van de twintigste eeuw. De grondlegger van prosperity teaching is de Amerikaan Kenneth Hagin (inmiddels overleden). Een van zijn uitspraken: 'Het evangelie is inclusief genezing - het is erbij ingesloten. Je hoeft het alleen maar [in geloof] op te eisen.' Dit evangelie gaat er bij mij niet in. 'Dat klopt', zullen de snuggere verkondigers zeggen. 'Dit evangelie wordt alleen maar geloofd door de simple-minded (de armen / eenvoudigen van geest).' Inderdaad, je moet wel héél simpel zijn om je zo met een kluitje in het riet te laten wegsturen!

Lees Galaten 1:6-9 en 2 Timotheüs 4:3-8

De verkondigers van het welvaartsevangelie brengen christenen in verwarring. Deze mensen verdraaien het evangelie van Christus. Hoewel het hier niet om onze

behoudenis gaat, moeten we dit evangelie toch verwerpen. Dit is niet het evangelie dat ons door Christus en de apostelen is verkondigd. Het welvaartsevangelie is gericht op het 'aardse' – op het hier en nu. Geloof en gehoorzaamheid worden 'beloond' met welvaart, gezondheid en voorspoed. Dit evangelie gaat er bij velen in als zoete koek. God als een soort sinterklaas en wonderdokter die mij op mijn - gelovige - wenken bedient. Met dit evangelie laat men zich massaal het gehoor strelen. Het is echter niet de gezonde leer. Dit evangelie heeft niets met de waarheid te maken, en moeten we dan ook verwijzen naar het rijk der fabelen (2 Tim. 4:4). Zij die bij dit evangelie 'wel varen' zijn de verkondigers van deze leer, die men hun 'bestsellers' grof geld verdienen. De gezonde leer zegt dat we te maken (kunnen) krijgen met verdrukking en lijden. Paulus roept ons op om nuchter te zijn in alles (2 Tim. 4:5; vgl. 1 Petr. 1:13). De dichter drukt zich iets anders uit: 'geef mij verstand.' Laten we ons gezonde verstand gebruiken en nuchter blijven. In de wereld heb ik te maken met onrecht, nood, benauwdheid en verdrukking (2 Kor. 1:6-11; 4:7-18; 6:1-10; 11:23-33; 12:7-10). In nood en verdrukking is Gods Woord mijn verlustiging. De Bijbel laat mij zien dat God mij niet aan mijn lot overlaat.

'Wanneer gij door het water trekt, ben Ik met u; gaat gij door rivieren, zij zullen u niet wegspoelen; als gij door het vuur gaat, zult gij niet verteren en zal de vlam u niet verbranden' (Jesaja 43:2).

God zegt niet dat Hij ons voor water, rivieren en vuur zal sparen. Hij zegt wèl dat Hij in nood en verdrukking met- en bij ons is: *'Zelfs al ga ik door een dal van diepe duisternis, ik vrees geen kwaad, want Gij zijt bij mij; uw stok en uw staf die vertroosten mij'* (Ps. 23:4).

De ijver voor Gods Woord had de dichter verteerd. Hoe staat het met onze ijver voor de Bijbel? Als de Bijbel door de wereld wordt aangevallen willen we nog wel (eens) op de bres springen, maar als het evangelie door christenen wordt verdraaid zwijgen wij. Zolang de 'fundamenten' van het geloof maar niet worden aangetast is iedereen vrij om zijn eigen

evangelie te verkondigen. De ijveraars voor de waarheid worden – net als de dichter - gekleineerd en veracht. Hun intolerante houding wordt niet op prijs gesteld.

Lees Openbaring 3:7-22

Wij leven in de laatste dagen. De Heer Jezus kan zijn Gemeente elk moment tot zich nemen. De zeven gemeenten in Openbaring 2 en 3 geven ons een profetisch overzicht van de geschiedenis van de christenheid. De zeven gemeenten kunnen verdeeld worden in de eerste drie, die historisch opgehouden hebben te bestaan, en de laatste vier die nog zullen bestaan tot de komst van de Heer. In de eerste drie gemeenten wordt de vermaning om te horen wat de Geest tot de gemeenten zegt nog aan de gehele gemeente gericht. In de laatste vier volgt de beloning pas na de belofte aan de overwinnaars. De Schrift leert nergens dat er vlak voor de komst van de Heer voor de zijnen een massale opwekking komt onder de gelovigen. Integendeel, van de vier gemeenten die blijven tot de komst van de Heer, is er maar één (Filadelfia) die de goedkeuring van de Heer heeft. De Heer zal de getrouwen - de overwinnaars - tot zich nemen [de opname van de Gemeente]; in welke gemeente ze zich ook mogen bevinden. Wat achterblijft, zal uitmonden in het grote Babylon (Openb. 17-18).

Filadelfia wordt door vier dingen gekenmerkt (vs. 8):

1. Liefde
2. Kleine kracht.
3. Bijbelgetrouwheid.
4. Het vasthouden aan de Naam van de Heer Jezus.

Laodicéa wordt ook door vier dingen gekenmerkt (vs. 15-17):

1. Zelfingenomenheid
2. Lauwheid.
3. Rijkdom.
4. Hoogmoed.

Als er wordt gesproken over 'rijkdom' of 'zegeningen' in een gemeente, wordt daarmee altijd 'geestelijke' rijkdom of zegeningen bedoeld (vgl. 1 Kor. 1:4-7; Ef. 1:3). Het welvaartsevangelie doelt echter niet op 'geestelijke' rijkdom, maar op 'aardse' rijkdom; op materiële rijkdom en zegeningen. Geld, aardse goederen, succes in het zakenleven etc. In gemeenten die het welvaartsevangelie verkondigen, is een vermenging van die twee te zien. Er is gezaaid met tweeërlei zaad (vgl. Deut. 22:9-12). Naast de geestelijke rijkdom beroemt men zich ook op materiële rijkdom. In Laodicéa heeft het welvaartsevangelie zijn werk gedaan: 'Ik ben rijk en verrijkt en heb aan niets gebrek'. Wil je naast je geestelijke rijkdom ook nog eens een rijk en succesvol leven op aarde hebben, handel dan volgens de Laodicéa-formule! Ook 'power-evangelism' staat hoog in het letterlijke en figuurlijke vaandel van Laodicéa. De kracht van de Heilige Geest die zich uit in tekenen, wonderen, visioenen, profetieën, spreken in tongen etc. Laodicéa beroemt zich op het 'volle' evangelie. De verkondigers van dit evangelie beweren dat doormiddel van 'power evangelism' een massale bekering zal plaats vinden van ongelovigen.

Het is niet nodig om hier verder op in te gaan. De Schrift spreekt voor zichzelf. De Heer Jezus, Paulus, Petrus, Judas en Johannes spreken niet over een 'opleving', maar over een 'neergang' van het christendom. De hedendaagse profeten willen ons echter doen geloven dat er een geweldige opwekking komt. Inderdaad, het 'welvaartsevangelie' en 'power evangelism' trekt veel mensen aan. Overigens meer christenen als ongelovigen. Het wordt pas écht gevaarlijk als deze christenen zich gaan beroemen op hun 'rijkdom' en 'doop met de Heilige Geest'. Doelgericht wordt er gewerkt aan grote (groei)gemeenten. Buitenkerkelijken moeten vooral een bemoedigende boodschap te horen krijgen, begeleid door koor en muziek. Mensen uit de showbis worden uitgenodigd om te 'getuigen' hoe het geloof hem of haar inspireert. Door middel van toneelstukjes en mimespelen wordt de oude boodschap in

een nieuw jasje gestoken. Over zonde en schuld wordt niet of nauwelijks meer gepredikt. Robert Schuler (wiens 'Hour of Power' 20 miljoen kijkers per week bereikt) heeft zichzelf uitgeroepen tot de stichter van de gemeentegroei-beweging. Hij beweert dat we niet moeten proberen de mensen bewust te maken van hun verloren en zondige toestand. Dit is volgens hem een onchristelijke strategie die tegengesteld en vernietigend werkt voor de evangelisatie. De klant is koning. Het water mag niet koud of heet zijn - dat schrikt alleen maar af. Lauw is de 'aangename' temperatuur. En zie: deze doelgerichte aanpak werkt! Gemeenten groeien buiten hun deuren. Hoe groter de gemeente, hoe geestelijker! Kwantiteit staat voor kwaliteit.

'Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, die de sleutel van David heeft, die opent en niemand zal sluiten, en die sluit en niemand opent: (...). Omdat u het woord van mijn volharding hebt bewaard, zal Ik ook u bewaren voor het uur van de verzoeking dat over het hele aardrijk zal komen, om te verzoeken hen die op de aarde wonen. Ik kom spoedig, houd wat u hebt, opdat niemand uw kroon neemt' (Openb. 3:10-11).

Laodicéa wordt gekenmerkt door zelfvoldaanheid en geestelijke hoogmoed. Dit is dan ook het grote gevaar dat als een belager aan de deur van Filadelfia ligt. Filadelfia wordt opgeroepen om te houden wat het heeft: 'Zijn woord' en 'Zijn Naam'. Doet Filadelfia dit niet zal het afglijden naar Laodicéa. Watchman Nee zegt hierover: 'De Heer laat ons zien dat een hoogmoedig Filadelfia Laodicéa is, en dat Laodicéa een gevallen Filadelfia is. Beiden lijken in hun positie als gemeente veel op elkaar. Het verschil is dat Filadelfia liefde kent, terwijl Laodicéa hoogmoedig is. Er is geen verschil in uiterlijke verschijningsvorm; het enige verschil is dat Laodicéa een hoogmoedig Filadelfia is.'

In een tijd van verval komt het aan op persoonlijke trouw. De dichter zegt: 'Zie, hoe 'ik' uw bevelen liefheb' (vs. 159). Ik ben verantwoordelijk om aan de hand van het Woord van God te onderzoeken of ik mij in Filadelfia of Laodicéa bevind. Hoe

springt men in mijn [plaatselijke] gemeente om met de Bijbel? Hoe staat het met de Naam van de Heer – heeft Hij het gezag en de leiding in de gemeente? Welk evangelie wordt verkondigd? Hoe gaat men met elkaar om? Filadelfia betekent broederliefde. Kan van mijn gemeente getuigd worden dat ze liefde heeft voor àlle broeders – ook de ‘vreemdelingen’ die op zondag binnenstappen (vgl. 3 Joh. 5-8)? Proef ik een sfeer van hoogmoed of van liefde? Laten we maar niet [te vlug] met de vinger naar elkaar wijzen. De zeven gemeenten worden niet opgeroepen om tegen elkaar te gaan ijveren, maar te horen wat de Geest tot de gemeenten te zeggen heeft. Elke gemeente moest daar voor zichzelf de leringen en conclusies uit trekken.

Lees 1 Korinthe 3:10-17

Samen mogen we aan Gods gebouw [de gemeente] bouwen. Het fundament waar dit gebouw op rust is Jezus Christus. Het is ónze verantwoording hoe we op dit fundament bouwen. In vers 13 worden allerlei bouwmaterialen opgesomd: goud, zilver, kostbare stenen, hout, hooi en stro. De eerste drie zijn waardevol en kostbaar - ze stellen gelovigen voor. De laatste drie stellen ongelovigen voor. Dit bouw materiaal is waardeloos en kan het vuur van Gods beproeving niet doorstaan. Het evangelie dat wij prediken bepaalt met welk materiaal wij bouwen. Het ‘welvaartsevangelie’ trekt hoofdzakelijk hout, hooi en stro aan - mensen die het geloof zien als een bron van rijkdom, succes en welvaart. Dit soort mensen ontpoppen zich [vaak] als vijanden van het kruis. Van het evangelie van zonde, schuld, bekering en heiligheid wil men niets weten. Hun god is de buik en hun heerlijkheid is in hun schande; zij bedenken de aardse dingen (Filip. 3:18-19).

‘Als u het kruis weglaat, doodt u het christelijke geloof. Verzoening door het bloed van Jezus is niet maar een stukje van de waarheid van het christelijke geloof, het is de kern ervan.’

C. H. Spurgeon

Een woord – van Paulus - voor de bouwers:

'Laat ieder uitkijken hoe hij op het fundament – Jezus Christus – bouwt. Als iemands werk dat hij daarop gebouwd heeft, zal blijven, zal hij loon ontvangen; als iemands werk zal verbranden, zal hij schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, maar zó als door vuur heen' (1 Kor. 3:14-15).

De beste stuurlied staan aan wal. We kunnen anderen precies vertellen hoé er gebouwd moet worden. Welke bouwmaterialen ze moeten gebruiken, etc. Maar bouwen wijzelf? Steken wijzelf de handen uit de mouwen of leveren we alleen maar kritiek vanuit onze weldoortimmerde huizen (Haggai 1:4)?

Wij hebben geen recht over de fouten van anderen te klagen die zij maken in werk dat wij eigenlijk zelf hadden moeten doen.

De Stem

KOPH

(vs. 145-152)

Ervaring door het Woord

‘Ik roep van ganser harte; antwoord mij, HERE; uw inzetten zal ik bewaren. Ik roep U aan; verlos mij, dan zal ik uw getuigenissen onderhouden’ (vs. 145-146)

In zijn benauwdheid roept de dichter tot de HERE. De vraag waarom God lijden toelaat in ons leven is heel moeilijk te beantwoorden. Lijden kan mij dichter tot God brengen, maar kan mij ook van God verwijderen. Velen hebben God losgelaten en vaarwel gezegd omdat ze geen ‘antwoord’ op (hun) lijden hebben gekregen. God zegt: *‘roep Mij aan ten dage der benauwdheid, Ik zal u redden en gij zult Mij eren’* (Ps. 50:15). Dit is één van de vele beloften die de God ons in zijn Woord heeft gegeven. Theoretisch geen enkel probleem. Als ik in benauwdheid zit moet ik God aanroepen en Hij zal mij redden en ik zal Hem eren. De praktijk is echter een stuk moeilijker. Ik zit in benauwdheid en doe wat God van mij vraagt: ik roep Hem aan, en verwacht dat Hij mij uit de brand helpt. Maar dan komt het moeilijke gedeelte: er komt geen antwoord - geen redding! Hier begint de worsteling. De dichter bevindt zich midden in dit proces. Met zijn ganse hart roept Hij de HERE aan. Hij schreeuwt om een antwoord – om verlossing. Hij zegt tegen de HERE: ik zal doen wat U van mij vraagt. Ik zal U eren - uw inzetten zal ik bewaren en uw getuigenissen onderhouden. De dichter heeft gezegd dat de HERE rechtvaardig is (vs. 137). Met eerbied gesproken: God kan de (hulp)roep van zijn knecht niet onbeantwoord laten. De dichter spreekt niet voor niets zoveel over Gods gerechtigheid in deze Psalm. Andere woorden voor gerechtigheid zijn: eerlijk, fair. Dat betekent dat je iemand

geeft waar hij of zij recht op heeft. De dichter zegt van zichzelf dat hij recht en gerechtigheid gedaan heeft (vs. 121). Iemand die een ander geeft waar hij recht op heeft (vgl. Matth. 6:12) mag van God ook verwachten dat hem recht wordt aangedaan.

Lees Lukas 18:1-8

De weduwe in Lukas 18 is onrecht aangedaan. Ze stapt naar de rechter en vraagt om haar recht te verschaffen tegenover haar tegenpartij. Een tijdlang wilde de rechter - die God niet vreesde - geen gehoor geven aan haar oproep. Maar uiteindelijk gaat hij toch door de knieën en verschaft hij haar recht. De Heer Jezus zegt: Hoort wat de onrechtvaardige rechter zegt. Zal God dan zijn uitverkorenen geenszins recht verschaffen, die dag en nacht tot Hem roepen, en laat Hij hen lang wachten? Ik zeg u, dat Hij hun spoedig recht zal verschaffen. Als evenwel de Zoon des mensen komt, zal Hij dan het geloof vinden op de aarde?

De Heer Jezus maakt met deze gelijkenis duidelijk dat wij moeten volharden in het gebed, en het niet moedeloos moeten opgeven (vers 1). Ophouden met bidden is het in twijfel trekken van het karakter van God. De 'onrechtvaardige' rechter die God niet vreesde gaf uiteindelijk toe aan de volhardende smeekbede van de weduwe. Als wij moedeloos worden en ophouden met bidden zeggen wij eigenlijk dat God minder gevoel heeft en nog onrechtvaardiger is dan de onrechtvaardige rechter. God is echter niet onverschillig en onrechtvaardig. God zal ons recht verschaffen. Wanneer? Spoedig! Als de Zoon des mensen komt zal er aan de uitverkorenen recht worden verschaft. Laten we niet twijfelen aan het rechtvaardige karakter van God. Geloof en twijfel kunnen niet samen gaan (Jak. 1:6-8). Als de Zoon des mensen komt, zal Hij dan het geloof [in Gods gerechtigheid] vinden op de aarde?

Lees Lukas 7:18-23

Achter de vraag: Bent U Degene die zou komen? - schulde een verwachting. Johannes verwachtte recht en gerechtigheid. Hij wilde dat Jezus de 'ijzeren knots' ging gebruiken (Ps. 2:9). De Heer Jezus maakte onmiskenbaar duidelijk dat Hij de Messias was - 'Degene' die zou komen. Maar dit was eigenlijk niet het antwoord waarop Johannes zat te wachten. De Heer begreep heel goed wat Johannes wilde. Hij ging Johannes niet uitleggen waarom het nog niet de tijd van de 'ijzeren knots' was. Hij zei ook niet dat er op het kruis eerst aan Góds gerechtigheid voldaan moest worden. Hij repte geen woord over de gemeente etc. Het enige wat Hij Johannes liet berichten was: 'Gelukkig is hij die over Mij niet ten val komt!'

Ik moet oppassen God niet kwijt te raken. Ik worstel met het lijden en onrecht [in deze wereld]. Het antwoord dat ik van Hem krijg is vaak niet waar ik op zit te wachten. Maar als ik mijn blik op Golgotha richt valt veel op zijn plaats. Hoeveel heeft Christus niet geleden - is er een groter onrecht dan Hem is aangedaan? God is echter rechtvaardig. Hij heeft Christus uit de doden opgewekt en Hem aan zijn rechterhand doen zitten (Ef. 1:20). In Christus doet God iets met deze verwoeste wereld en mensenlevens. Tranen vertroebelen mijn blik. Ik begrijp het niet. Maar toch dank ik Hem.

'Vóór de morgenschemering roep ik om hulp, op uw woord hoop ik. Vóór de nachtwaken beginnen keren mijn ogen zich naar uw toezegging. Hoor mijn stem, naar uw goedertierenheid; HERE, maak mij levend naar uw recht' (vs. 147-149).

De dichter heeft een intens gebedsleven. Voor het kriecken van de dag buigt hij zijn knieën. Hij heeft zijn hoop de HERE gevestigd en roept om hulp. En als de laatste zonnestrallen verdwijnen aan de horizon, en de nachtwaken beginnen, laat hij opnieuw zijn stem horen. Zijn ogen keren zich naar Gods toezeggingen. Hij klampt zich vast aan de beloften die God in zijn Woord heeft laten optekenen. Hij vraagt of de HERE hem

levend wil maken en doet opnieuw een beroep op Gods goedertierenheid en recht.

Spurgeon zegt: 'In tijden van benauwdheid zijn er twee mogelijkheden om hulp te verkrijgen. De ene bestaat eruit, dat men al zijn vrienden opzoekt en in hen teleurgesteld wordt en zich dan uiteindelijk tot God keert. De andere mogelijkheid bestaat hierin, zich eerst tot God te wenden, dat is de kortste weg! En God kan onze vrienden naderhand bewegen ons te helpen. Menselijke vrienden laten je in de steek. De sterkste arm wordt eens krachteloos, en het trouwste hart kan menigmaal wankelen. Maar onze God is eeuwig en almachtig.'

'Het is beter bij de HERE te schuilen dan op mensen te vertrouwen' (Ps. 118:8).

Wat we van het gebedsleven van de dichter kunnen leren:

1. Het is een goede gewoonte om de dag met gebed te beginnen en met gebed af te sluiten.
2. De dichter sprak God aan met 'HERE' (JAHWEH). Zo had God zich aan het volk Israël geopenbaard - de Verbondsgod van Israël. En zo wilde Hij door hen aangeroepen worden van geslacht tot geslacht (Ex. 3:15). Wij mogen God als onze Vader aanspreken (Joh. 16:23; 20:17; Matth. 6:9-15).
3. De dichter 'riep' om hulp. Hij zei: 'Hoor mijn stem'. God kent van verre onze gedachten, maar het is een goede gewoonte om hardop te bidden.
4. Hij vroeg om hulp en leven. Wees niet vaag in je gebeden maar vertel God concreet wat je op je hart hebt. Wees duidelijk in wat je van God verwacht.
5. Hij hoopte op Gods woord en zijn ogen keerden zich naar Gods toezegging. Bidt met een geopende Bijbel. Beroep je op Gods Woord en toezegging(en).

6. Hij deed een beroep op Gods goedertierenheid en recht. Het aanhalen van Gods karaktereigenschappen - heiligheid, liefde, barmhartigheid, lankmoedigheid etc. - toont aan dat we kennis van God hebben. We hebben een relatie met God. Wij doen in ons gebed een beroep op zijn Wezen. Hij kan Zichzelf niet verloothenen (2 Tim.2:13). Het bewustzijn dat Hij trouw blijft aan zijn karaktereigenschappen geeft kracht aan onze gebeden.

‘Wie schanddaden najagen, zijn nabij, verre houden zij zich van uw wet’ (vs. 150)

In zijn gebed wijst hij de HERE op zijn tegenstanders. Zij jagen schanddaden na. Altijd op zoek naar gelegenheden om hun lusten te kunnen botvieren zonder zich iets aan te trekken van de Torah. Ze naderen hem en jagen kwade praktijken na (Statenvertaling). Hij voelt hun hete adem in zijn nek – ze zijn nabij. Darby spreekt over mensen die boze plannen najagen. De schanddaden hebben dan niet alleen het karakter van het najagen van zondige uitspattingen, maar van het smeden van boze plannen om de dichter van het leven te beroven.

Lees Romeinen 14:19; 1 Korinthe 14:1; 1 Thessaloniërs 5:15; 2 Timotheüs 2:22; 1 Petrus 2:21.

De dingen die ik in mijn leven najaag laten zien hoe het met mijn liefde voor God en Zijn Woord gesteld is.

Nabij zijt Gij, o HERE, en al uw geboden zijn waarheid. Van oudsher weet ik uit uw getuigenissen, dat Gij ze voor eeuwig hebt vastgesteld’ (vs. 151-152)

Zijn vijanden zijn nabij, maar óók de HERE: *‘De HERE is nabij de gebrokenen van hart en Hij verlost de verslagenen van geest’* (Ps.. 34:19). God laat zijn knecht niet vallen. Hij is ervan

overtuigd dat God hem zal beschermen en redden. God was zijn schuilplaats en zijn schild (vs. 114).

Lees Filippiërs 4:1-9

Paulus wist dat zich in de gemeente te Filippi zaken afspeelden waar men zich bezorgd over maakte. Eén zorg in de gemeente was het conflict tussen twee zusters: Syntyché en Euódia. Vroeger hadden ze samen met Paulus en andere medearbeiders gestreden in het evangelie. Maar nu lagen ze met elkaar overhoop - ze streden tegen elkaar. De strijd had een geheel ander karakter gekregen. Epafroditus, de trouwe metgezel van Paulus, wordt gevraagd om te bemiddelen. Epafroditus betekent vriendelijkheid. Hij was zeer betrokken bij het wel en wee in zijn gemeente (Filip. 2:26) en genoot het vertrouwen van de gehele gemeente (Filip. 4:18). Als hij zijn naam eer aan deed – en dat mogen we aannemen - was hij de geschikte persoon om als bruggenbouwer tussen deze beide zusters te fungeren. Problemen en zorgen in de [plaatselijke] gemeente kunnen ons van onze blijdschap en vrede beroven. Paulus drukt ons op het hart om het niet zover te laten komen: Verblijdt u altijd in de Heer! Nog eens zal ik zeggen: Verblijdt u! Laat uw inschikkelijkheid aan alle mensen bekend zijn. Inschikkelijkheid kan veel problemen voorkomen of oplossen. Helaas staan christenen niet bekend om hun inschikkelijkheid. Integendeel, zo meegaand of toegevend zijn wij christenen niet! Voordat Paulus gaat uitleggen hoe wij met bezorgdheid moeten omgaan [thuis of in de gemeente] zegt hij: De Heer is nabij. Wat een geruststelling. De Heer laat ons niet aan ons lot over. Als de storm opsteekt in ons [gemeente]leven kunnen we volledig in paniek raken (Matth. 8:23-27). We denken dat we vergaan en schreeuwen het uit van angst. Vaak zijn nog niet eens grote stormen nodig om ons kleingeloof aan het licht te brengen. Menen we nu werkelijk dat de Heer ons laat vergaan als we met Hem in het schip zijn gestapt? Eén woord van Hem is voldoende om de grootste storm tot bedaren te brengen. Waar is ons geloof? De Heer is nabij! Weest in niets bezorgd, maar

laat in alles, door gebed en smeking met dankzegging, uw verlangens bekend worden bij God. En de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten bewaren in Christus Jezus. Ik mag met mijn zorgen en verlangens naar God gaan. De Heer is nabij [om te helpen]. Als we onze zorgen in Gods sterke hand leggen zullen we merken dat de angst en paniek(aanval) als sneeuw voor de zon verdwijnt. Is daarmee gezegd dat al onze zorgen en problemen meteen zijn opgelost? Nee, daaraan verandert misschien niets. We geloven dat één woord van God een einde kan maken aan al onze zorgen - God kan wonderen verrichten. Maar het is net zo goed een wonder dat God ons temidden van onze zorgen zijn vrede geeft. God zal onze harten en gedachten bewaren in Christus – er komt een rust en vrede over ons die ons verstand te boven gaat. In de stormen van het leven leren we God en onszelf beter kennen.

'Beproevingen leren ons wat we zijn' (C.H. Spurgeon).

Als ik niet op de juiste wijze met mijn zorgen omspring is het ook heel moeilijk om mijn gedachten op de juiste zaken te richten. Als ik voortdurend gefocust ben op mijn zorgen en problemen – het negatieve - is er weinig ruimte voor het positieve. Daarom moeten mijn hart en gedachten éérs in Christus tot rust gebracht worden. Zorgen en problemen zijn onruststokers in ons huis. Wijs ze de deur en laat de vrede van God binnen. Pas dán kunnen we ons richten op het goede en positieve. De dichter zegt: 'al uw geboden zijn waarheid.' Dáár moeten we ons mee bezighouden. Al wat waar, al wat eerzaam, al wat rechtvaardig, al wat rein, al wat beminnelijk, al wat welluidend is, als er enige deugd en als er enige lof is, bedenkt dat.

Paulus stelt zichzelf ten voorbeeld: 'Wat u geleerd, ontvangen, gehoord en gezien hebt in mij, doet dat; en de God van de vrede zal met u zijn' (Filip. 4:9). De dichter zegt: 'Van oudsher weet ik uit uw getuigenissen, dat Gij ze voor eeuwig hebt vastgesteld.' Van 'oudsher' is hier niet alleen de

levenservaring van de dichter, maar ook de ervaring van vroegere geslachten. Paulus en de dichter - twee mannen die uit ervaring spreken. Beiden hebben het nodige meegemaakt in hun leven. Temidden van de stormen in hun leven is hun onwankelbaar geloof in God en zijn Woord overeind gebleven. Zij hebben de goede strijd gestreden en de loop geëindigd (2 Tim.4:7).

De 'wedloop' - Lees de overdenking bij vers 109 – 110.

Het stokje dat zij ontvangen hadden, hebben zij op hun beurt doorgegeven. We hebben de finish nog niet bereikt - de wedloop is nog in volle gang. Aan ons de opdracht om het stokje aan de volgende lopers door te geven (vgl. 2 Tim. 2:2).

RESCH

(vs. 153-160)

Liefde voor Gods Woord

‘Zie mijn ellende en red mij, want uw wet vergeet ik niet. Voer mijn rechtsgeding en verlos mij, maak mij levend naar uw belofte’ (vs. 153-154)

De dichter blijft volhardend bidden om redding en verlossing. Hij beroept zich hierbij op zijn wetgetrouwheid. Hij zit in het beklagdenbankje. Zijn tegenstanders wrijven hem leugens aan (vs. 69) en hebben valse beschuldigingen tegen hem ingebracht. Hij voelt zich doodongelukkig – dit is geen leven meer. Hij vraagt de HERE om zijn advocaat te zijn - of Hij zijn rechtsgeding wil voeren.

Lees Romeinen 8:31-39

Als God voor ons is, wie zou tegen ons zijn? Deze retorische vraag maakt een einde aan al de beschuldigingen van onze tegenstanders. God is voor ons. Het bewijs is op Golgotha geleverd: God heeft zijn eigen Zoon niet gespaard, maar Hem voor ons allen overgegeven. Met Hem zal Hij ons ook alle dingen schenken. Wie zal beschuldigingen inbrengen tegen uitverkorenen van God? God is het die rechtvaardigt; wie is het die veroordeelt?

Er kunnen zich in ons leven perioden afspelen dat we ons gaan afvragen of God werkelijk voor ons is. Onrecht, lijden, pijn en verdriet is het zaad dat twijfel doet opkomen in onze harten. Twijfel niet aan de liefde en zorg van God. Richt de blik op Golgotha. Daar heeft God bewezen dat Hij voor ons is. Hebben we nog meer bewijs nodig? Ook Paulus gebruikt het beeld van

een rechtszaak. De uitverkorenen van God staan in de beklagdenbank en worden aangeklaagd. Er is echter niets meer aan te klagen. Er zijn geen beschuldigingen meer in te brengen. De Rechter heeft ons – in Christus - gerechtvaardigd (Rom. 8:30). Hij is [voor onze zonden] gestorven, ja nog meer, die opgewekt is, die ook aan God rechterhand is, die ook voor ons bidt - Hij treedt voor ons tussenbeide. Hij neemt het voor ons op bij God. Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, benauwdheid, vervolging, honger, naaktheid, gevaar of zwaard? – zoals geschreven staat: ‘Om U worden wij de hele dag gedood; wij zijn geacht als slachtschappen’. Het leven gaat niet altijd over rozen. In de wereld hebben we verdrukking – wij zijn slachtschappen. Maar schappen die zich geborgen weten in de hand van de Vader en de Zoon. De Heer Jezus zegt: *‘En ik geef hun eeuwig leven, en zij zullen geenszins verloren gaan in eeuwigheid en niemand zal ze rukken uit mijn hand. Mijn Vader die ze Mij heeft gegeven is groter dan allen, en niemand kan ze rukken uit de hand van mijn Vader. Ik en de Vader zijn één* (Joh. 10:28-29). Niets of niemand kan ons scheiden van de liefde van Christus. Het leven van een gelovige betekent strijden (vgl. 2 Tim. 4:7; Ef. 6:10-20). In deze strijd zijn wij echter meer dan overwinnaars. Omdat wij zo sterk zijn? Nee, door Hem die ons heeft liefgehad (Rom. 8:37). Wij mogen er van verzekerd zijn dat dood noch leven, noch engelen noch overheden, noch tegenwoordige noch toekomstige dingen, noch machten, noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die is in Christus Jezus onze Heer. Amen!

‘Het heil is verre van de goddelozen, want zij zoeken uw inzettingen niet. Uw barmhartigheid is groot, o HERE, maak mij levend naar uw verordeningen’ (vs. 155-156)

De hemel is voor goddelozen gesloten. Mensen die zich van God los gemaakt hebben, en zich van zijn Woord niets aantrekken, hebben in de hemel niets te zoeken. Zij hoeven niet op Gods barmhartigheid te rekenen. Heer, Heer, zeggen is

niet voldoende om het koninkrijk der hemelen binnen te gaan. Waar het om gaat is of wij de wil doen van God – of wij Gods inzetten zoeken.

Lees Mattheüs 7:21-23

De Godvrezende - die Gods inzetten zoekt - mag ook een beroep doen op Gods heil en barmhartigheid. Hij mag zich op Gods verordeningen beroepen en vragen om hem levend te maken. Zoals reeds eerder opgemerkt: 'levend' betekent hier niet alleen de vraag om te mogen blijven leven. Zeker, de angst om gedood te worden voert hier de boventoon. Maar 'levend' behelst hier ook 'levenskracht' en 'levensvreugde'.

'Ver is de HERE van de goddelozen, maar het gebed der rechtvaardigen hoort Hij' (Spr. 15:29).

'Talrijk zijn mijn vervolgers en mijn tegenstanders, doch van uw getuigenissen wijk ik niet af. Zie ik afvalligen, dan voel ik afschuw, daar zij uw woord niet onderhouden' (vs. 157-158)

Het was maar niet een handje vol mensen die hem het leven zuur maakten. Nee, zijn vervolgers en tegenstanders waren talrijk - ze waren in de meerderheid. Dit waren zijn eigen volksgenoten. Mensen die van God waren afgevallen - afvalligen. Een gevoel van diepe afschuw greep hem aan als hij hen zag.

Afvalligen proberen mij te dwingen te aanvaarden wat zij als juist en goed beschouwen. Doe ik dit niet en houd ik – in hun ogen – koppig vast aan de Schrift, heb ik een probleem. 'Volksgenoten' ontpoppen zich dan als vervolgers en tegenstanders. 'Waarom moet je zo koppig vasthouden aan de Bijbel. Doe toch niet zo biblicistisch. Moet je dan alles letterlijk nemen? Trouwens, we leven in een heel andere tijd en cultuur. We hoeven het toch niet over alles eens te zijn. Kan je dan niet voor één keer een beetje afwijken? Om des lieven vredes wil

kunnen we toch een compromis sluiten, bla bla bla'. Dit klinkt allemaal erg aannemelijk. Ik kan nu eenmaal niet altijd mijn zin krijgen. We leven ook in een andere tijd en cultuur. Ik moet niet koppig zijn en soms moet ik bakzeil halen. Een leven zonder compromissen is ondenkbaar. Om vrede te vinden moet ik soms offers brengen. Maar als men van mij vraagt mijn diepste overtuiging en innigste geloof op te offeren om maar vrede te vinden, dan moet ik de moed hebben om nee te zeggen. Er zijn gebieden in het leven waarop ik gewoonweg geen compromis mag sluiten. Mijn heiligste gevoelens kunnen niet op het altaar van de vrede geofferd worden, zonder dat ik me zelf daarmee verkoop en verlaag. De dichter kon rust vinden door een beetje te schipperen met zijn geloof. Al zijn problemen waren daarmee opgelost. Het is al zo vaak gezegd: 'Ga maar mee met de meerderheid. Denk niet dat jij het alleen maar weet. Je moet niet koppig zijn. Laat het maar lopen.' Dit soort taal wekte bij de dichter gevoelens van afschuw op. Hij kon het niet verkroppen dat men zo met het woord van God omsprong. Hij gaf dan ook geen millimeter bij: 'doch van uw getuigenissen wijk ik niet af'.

'Zie, hoe ik uw bevelen liefheb; HERE, maak mij levend naar uw goedertierenheid. Heel uw woord is de waarheid, al uw rechtvaardige verordeningen zijn voor eeuwig' (vs. 159-160)

Opnieuw zien we het contrast tussen de dichter en zijn tegenstanders. De dichter week niet af van Gods getuigenissen - hij had de Torah lief en gehoorzaamde Gods bevelen. Zijn tegenstanders waren van Gods getuigenissen afgeweken - zij onderhielden Gods woord niet.

Als ik de Bijbel net zo liefheb als de dichter mag ik ook een beroep doen op Gods goedertierenheid. Mijn liefde voor Gods Woord maakt duidelijk of ik God werkelijk liefheb (vgl. Joh. 14:21). Hoe kunnen we daar praktisch invulling aan geven in ons leven?

1. Gods Woord - in ons dagelijkse leven - niet vergeten (vs. 153b). Dat wil zeggen: Ik richt mij naar het Woord van God. Bij alles wat ik zeg of doe vraag ik mij af hoe het Woord van God hierover denkt – ik zoek Gods inzettingen (vs. 155b).
2. Wijk niet van Gods Woord af (vs. 157b). Ga niet schipperen met de Bijbel. Sluit omwille van de lieve vrede geen compromissen. Laat je door de meerderheid niet op sleeptouw nemen.
3. Gehoorzaam Gods Woord (vs. 158b). Alleen als ikzelf de Bijbel gehoorzaam heb ik het recht om afschuwgevoelens te krijgen over hen die zich van God en zijn Woord hebben afgekeerd.
4. Wees er vast van overtuigd dat héél de Bijbel de waarheid is, en dat Gods Woord niet tijdgeboden is - zijn verordeningen zijn voor eeuwig (vs. 160).

'Voorwaar, Ik zeg u: totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal niet één jota of één tittel van de wet voorbijgaan totdat alles is gebeurd' (Matth. 5:18).

SCHIN

(vs. 161-168)

Vrede door Gods Woord

‘Vorsten vervolgen mij zonder oorzaak, maar mijn hart vreest voor uw woorden. Ik verblijd mij over uw woord als iemand die rijke buit vindt’ (vs. 161-162)

In vers 23 hebben we gezien dat deze vorsten de hoofden bij elkaar hadden gestoken. Ze beraadslaagden met elkaar hoe ze de dichter voor eens en voor altijd het zwijgen zouden kunnen opleggen. Vanuit het oogpunt van de dichter vervolgden ze hem zonder oorzaak. Hij gehoorzaamde Gods Woord en had recht en gerechtigheid gedaan (vs. 121). Maar vanuit het oogpunt van de vorsten was er wel degelijk een oorzaak: de godsvrucht van de dichter. Hij was voor hen een doorn in het vlees. De man die zich niet schaamde om voor koningen van Gods getuigenissen te spreken (vs. 46); die zich door spot, smaad, leugens en intimidatie niet klein liet krijgen. Die niet onder stoelen of banken stak dat hij een afschuw voelde voor afvalligen die de Torah niet onderhielden (vs. 158). Die tot geen enkel compromis bereid was. Deze man, die hun geweten voortdurend aanklaagde, moest uit de weg geruimd worden. Dit soort ‘onruststokers’ zijn niet geliefd bij [afvallige] vorsten (vgl. Lukas 3:19-20). Vorsten laten zich niet graag op de vingers tikken. Wat meende deze kleine en verachte man zich wel niet om hun de les te lezen.

Lees Lukas 23:12 en de overdenking bij vers 23

Als er iemand zonder oorzaak vervolgd is, is het de Heer Jezus. Tot zeven keer toe moest men erkennen dat Hij volledig onschuldig was. Hij was rechtvaardig en had niets onbehoorlijks

gedaan (Luk. 23:5, 14, 15, 22, 41, 48). Toch werd Hij als een misdadiger tot de verschrikkelijke kruisdood veroordeeld. Op de dag dat Jezus moest sterven werden Herodes en Pilatus, die tevoren in vijandschap leefden jegens elkaar, vrienden met elkaar. Pilatus de Romeinse heerser die de verantwoordelijkheid had om de wet te handhaven en mensen recht te verschaffen, veroordeelde een onschuldige Man, liet een schuldige man vrij en werd een vriend van een slechte man. En dan toch je handen in onschuld wassen! ³¹

'Een goddeloze en bedrieglijke mond hebben zij tegen mij opengedaan; zij spreken tegen mij met een leugentong, met woorden van haat omringen zij mij en zij bestrijden mij **zonder oorzaak**; tot loon voor mijn liefde weerstaan zij mij, maar ik ben een en al gebed; zij laden kwaad op mij in plaats van goed, en haat tot loon voor mijn liefde' (Ps. 109:2-5).

Benauwdheid en verdrukking konden de dichter niet van Gods Woord afhouden. Hij vreesde Gods woorden - hij had eerbied en respect voor de Torah. Daarover kon hij zich verblijden als iemand die rijke buit vindt. En deze 'buit' liet hij zich door niemand afpakken!

Lees Romeinen 13:1-7; 1 Timotheüs 2:1-2; Handelingen 5:29.

Als christenen worden wij opgeroepen om de overheid - de gezaghebbers - te gehoorzamen. We betalen keurig onze belasting en houden ons aan de wetten en regels die door de overheid zijn ingesteld. Elke overheid bestaat bij de gratie Gods; want er is geen overheid dan door God, en die er zijn, zijn door God ingesteld. We moeten ons dan ook niet tegen de overheid verzetten (Rom. 13:2), maar voor de overheid bidden (2 Tim. 2:1-2). Staan we er wel eens bij stil hoe dankbaar we in het Westen mogen zijn voor overheden die ons de mogelijkheid geven om een rustig en stil leven te leiden? Er zijn veel landen waar dit ondenkbaar is. Er zijn tal van [islamitische] landen waar Christenen vervolgd en verdrukt worden. Bijbels en/of christelijke lectuur zijn verboden. Kerken worden in brand

gestoken, etc. Bidden we ook voor déze overheden, of beperken we ons alleen maar tot onze eigen overheid? En laten we vooral onze medebroeders en zusters niet vergeten die zich in dit soort landen bevinden (Hebr. 13:3). Dus geen burgerlijke ongehoorzaamheid, maar burgerlijke onderdanigheid. Maar moeten we dan alles pikken? Nee, als er van ons dingen worden gevraagd die ingaan tegen het Woord van God moeten we God meer gehoorzamen dan mensen (Hand. 5:29). In het 'vrije' Westen kunnen ook wij voor keuzes geplaatst worden dat we een duidelijk 'nee' moeten laten horen. Zo weigerde een ambtenaar van de burgerlijke stand wegens haar geloofsovertuiging homoparen te trouwen. Christelijke artsen en verplegend personeel kunnen weigeren om mee te werken aan abortus, euthanasie etc. Al dit soort 'weigeringen' komen voort uit gehoorzaamheid aan God. De 'vreze Gods' zegt: 'Men moet God meer gehoorzamen dan mensen.'

'Ik haat en verafschuw leugen, maar uw wet heb ik lief' (vs. 163)

Leugen staat haaks op waarheid. Als ik Gods Woord liefheb zal ook ik leugen haten en verafschuwen. Bij de nieuwe geboorte van een gelovige hoort ook een nieuw gedrag.

Lees Efeze 4:17-32

Vroeger - voor onze bekering - hadden we misschien de gewoonte om te liegen. Dit soort slechte gewoontes moeten we echter afleggen. Liegen hoort bij de 'oude' mens. Als ik opnieuw geboren ben, ben ik een 'nieuwe' schepping. Ik heb de 'oude' mens afgelegd en de 'nieuwe' mens aangedaan. De oude mens met zijn bedrieglijke begeerten heb ik aan de kapstok gehangen. De 'nieuwe' mens is overeenkomstig God geschapen en wordt gekenmerkt door gerechtigheid en heiligheid. Leugen, toorn, stelen, vuile taal, bitterheid, etc. horen eigenlijk aan de kapstok te hangen. Deze dingen mogen mijn [nieuwe] leven niet meer kenmerken. Daarmee bedroef ik

de Heilige Geest. Hoe meer we God liefhebben hoe meer we een afschuw krijgen van leugen.

Wij kunnen oprechtheid niet liefhebben zonder tegelijk iedere vorm van onoprechtheid te verafschuwen.

Wij kunnen reinheid niet liefhebben zonder alle onreinheid te verafschuwen.

Wij kunnen de waarheid niet liefhebben zonder leugen en bedrog te verafschuwen.

Dr. A. Tozer

‘Zevenmaal daags loof ik U om uw rechtvaardige verordeningen. Zij, die uw wet liefhebben, hebben grote vrede, er is voor hen geen struikelblok’ (vs. 164-165)

Het getal zeven spreekt in de Bijbel van Goddelijke en geestelijke volmaaktheid (zie vers 140). De dichter loofde de HERE zevenmaal daags voor zijn rechtvaardige verordeningen. Door de HERE zevenmaal daags te loven gaf hij op een volkomen manier uitdrukking aan zijn eerbied en respect voor de Torah. Zij die de Bijbel liefhebben en gehoorzamen, hebben grote vrede, er is voor hen geen struikelblok.

lees Johannes 14:27; 16:31-33

Het uur van Jezus was gekomen (Joh. 13:1). De Heer wist dat Hij zou gaan sterven. Dit was de laatste keer dat Hij met zijn discipelen samen was voordat Hij gekruisigd zou worden. De gesprekken in de bovenzaal waren dan ook bijzonder emotioneel. Harten werden ontroerd. Zowel de harten van de discipelen (Joh. 14:1, 27) alsook het hart van Jezus (Joh. 13:21). In deze afscheidsrede van Jezus belooft Hij hen niet alleen achter te laten. Hij zal zijn Vader vragen om de

Heilige Geest te zenden (Joh. 14:26). Na de belofte van de Heilige Geest laat Hij hen iets zeer kostbaars na. Geen goud of zilver! Nee, dit soort zaken vinden we niet in het testament van de Heer Jezus. Iets veel kostbaarder: zijn vrede! De vrede die de Heer Jezus – als Mens - genoot hier op aarde. De rust, de kalmte, te midden van vijandschap, vervolging en verdrukking.

lees Johannes 11:1-16

Jezus bleef onder alle omstandigheden rustig en kalm. De boodschap dat zijn vriend Lazarus ziek was, en de dood in de ogen keek, bracht Hem niet van zijn stuk; Hij bleef nog twee dagen in de plaats waar Hij was (vs. 1-6).

De vijandige Joden in Judea die op zijn leven loerden boezemde Hem geen angst in. Dit weerhield Hem er niet van om zijn vriend Lazarus uit de dood te gaan opwekken (vs. 7-16).

In dit Schriftgedeelte is sprake van veel onrust. Bepaalde gebeurtenissen of omstandigheden kunnen van het ene op het andere moment de rust en vrede in ons leven wegnemen. We zien dit heel duidelijk gedemonstreerd bij Maria en haar zuster Martha. Maar ook de discipelen werden onrustig. Te midden van al deze onrustige en paniekerige mensen schittert de Heer Jezus. Hij steekt met kop en schouders boven hen uit - Hij is de rust en vrede zelf. Geen enkele gebeurtenis of omstandigheid kon zijn vrede wegnemen of beïnvloeden.

Als we over de vrede van Jezus nadenken speelt Johannes 11:41-42 een grote rol. Overpeins deze verzen. Misschien is dit wel het grote geheim achter 'Zijn' vrede?

De dichter koppelt de vrede aan het liefhebben van de wet. In de beloftes die de Heer Jezus geeft aan zijn discipelen (Joh. 14:15-27) speelt de gehoorzaamheid aan zijn geboden en zijn woord een grote rol. De Heer Jezus gehoorzaamde de Vader op een volmaakte wijze (Joh. 14:31; Joh. 8:29). Gehoorzaamheid, geloof [geloofsvertrouwen] en vrede vormen

samen een drievoudig snoer dat niet spoedig verbroken kan worden (Pred. 4:12). Er zijn dan ook maar twee oorzaken die onze vrede kunnen wegnemen:

1. Ongehoorzaamheid aan Gods Woord.
2. Ongeloof; geen - of weinig - vertrouwen in God.

‘Op uw heil hoop ik, o HERE, en uw geboden doe ik. Mijn ziel onderhoudt uw getuigenissen, ik heb ze hartelijk lief. Uw bevelen en uw getuigenissen onderhoud ik, want al mijn wegen zijn vóór U’ (vs. 167-168)

De dichter behoort tot degenen die de Torah gehoorzamen. Hij vertrouwt op de HERE en heeft grote vrede. De dichter is een man van geloof. Hij blijft hopen op het heil van de HERE. Hij is ervan overtuigd dat de HERE hem niet in de kou laat staan.

Christelijke hoop betekent niet dat we maar eens moeten zien of iets komt. We vertrouwen op God. We leven in de verwachting dat Hij in al onze nood kan voorzien. Wachten betekent dat ik op God vertrouw. Ik gehoorzaam aan Gods Woord en weet dat mijn wegen vóór Hem zijn. Hij weet wat voor mij het beste is - Hij kent mijn wegen. Ik zie in geloof op Hem. Op het eeuwige heil hoef ik niet te hopen. Dit is zeker. Wat mijn leven op áárde betreft: In ziekte, moeilijkheden, zorgen, nood en verdrukking mag ik blijven hopen op Gods heil.

lees Titus 2:11-15 - Gods heil.

De bron van het heil	⇒	de genade van God (vs. 11a)
De reikwijdte van het heil	⇒	alle mensen (vs. 11b)
De Bewerker van het heil	⇒	Jezus Christus (vs. 13b)
Het middel van het heil	⇒	de kruisdood (vs. 14a)
Het doel van het heil	⇒	verlossing (vs. 14b)
	⇒	een volk voor Zichzelf (vs. 14b)
	⇒	en vrucht dragen – goede werken (vs. 14b)

Als we deze perikoop kort samenvatten zien we tussen de donkere wolken (vs. 161), de hoop als de zon schitteren (vs. 166). Ondanks de benarde omstandigheden is er blijdschap en grote vrede in het hart van de dichter (vs. 162, 165). Deze vrede mag ook ons deel zijn als we de Heer Jezus toebehoren.

Innerlijke vrede

'Wiens innerlijk op U is afgestemd, bewaart Gij in volkomen vrede (Jes. 26:3). Onder vóór- of tegenspoed, bij ziekte of in gezondheid, onder veel vrienden of zonder vrienden, in eenzaamheid of te midden van familieleden, waar u ook bent, u zult ervaren dat deze vrede dag in dag uit voortduurt. Zolang als u doet wat God wil en tracht te doen wat Hij u zegt, kan niets op aarde deze vrede bij u wegnemen. De vrede blijft ondanks ziekten, lijden of verdrukking voortduren. Zelfs de vijand kan deze vrede niet wegnemen. Het is een volkomen vrede (Jes. 23:3). Zij die de Here Jezus niet kennen, hebben ondanks al hun wereldse mogelijkheden, geen vrede. Ze zijn erg angstig en voelen zich ongelukkig. Deze vrede is alleen voor hen die de Here Jezus Christus uit eigen ervaring kennen. Het is een vrede die vergelijkbaar is met een rivier. Zoals ook in een rivier door allerlei zijarmen steeds meer water komt stromen, zo neemt ook deze vrede elke dag toe.' [Bakht Singh]

J

THAU

(vs. 169-176)

Hulp door het Woord

‘Mijn geroep nadere voor uw aanschijn, o HERE; geef mij verstand naar uw woord. Mijn smeking kome voor uw aanschijn, red mij naar uw belofte’ (vs. 169-170)

In de laatste strofe van zijn Psalm haalt de dichter nog één keer diep adem om zijn geroep en smeking voor het aanschijn van de HERE te brengen. Opnieuw bidt hij om verstand (vgl. vs. 34, 73, 125, 144).

In de beproevingen van het leven hebben we verstand nodig. Verstand betekent hier: geestelijk inzicht. We moeten grote en kleine beslissingen nemen. Op zo’n moment komt het erop aan om de juiste beslissingen te nemen. Vaak ontbreekt het ons aan verstand. We staan voor een kruispunt. Wat moeten we doen: rechtdoor, linksaf of rechtsaf? In elke moeilijke situatie, en voor elk probleem in ons leven, kunnen we bij God terecht. We mogen Hem om ‘verstand’ [wijsheid] vragen om de juiste beslissingen te nemen (vgl. Jak. 1:5). In de context van deze Psalm heeft de dichter verstand nodig om te midden van zijn tegenstanders de juiste dingen te doen en te zeggen. Eén verkeerd woord, één verkeerde daad, zou smaad met zich kunnen meebrengen (vgl. vs. 39). Een ander gevaar waren de strikken van de goddelozen (vs. 61). Met list en bedrog probeerden zijn tegenstanders hem te strikken. De strikken van onze ‘volksgenoten’ zijn het gevaarlijkst. Als de tegenstander zich voordoeft als een engel van het licht, is hij het gevaarlijkst (vgl. 2 Kor. 10:12-15). Allerlei [uit het verband gerukte] Bijbelteksten worden aangedragen om ons van de rechte weg af te brengen. Gelukkig hebben wij Gods Woord en Gods Geest

ontvangen. Als de ‘verzoeker’ op ons afkomt, komt het erop aan of we de hele wapenrusting van God hebben aangedaan (Ef. 6:10-20). In de ene hand het schild van het geloof en in de andere hand het zwaard van de Geest, dat is het woord van God. God wil ons door zijn Woord en Geest ‘verstand’ geven. We hoeven de tegenstander(s) niet te vrezen. Als wij in gemeenschap met God leven kunnen wij elke aanval afweren met het zwaard van de Geest: ‘Er staat geschreven:....’.

Lukas 4:10-13

‘Mijn lippen zullen overvloeien van lof, want Gij zult mij uw inzettingen leren. Mijn tong zal uw woord bezingen, want al uw geboden zijn gerechtigheid’ (vs. 171-172)

De dichter is ervan overtuigd dat God hem zal onderwijzen uit zijn Woord. God zal hem ‘verstand’ geven (vs. 169) zodat zijn pad ‘verlicht’ is (vs. 105). Het bewustzijn dat God zijn honger naar Gods inzettingen en geboden zal stillen brengt hem in verrukking. Lof vervult zijn hart. Zijn lippen zullen Gods lof overvloedig uitstorten (Statenvertaling), en zijn tong zal Gods Woord bezingen.

Een lofzang op de Bijbel. In elke liederenbundel zou minstens één lied moeten zijn opgenomen dat het Woord van God tot onderwerp heeft. De samenstelling van de liederen is vaak een afspiegeling van de gemeenschap die daaruit zingt. Als in een gemeente het Woord van God niet (meer) bezongen wordt geeft dit te denken. Een lofzang op de Bijbel is een lofzang op God. We kunnen die twee niet van elkaar scheiden. De dichter had dit goed begrepen. Om dit soort geestelijke zaken te kunnen zien hebben we ‘ontdekte’ ogen nodig (vs. 18). De bede om ‘verstand’ (vs. 169) hebben we óók nodig als het gaat om de samenstelling van een liederenbundel.

Uw Woord, o Here God, is onze gids ten leven; het is op onze weg een lamp voor onze voet. Uit liefde wilde U dit groot geschenk ons geven, dat levend krachtig Woord, dat heilig is en goed.

De dichter zegt: ‘al uw geboden zijn gerechtigheid.’ Zoals opgemerkt: God en zijn Woord kunnen we niet van elkaar scheiden. Zoals Christus de personificatie van Gods Woord is – het vlees geworden Woord – zo is de Bijbel, het geschreven Woord, de openbaring van God op papier. God is gerecht en rechtvaardig. Dit geldt dus ook voor zijn geboden – de Bijbel. Voor de tweede keer is in deze Psalm sprake van “al” Gods geboden. Aan het begin van de Psalm vinden we deze uitdrukking (vs. 6) en hier aan het einde van de Psalm (vs. 172). Alsof Gods Geest wil benadrukken dat “alle” Schrift door God is ingegeven (2 Tim. 3:16). Al Gods geboden zijn gerechtigheid. Er is niet één jota of één tittel in de Bijbel die wij kunnen schrappen omdat wij menen dat de ‘schrijver’ zich vergist heeft. Achter de ‘schrijver’ met een kleine letter staat de ‘Schrijver’ met een Hoofdletter. God geeft ons niet het recht om aan zijn Woord te gaan sleutelen. De Bijbel eindigt met de woorden: ‘Ik, Jezus (...) betuig aan ieder die de woorden van de profetie van dit boek hoort: Als iemand aan deze dingen toevoegt, zal God hem de plagen toevoegen die in dit boek beschreven zijn; en als iemand van de woorden van het boek van deze profetie afneemt, zal God zijn deel afnemen van de boom van het leven en uit de heilige stad, van de dingen die in dit boek geschreven zijn.’ (Openb. 22:16-19). Dit is een ernstige waarschuwing uit de mond van de Heer Jezus Zelf.

‘Want voorwaar, Ik zeg u: totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal niet één jota of één tittel van de wet voorbijgaan totdat alles is gebeurd. Wie dan één van deze geringste geboden ontbindt, en de mensen zo leert, zal de geringste worden genoemd in het koninkrijk der hemelen; maar wie ze doet en leert, die zal groot worden genoemd in het koninkrijk der hemelen.’ (Matth. 5:18-19).

‘Uw hand zij mij ter hulpe, want uw bevelen heb ik verkozen. Naar uw heil verlang ik, o HERE, uw wet is mijn verlustiging’ (vs. 173-174)

De dichter had een bewuste keuze gemaakt voor Gods bevelen. De Torah was zijn verlustiging – zijn lust en zijn leven.

Als ik bewust voor de Bijbel kies, leg ik mijn leven in Gods handen. Indien ‘onheil’ mij treft mag ik erop vertrouwen dat God mij helpt. Als ik God toebehoor, mag ik ook een beroep doen op Gods hand.³² God kan toestaan dat het water mij tot de lippen stijgt, maar Hij zal mij nooit laten verdrinken.

Lees Matteüs 14:22-33

‘Mijn ziel leve, en love U, mogen uw verordeningen mij helpen. (vs. 175)

We zijn bij de laatste verzen van deze Psalm aangekomen. De dichter blijft niet bij de pakken neerzitten, hij richt zijn oog op de HERE: ‘Laat mijn ziel leven, opdat zij U prijst’ (Darby).

Tal van zaken kunnen er voor zorgen dat mijn ziel zich neerbuigt. Dat ik me meer dood dan levend voel. Ziekte, vrienden waarin ik teleurgesteld ben geworden, eenzaamheid, onrecht, etc. Voordat ik er erg in heb zit ik in de put en zie geen uitweg meer. Maar de dichter laat het zover niet komen. Hij heft zijn hoofd op en is er van overtuigd dat God hem zal helpen; een geknakt riet zal Hij niet verbreken en een walmende vlaspit zal Hij niet uitblussen (Matth. 12:20). Als mijn hoofd naar beneden is gericht, is het donker. Ik sta naar mijn voeten te kijken die niet meer verder kunnen. Tranen die over mijn wangen rollen. Niets dan narigheid. Eén grote klaagzang. Maar als ik mijn hoofd naar boven ophef, is er hoop. Door mijn tranen heen mag ik het vriendelijk aanschijn zien van de Vader (vgl. vs. 169-170). Als mijn blik naar boven is gericht kan ik ook weer aan lofprijzing denken. Als ik op God vertrouw kan ik zeker zijn van zijn hulp; Hij blijft bij me. In de nacht van mijn eigen kleine

leven laat Hij het licht doorbreken. Mijn ziel komt weer tot leven, en er komt een bescheiden lofprijzing uit mijn mond. Niemand die het hoort, behalve Hij die in het verborgen kijkt. Hij kent en doorgrond de verborgen pijn die vaak achter ons masker schuil gaat. Onze tranen worden door Hem opgevangen in zijn kruik (Ps. 56:9). De dichter verwacht dat Gods verordeningen hem helpen. God heeft ons de Bijbel gegeven. Ik hoef geen stem uit de hemel te horen. Gods stem is te horen in zijn Woord. De Bijbel is zo rijk en veelomvattend dat het hulp en steun kan bieden voor al mijn zorgen en problemen. Als ik uit deze Bron drink en mijn heil bij God zoek, kan er een (lof)lied komen in de nacht.

‘Ik heb gedwaald als een verloren schaap, zoek uw knecht, want uw geboden vergeet ik niet’ (vs. 176).

De dichter gebruikt hier het beeld van een schaap dat van de schaapskudde is afgedwaald. Zo'n schaap is verloren. In de kudde is het veilig; bij dreigend gevaar zal de [goede] herder zijn schapen beschermen. Een schaap dat eenzaam ronddoelt, is ten dode opgeschreven. In de tijd van de dichter wemelde het van wilde dieren (vgl. 1 Sam. 17:34, 35). Zonder de veilige omgeving van de kudde en de herder, had een schaap geen enkele overlevingskans. Een schaap is totaal hulpeloos en afhankelijk van de herder. Als een schaap bijvoorbeeld op zijn rug valt, kan het zichzelf niet op eigen kracht op de benen helpen. Schapen kunnen zich ook niet oriënteren. Als ze eenmaal uit het zicht van de kudde zijn afgedwaald, vinden ze de weg uit zichzelf niet terug. Vandaar dat de dichter bidt: 'zoek uw knecht'. Het 'dwalen' van de dichter heeft alles te maken de geboden van de HERE. Er was een tijd dat de dichter van deze geboden was afgedwaald. God liet echter verdrukking toe in zijn leven om hem weer terug te brengen. Dat wil zeggen: dat hij de Torah weer ging onderhouden (vgl. vs. 67). Het beeld van het schaap heeft hier dus te maken van het afdwalen van de Torah. De dichter bidt: 'zoek uw knecht, want uw geboden vergeet ik niet'. Hij doet een beroep zijn Herder. Hij is zich

bewust van zijn hopeloze toestand; zijn vijanden loeren als wilde dieren op zijn leven. Hij belijdt dat hij heeft gedwaald. De tijd dat hij Gods geboden negeerde [vergeten was], was voorbij. Hij had zich stellig voorgenomen om Gods inzettingen te onderhouden en te gehoorzamen (vs. 8). Hij had één groot verlangen: weer onder de hoede van de Herder te komen. Alleen God kon hem in leven behouden en beschermen tegen zijn vijanden.

‘Ik heb gedwaald als een verloren schaap’ – dit kan ons allemaal overkomen. Er zijn tal van oorzaken dat we van de kudde kunnen afdwalen. Dit hoeft niet altijd met zonde te maken te hebben. Conflicten in de gemeente hebben al veel schapen van de kudde doen afdwalen. Onderlinge conflicten zorgen ervoor dat jaarlijks duizenden schapen van de kudde afdwalen. Schapen die niet meer opgewassen zijn tegen de spanningen en stresssituaties in hun gemeente. Afgemat dwalen zij van de kudde af, als schapen die geen herder hebben (vgl. Matth. 9:36). Wat zich in sommige gemeenten afspeelt is om te huilen. Dirk van Genderen zegt in het Zoeklicht: ‘Enige tijd geleden vertelde een voormalige oudste uit een gemeente mij een verhaal dat mij schokte. Twee mede-oudsten hadden een profetie tegen hem ontvangen. Ze moesten hem aan de kant zetten, wat vervolgens ook gebeurde. U zult begrijpen dat die bewuste broeder geestelijk gebroken was.’

Een ander echtpaar had zich tijdelijk teruggetrokken uit hun gemeente. Langdurige problemen en conflicten in de gemeente waren hiervan de oorzaak. Emotioneel uitgeput hadden zij het besluit genomen om een tijd van rust en bezinning in te lassen. De ‘herders’ uit hun gemeente hadden hiervoor weinig of geen begrip. Na drie maanden van thuis zitten hadden de ‘herders’ nog steeds niets van zich laten horen. Toen enkele verontruste broeders en zusters hen vroegen waarom ze zich niet de moeite namen om eens contact met hen op te nemen, gaven zij het volgende korte en kille antwoord: ‘zij weten de weg terug’. Je vraagt je af met wat

voor soort herders we hier te maken hebben; hierin zal niemand de stem van de goede Herder herkennen!

Lees en overdenk Ezechiël 34; Mattheüs 9:35-36; 18:12-14; Johannes 10:1-18;27-30; Handelingen 20:28-32; 1 Petrus 5:1-4.

Een woord voor de dwalende schapen: Laat je bemoedigen door Psalm 119. Neem een voorbeeld aan de dichter. Zijn er zonden in het spel? Belijdt ze voor God, en indien noodzakelijk, ook naar elkaar toe. Wees ervan overtuigd dat de Heer je nooit zal laten vallen. Hij weet hoe zijn schapen in elkaar zitten. Hij kent de oorzaak van ons dwalen. Hij peilt en doorgrond het stille verdriet dat vaak achter onze maskers schuil gaat. Misschien ben je teleurgesteld in de 'herders' die hun taak niet naar behoren hebben vervuld. Probeer niet verbittert te raken, maar klamp je vast aan de goede Herder. Tot een afgedwaald schaap zal Hij nooit zeggen: 'het weet de weg terug'. Nee, Hij weet dat zijn afgedwaalde schapen zich niet kunnen oriënteren; uit zichzelf vinden zij de weg niet terug. Daarom zal Hij het verlorene achterna gaan totdat Hij het vindt. En als Hij het vindt, legt Hij het op zijn schouders. En wanneer Hij thuis komt, roept Hij zijn vrienden en burens bijeen en zegt tot hen: Weest blij met mij, want ik heb mijn schaap gevonden dat verloren was' (Luk. 15:4-6).

Psalm 119 heeft een zogenaamd open einde. We weten niet of God het [lange] gebed van de dichter heeft verhoord. Dit past helemaal in het beeld deze Psalm. Het leven is niet zo simpel en eenvoudig als sommigen ons willen doen gelovigen. Alsof we op al onze vragen en worstelingen van God een pasklaar antwoord krijgen. Wij kunnen God niet voor ons karretje spannen. Hij is zo groot en verheven dat Hij aan ons geen enkele verantwoording schuldig is. De dichter is zich hiervan goed bewust. Van de manier waarop hij God benadert kunnen wij allemaal veel leren. Het mooie aan een open einde is dat je zelf het einde kunt bedenken en vermoeden. Gezien de nederige houding van de dichter, zijn liefde voor de Torah en zijn rotsvaste geloof in God die 'tov' is en 'tov' doende (vs. 68),

ben ik ervan overtuigd dat God zijn gebeden heeft verhoord. Maar is het dan zo belangrijk om te weten of God zijn gebeden wel of niet heeft verhoord? In onze tijd schijnbaar wel. We willen een God die zich laat zien en horen. Een God die geneest, die ons [geloof] beloont met voorspoed en welvaart, die hoorbaar tot ons spreekt, die zich openbaart in visioenen en openbaringen etc. Als we heel eerlijk zijn, willen we een god die we naar onze hand kunnen zetten. Een god waar we zelf vorm aan kunnen geven (vgl. Ex. 32:4).

De inscriptie op de muur van een kelder, waar Joden zich verborgen hielden voor de nazi's zegt meer dan duizend woorden:

Ik geloof in de zon, ook als hij niet schijnt.

Ik geloof in de liefde, ook als ik haar niet voel.

Ik geloof in God, ook als Hij zwijgt.

NOTEN

-
- ¹ **Wet** – neergeschreven aanwijzingen van Gods wil. **Getuigenissen** – bestendige getuigenissen van Gods wil. **Voorschriften** - duidelijke vorderingen van God. **Inzettingen** - vastgelegde aanwijzingen en grondbeginselen. **Geboden** – uitdrukking van goddelijke autoriteit. **Rechten** – vastgelegde richtlijnen. **Woord** – openbaring van Gods gedachten.
- ² William Mac Donald, De Psalmen, p. 357, Medema, Vaassen.
- ³ De Bijbel die door de Joden wordt gebruikt, wordt de Tenach genoemd. Tenach is een woord dat gevormd wordt door de eerste letters van een reeks woorden, namelijk: Torah (Wet), N'bi'im (Profeten) en Chetoebiem (Geschriften). Van de drie gedeelten van de Tenach is de Torah of Wet voor het Judaïsme het belangrijkste. De uitdrukking 'Wet' wijst in de Schrift bijna algemeen op de geopenbaarde wil van God met betrekking tot menselijk gedrag. Zij omvat al Gods geboden en voorschriften om het morele leven en de verantwoordelijkheden van de mens te regelen en te leiden. De Torah, soms Pentateuch genoemd, wordt gevormd door de eerste vijf boeken van het Oude Testament (de vijf boeken van Mozes). Soms wordt het hele Oude Testament met 'Torah' aangeduid. Rollen die de volledige Torah bevatten, worden gewoonlijk bewaard in een kast, die in de Joodse synagogen aanwezig is. De kast is bekend als 'Aron ha Kodesj' (de heilige Ark) en zijn inhoud (de Torah rollen) wordt tijdens de openbare erediensten uit de ark genomen om voor de vergadering te worden gelezen. (Centrum voor Bijbelstudie en onderzoek, Leiden, p. 292, 293).
- ⁴ Psalm 119 is de vijfde van de zes Psalmen die met 'welzalig' beginnen (vgl. Ps.1; 32; 41; 112; 128).
- ⁵ De spijswetten had de HERE aan het volk Israël gegeven. De HERE had laten optekenen wat de Israëlieten wel en niet mochten eten. In Leviticus 11 en Deuteronomium 14:3-21 staat een opsomming van 'reine' dieren (die ze mochten eten) en 'onreine' dieren (die ze niét

mochten eten). Israël was een 'heilig' volk, d.w.z. een volk dat door God uit de volken was afgezonderd om Hem te dienen. Omdat God zélf heilig is, moest het volk óók heilig zijn (vgl. Lev. 20:26). Ze mochten zich daarom niet 'verontreinigen' door onreine dieren te eten (zie ook Handelingen 10:10vv).

- ⁶ **Biblicisme.** Vroeger werd dit woord gebruikt voor mensen die de Bijbel oppervlakkig en onzorgvuldig uitlegden. Tegenwoordig geeft men aan dit woord een afwijkende betekenis. Als men iemand een 'biblicist' noemt, bedoelt men daarmee, iemand die uitgaat van de onfeilbaarheid van de Bijbel als zijnde Gods Woord van kaft tot kaft. Dit woord betekent volgens de Van Daele: 'het zich in alles baseren op de Bijbel'. Iemand die vandaag de dag durft te beweren dat vrouwen aan hun mannen onderdanig behoren te zijn (Ef. 5:24), wordt uitgemaakt voor 'biblicist'. Zo iemand neemt de Bijbel veel te letterlijk. Men zegt: 'de tijden zijn veranderd - we leven toch zeker niet meer in het jaar nul.'
- ⁷ Het huwelijk is een 'verbond' tussen man en vrouw. In de oudheid geloofde men dat huwelijken letterlijk 'in de hemel gesloten' werden. Volgens een midrasj is het beschikken van huwelijken één van Gods belangrijkste werkzaamheden geweest sinds de schepping (Genesis R.68:4). Deze midrasj houdt in, dat God uiteindelijk garant is voor de verbintenis. De relatie man en vrouw is meer dan het samenwonen en het gemak, het is (kuddushin, heiligheid) een heilig deelgenootschap. (W.Gunther Plaut, 25, p. 240).

God heeft op vele plaatsen in Zijn Woord laten optekenen dat seksualiteit alléén in het huwelijk thuis hoort. Eén van de Schriftplaatsen die dit duidelijk maken is Deuteronomium 22:13-30. Uit de 'huwelijks wetten' blijkt dat lichamelijke gemeenschap volgens Gods bedoeling niet past buiten de huwelijksrelatie. In vers 14 kan een man zijn pas getrouwde vrouw in opspraak brengen door te zeggen dat hij tijdens de huwelijksnacht ontdekt heeft dat ze geen 'maagd' meer was. Als dit waar was, zou ze dit met haar leven moeten bekopen - ze werd gestenigd. Dat maakt duidelijk dat seks voor het huwelijk tegen Gods wil is. In vers 28 en 29 lezen we dat lichamelijke gemeenschap voor en/of buiten het huwelijk onmiddellijk tot een huwelijk moest leiden. Losse seksuele

contacten passen dus niet bij een huwelijksrelatie. Tegelijk is er geen tussentijd denkbaar, waarin twee mensen die van plan zijn om met elkaar te trouwen, toch alvast seksuele omgang hebben. De huwelijksluiting in zo'n situatie moest 'direct' plaatsvinden. Een zogenaamde 'proefperiode' van samenwonen kent de Bijbel niet!

- ⁸ In Israël gebruikten leerlingen in de oudheid schijfplanken met een dun laagje was erop. Daarop schreven ze wat de leermeester zei.
- ⁹ De natuurlijke mens is een uitdrukking die Paulus in 1 Kor. 2:14 gebruikt voor ongelovigen; mensen die Gods Geest niet 'inwonend' hebben. Zij zijn niet opnieuw geboren door de Heilige Geest (vgl. Joh.1:13; 3:3, 5; Tit. 3:5). De 'natuurlijke mens' (Gr. Psuchikos) staat tegenover de 'geestelijke' mens (Gr. Pneumatikos).
- ¹⁰ De dichter noemt zich: **knecht** in zijn verhouding tot God (vs. 17); **vreemdeling** in zijn verhouding tot de wereld (vs. 19); en **metgezel** in zijn verhouding tot medegelovigen (vs. 63).
- ¹¹ Het Hebreeuwse woord 'derekh' betekent: weg, reis, afstand, richting. 'Derekh' komt zo'n 700 maal voor in de oudtestamentische tekst. In heel veel gevallen wordt 'derekh/weg' gebruikt in meer figuurlijke zin met een bijzondere betekenis als leven, levensweg, levenswandel/reis, levensloop, (levens)wijze, manier/stijl van leven, pad, gekozen richting, oriëntatie. Heel concreet duidt het begrip 'derekh/weg' dan op het gaan en staan van de mens, de hele levenswandel waar het hart naar uitgaat. (Dr. Gieneke van Veen-Vrolijk; Het Zoeklicht 3, 82e jaargang, 2006).
- ¹² De Hebreeuwse uitdrukking 'yir'at Adonay' wordt gevormd door twee woorden. Het woord 'yir'at', dat betekent: vrees van; ontzag/eerbied voor; toewijding aan, gevolgd door de Godsnaam JHWH, uitgesproken als 'Adonay' (= HEERE). Zo kan 'yir'at Adonay' worden vertaald met de 'vrees van/het ontzag voor de HEERE. De uitdrukking 'yir'at Adonay'/ de vrees van de HEERE duidt op een diepe, liefdevolle eerbied voor God, de Allerhoogste. Het gaat niet om een negatieve vorm van angst voor God, maar om positieve eerbied en ontzag voor Hem en zijn Woord. (Dr. Gieneke van Veen – Vrolijk; Het Zoeklicht 22, 82e jaargang, 15 april 2006).
- ¹³ Het Hebreeuwse woordje 'Tov' is in onze Nederlandse taal overgenomen als 'tof'. Tov heeft als algemene grondbetekenis

'goed', maar betekent ook: goedheid, schoon/mooi, wel, gaaf, juist, volmaakt/volkomen, uitstekend/uitmuntend, (zeer)kostbaar, nuttig, aangenaam, goedgezind. (Dr. Gieneke van Veen-Vrolijk; Het Zoeklicht 13, 81e jaargang, sept. 2005).

- 14 C.S. Lewis: The problem of pain (New York, The Macmillan Co., 1955), p. 83.
- 15 C.S. Lewis: The problem of pain (New York, The Macmillan Co., 1955), p. 81.
- 16 Egypte stond bekend om zijn enorme voorraden goud en zilver. Al het goud dat gebruikt werd voor het 'gouden' kalf (Exodus 32), de tabernakel en voorwerpen daarin (de kandelaar, de ark, het reukofferaltaar enz.) was afkomstig uit Egypte (vgl. Exodus 12:35).
- 17 Philip Yancey: Waar is God als ik pijn heb? (Voorhoeve, Den Haag), p. 69.
- 18 Warren Wiersbe: Elk Hoofdstuk apart. Door de Bijbel van kaft tot kaft, p.219 (Medema, Vaassen).
- 19 Matthew Henry' s Commentaar op de Bijbel. Psalm 119:92.
- 20 De knecht des HEREN spreekt profetisch van de Heer Jezus.
- 21 De strijd tegen de zonde is niet de strijd tegen de zonde in ons leven (de 'inwendige' zonde) zoals veel uitleggers menen. Het betreft hier de zonde van 'buitenaf'. We moeten dan denken aan vervolging en verdrukking. Vandaar dat er ook gesproken wordt van 'ten bloede toe' tegenstand bieden. Ze hadden nog niet de martelaarsdood hoeven te sterven zoals de 'geloofshelden' in Hebr. 11:35-40. Ze hadden nog niet in die mate hoeven te lijden als de Heer Jezus die de vreselijke kruisdood had moeten ondergaan. Zover kon het echter wel komen, zoals het woordje 'nog niet' aangeeft in vers 4. Dáárom worden ze opgeroepen om op Jezus te zien, de overste leidsman (Hij die hen óók in het lijden is voorgegaan) en voleinder van het geloof, die om de vreugde die vóór Hem lag, het kruis heeft verdragen, terwijl Hij de schande heeft veracht, en die is gaan zitten aan de rechterzijde van de troon van God. Want let op Hem die zo'n tegenspraak door de zondaars tegen Zich heeft verdragen, opdat u niet moe wordt en in uw zielen bezwijkt (Hebr. 12:2-3).

-
- ²² Het Hebreeuwse woord 'tamim' is afgeleid van het werkwoord 'tamam' dat betekent: volkomen, heel, compleet, volmaakt zijn. Op grond hiervan heeft het afgeleide begrip 'tamim' de volgende betekenissen: volkomen, volmaakt, geheel, heel, compleet, (op)recht, onverdeeld, volledig, integer, ongehavend. Zo vraagt God offers die 'tamim' gaaf/volmaakt zijn (Lev. 22:21, 22). Israël kreeg de opdracht om 'tamin/oprecht/volkomen/volmaakt te zijn met de HERE hun God (Deut. 18:13). (Dr. Gieneke van Veen-Vrolijk; Het Zoeklicht 5, 82e jaargang, 27 mei 2006).
- ²³ Tsaddik is Hebreeuws en betekent rechtvaardige. Volgens de joodse traditie is de tsaddik iemand die zeer stipt de hele Torah houdt, tot in de kleinste bijzonderheden.
- ²⁴ Hades is, net als sjeool in het Oude Testament, een aanduiding voor de verblijfplaats van de geesten van de (ongelovige) doden, wel te onderscheiden van de 'hel' (gehenna), de plaats van het uiteindelijke en eeuwige oordeel.
- ²⁵ Abrahams schoot. Abraham is de vader van de gelovigen. Als iemand in de schoot van Abraham wordt gedragen, wil dit zeggen dat hij/zij een 'ereplaats' in het paradijs krijgt. De Heer Jezus ging met zijn discipelen 'aanliggen' (Lukas 22:14). Eén van zijn discipelen, hij die Jezus liefhad (Johannes), lag aan in de schoot van Jezus (...) deze nu leunde over naar de borst van Jezus en zei tot Hem: Heer wie is het? (Joh. 13:23-25). Het 'in de schoot' (aan)liggen is heel dichtbij/naast iemand liggen. De 'ereplaats' aan tafel. Toen Johannes 'in de schoot' van Jezus (aan)lag, lag hij naast Jezus met zijn rug naar Jezus borst gekeerd. Toen hij Jezus aansprak moest hij zich omdraaien, waardoor hij tegen de borst van Jezus kwam te liggen.
- ²⁶ Paradijs. Van oorsprong is dit een Oud-Perzisch woord, dat 'omtuind of ommuurd' betekent. De oude Hebreeën hebben dit woord van de Perzen overgenomen. De meeste christenen denken bij het woord 'paradijs' aan de hof van Eden. In de Bijbel heeft dit woord echter nooit betrekking op de hof van Eden. In het Oude Testament is drie keer sprake van het paradijs: Neh. 2:8; Pred. 2:5; Hoogl. 4:13. De betekenis is die van een 'lusthof', een park. Het paradijs is de plaats waar de gestorven gelovigen verblijven tussen

sterven en opstanding. Paulus heeft hierin een kijkje mogen nemen (2 Kor. 12:4). Het is het voorportaal van het Vaderhuis, de plaats waar Jezus Zelf ons zal invoeren als de Gemeente wordt opgenomen.

- ²⁷ Barnes, Psalms, 111:217.
- ²⁸ Willem J. Ouweneel, Seks in de kerk, p. 224-245, Uitgeverij Medema, Vaassen.
- ²⁹ Willem J. Ouweneel, Seks in de kerk, p. 162-164, Uitgeverij Medema, Vaassen.
- ³⁰ Een 'bestseller' als De DaVinci Code van Dan Brown wordt gebracht als resultaat van wetenschappelijk onderzoek, maar is pure fictie en laster. Voortgespruten uit de fantasieën van een verdorven brein. Dat het zo goed verkocht wordt, toont alleen maar aan dat de hele wereld in het boze ligt (1 Joh. 5:19). De mensen hebben de duisternis - De DaVinci Code - meer lief dan het licht - de Bijbel (vgl. Joh. 3:19). Het boekje van Josh McDowell, De Davinci Code een zoektocht naar antwoorden, ontmaskert het boek van Dan Brown als één grote leugen. Op vakkundige wijze onderscheidt hij feit van verzinsel. McDowell baseert zijn boekje op de onbetwistbare waarheid waarop lezers rotsvast kunnen vertrouwen.
- ³¹ De uitdrukking: 'zijn handen in onschuld wassen' is afkomstig uit de Psalmen (vgl. Psalm 26:6; 73:13). Pilatus deed dit letterlijk (Matth. 27:24). Hij wilde de Joden te vriend houden uit angst dat zij zich zouden beklagen bij de keizer. Maar hij mocht ook het Romeinse recht niet schenden, want volgens dat recht kon iemand alleen veroordeeld worden wanneer was bewezen dat hij/zij schuldig was. Om hier onderuit te komen ging hij schipperen. Hij die de verantwoording droeg, legde de verantwoording neer bij het [Joodse] volk. Dit 'geschipper' - met de beste bedoelingen - deed niets af aan het onrecht dat Hij Jezus aandeed. In deze rechtszaak was maar een uitspraak mogelijk: 'Vrijspraak - onschuldig'. De rechter (Pilatus) die meerdere keren had getuigd dat Jezus onschuldig was, liet het recht echter niet op zijn beloop gaan. Hij die macht had om Jezus vrijuit te laten gaan veroordeelde Hem tot de kruisdood.

³² Gods hand spreekt van zijn macht en grootheid. In de schepping (Ps. 19:2; Jes. 48:13; 66:2), in het gericht en oordeel (Ex. 7:4, 5; 1 Sam. 5:6-7, 11; Jes. 1:25; 5:35), in de verlossing (Deut. 7:8; Jes. 50:2), in bescherming (Jes. 49:2; 51:16; Joh. 10:28, 29) en bewaring (Ezra 7:6, 9, 28; 8:18, 22, 31; Neh. 2:8, 18; Ps. 18:36; 139:5, 10; Hand. 11:21; Openb. 1:17).